

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 23 maj 2005*§ 3 Interpellation om Stockholms dåliga närvaro vid regionala planeringsprojekt (nr 2004:52)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

F r e d r i k W a l l é n (kd): Ordförande! Fullmäktigeledamöter, publik och ansvarigt borgarråd Kersti Py Börjeson! Tack för detta svar! Det är roligt att se att du och jag, och säkert fler med oss, har en gemensam grundsyn på betydelsen av regionalt planeringsarbete, regionalt samverkansarbete och så vidare.

Ofta i sådana här frågor syftar allting till att så långt som möjligt kunna skapa regionala, övergripande överenskommelser som man kan stå för även över mandatperioder. Anledningen till att jag skrev interpellationen var RUFSS-mötet om den regionala utvecklingsplanen för Stockholm den 1 december 2004, där jag fann mig själv vara alldeles ensam representant för Stockholms stad. Man kan tycka att det är lite av självsmål att ens påpeka detta. Det är väl ett alldeles utomordentligt tillfälle att vara en ensam oppositionspolitiker från Stockholms stad bland denna uppradning av kommunalråd från hela landet! Där kan ju jag stå och bedriva oppositionspolitik.

Men det som gjorde att jag reagerade och tittade över detta lite grann var att om man ser det regionala planeringsarbetet på det sätt som jag tycker att man ska se det så är det viktigt att både opposition och majoritet från respektive kommun i de regionala samverkanssammanhangen möts. Det är på det sättet man kan se vad som skiljer opposition och majoritet åt i Stockholm stad. Vad skiljer opposition och majoritet åt i Huddinge kommun, i Solna stad, i Lidingö stad och så vidare?

Det var därför jag tyckte att det kändes lite konstigt när man kunde se det här. Jag hänvisar alltså speciellt till det här RUFSS-mötet den 1 december 2004. Där såg man att man hade ställt upp med alla kommunalråd som man hade, såväl från opposition som från majoritet, från våra grannkommuner. Men Stockholms stad hade bara lyckats prestera en oppositionspolitiker.

Det var inte alls så att jag kände mig som en katt bland hermelinerna där, utan snarare som en björn bland vesslorna. Men det kändes ändå lite ensamt. Jag vill verkligen betona hur mycket jobb som oppositionspolitiker skulle uppskatta att majoriteten gör. Man tycker att det är viktigt att majoriteten verkligen ställer upp mangrant. Stockholm är den största staden i Stockholms län. Utan vår medverkan blir det ingen regional planering över huvud taget.

Vi har också med förlov sagt, oaktat att Stockholm är den överlägset största staden, ett ganska stort antal heltidsarvorderade yrkespolitiker som verkar utifrån detta hus.

Det är roligt att se ansvariga borgarråd ute på fältet i alla sammanhang där man förväntar sig att möta dem.

Anförande nr 3

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det känns bra att höra att också Fredrik tycker att det är viktigt med regional samverkan och regionalt samarbete, och det har jag också förstått av din interpellation. Det tillfälle som du talar om är naturligtvis ett olyckligt tillfälle, men samtidigt får vi väl vara glada över att du var där och representerade Stockholm.

Jag tycker nog att det finns skäl till självrannsakan när det gäller att delta i regionalt samarbete och att åka till och delta i de tillfällen som ges. Jag tror att vi har mycket att göra där. Det vi gör nu är att försöka se till att vi är med på så många sådana här möten som möjligt.

Sist, för ett par veckor, hade vi sedan en mycket spännande diskussion inom KSL när det gällde infrastruktur. Den var mycket givande, tycker jag.

Jag vill också gärna påpeka att staden naturligtvis deltar i region- och trafikplaner för hela regionen. Våg egen vision 2030 utgår ju från, som jag också har skrivit i svaret, region- och trafikplanekontorets strategi om en flerkärnregion.

Om man vill ta fram olika projekt där vi jobbar tillsammans med övriga kommuner så är väl Huddinge kommun med Skärholmen–Kungens kurva en viktig del. Sundbyberg jobbar vi med när det gäller Ulvsundavägen. I Järfälla är det Kistaområdet. För Solna är det Norra station och för Nacka Danvikslösen. Det finns alltså en otrolig massa projekt där vi har ett nära samarbete med våra grannkommuner.

Det är också så inom alla olika områden. För mitt eget område, idrotten, finns det alla skäl att ha en regional samverkan. Vi är helt enkelt mycket beroende av varandra och vi behöver varandra för att kunna skapa en bra region i Stockholm.

Anförande nr 4

F r e d r i k W a l l é n (kd): Jag tackar borgarrådet för denna relativa självrannsakan, och jag kan inte säga mer än att jag, och säkert fler oppositionspolitiker med mig, ser fram emot att möta representanter i den nuvarande majoriteten på fler sådana här regionala sammankomster. Där finns det utrymme för att stämma av oppositions- och majoritetspolitik mellan kommuner och mellan olika delar av vår region på ett alldeles utomordentligt sätt. Vi ses ute i debatten!

Anförande nr 5

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det ser vi från majoriteten naturligtvis också fram emot.

§ 4 Interpellation om besparingar i äldreomsorgen (nr 2005:12)

Anförande nr 6

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ber att få hänvisa till det utsända svaret.

Anförande nr 7

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Under 2004 och 2005 ökade äldreomsorgens resurser med sammanlagt ynka 15 miljoner. Det fanns ingen pris- eller lönekompen-
sation.

1998–2002, när vi hade makten, ökade äldreomsorgens resurser med 1,3 miljarder. Det är nästan 30 procent. I flera stadsdelar vittnar politiker, tjänstemän och framför allt de äldre och deras anhöriga om hur klimatet har hårdnat och hur svårt det har blivit att till exempel få ett boende beviljat.

Jag frågade socialborgarrådet om hon anser att stadsdelarnas resurser i dag räcker till för att garantera en god och säker äldreomsorg. På det svarade Margareta Olofsson ett tydligt ja. Jag frågade också socialborgarrådet om hon anser att den restriktivare biståndsbedömning som sker ute i stadsdelarna för att hålla budgeten är förenliga med de riktlinjer som är fastställda för äldreomsorgen. Då är svaret att samtliga stadsdelar följer stadens riktlinjer.

Men om det nu är så att Margareta Olofsson har svarat så så undrar jag om du tycker att stadsdelarna har varit alldeles för generösa tidigare. Var det fel som begicks då? Hade vi en alldeles för hög nivå i förhållande till de riktlinjer som finns? Har det nu äntligen blivit så att man har hamnat på rätt nivå? Är det äntligen så att man har hamnat på rätt kostnadsnivå och även hamnat rätt när det gäller anslagen?

Samtidigt ska man vara medveten om att det är många stadsdelar som har skurit ned många tjänster. I Rinkeby har man skurit ned tio tjänster i äldreomsorgen, varav fyra på natten. Om man tittar på tertialrapporterna så prognostiseras det sammanlagt, i de 14 som jag har sett, ett underskott på 80 miljoner i år.

Man kan titta på vad de säger i det kommunala pensionärsrådet i dess senaste protokoll. De är mycket bekymrade där när de tittar på äldreombudsmannens rapport. När de talar om boendet säger de att de avvisar påståenden om minskad efterfrågan på boende i servicehus. De säger: Våra tidigare misstankar om att biståndsbedömningen blivit alltmer restriktiv och därigenom skapat underlag för sådana påståenden har tyvärr besannats.

Det är väldigt hårt ute på fältet, men Margareta Olofsson tycker att man följer riktlinjerna. Du måste ju tycka att det har varit alldeles för generöst i den här staden tidigare.

Anförande nr 8

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Man blir något förvånad när man läser borgarrådets svar. Hon säger att hon anser att stadsdelarnas resurser räcker till för att garantera en god och säker äldreomsorg. Hon säger också att samtliga stadsdelar följer stadens riktlinjer. Men både äldreomsorgsinspektörens rapport för 2004 och äldreombudsmannens rapport visar på någonting helt annat, nämligen att det finns lokala riktlinjer och att man tillämpar dem på väldigt olika sätt.

I min stadsdel ska man spara fem miljoner i år på äldreomsorgen – fyra miljoner på utförarsidan och en miljon på beställarsidan. Jag träffade en enhetschef inom hemtjänsten häromveckan vars enhet har granskats av Kvalitid. Hon sade att eftersom vi inte har fått löne- och priskompensation så innebär det förstås att det är på den biståndsbedömda tiden hos pensionärerna som vi måste knapra in för att kunna klara vår budget. Det är där man hämtar hem underskotten. Vi ska minska antalet placeringar hos oss med tio, och det är färre som ska få hemtjänst. Jag kan inte säga att det är en god och säker äldreomsorg, för man kan inte prata om rättssäkerhet när man har 18 olika äldreomsorger i den här staden.

Även om jag har lämnat in en interpellation i frågan så skulle jag vilja fråga borgarrådet hur hon tänker komma till rätta med att det finns 18 olika äldreomsorger i den här staden. Vi har ju 18 olika riktlinjer, beroende på hur man tolkar stadens riktlinjer.

Anförande nr 9

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Ibland blir man fascinerad av frågorna. Jag har svarat så gott jag kan på de frågor som Ann-Katrin Åslund har ställt. Hon har ställt ganska specifika frågor med exempel utifrån vissa stadsdelar, och dem har jag svarat på utifrån de stadsdelarna. Jag tycker att det kan vara bra. Men jag har också svarat generellt. Jag tycker att det finns ett visst intresse av att läsa avvikelserna i stadsdelsnämndernas budgetar, där man kan se att avvikelserna var betydligt större under er mandatperiod och att det ...

(brandlarm)

Anförande nr 10

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det var förmodligen inte mitt inlägg som förorsakade larmet eftersom det var falsk alarm.

Jag kommer inte riktigt ihåg vad jag pratade om, men jag tror att jag tog upp det här med avvikelser i stadsdelsnämndernas budgetar. Jag kunde då konstatera att avvikelserna var oändligt mycket större under förra mandatperioden. Nu tycker kanske inte jag att det i sig är något kriterium för att en verksamhet går vare sig bra eller dåligt eller att den är underbudgeterad. Men jag konstaterar att så är fallet. Jag tycker också att det kan vara intressant även för oppositionen att studera.

Vi kan också se att budgeten har ökats markant inför 2003. Det tycker jag också är viktigt. Vi vet att de här kurvorna har gått ned och att vi har färre äldre i staden.

Därför har detta minskats med några tiondelar under de senaste åren. Så stora skillnader är det inte. Man fick ett rejält tillskott till stadsdelarna, och det har man i princip behållit. Man kan också se att budgetarna är större än vad de över huvud taget var under förra mandatperioden. Jag tycker att man ibland kanske ska vara lite försiktig, eftersom det ska jämföras med att det är ett antal färre äldre i staden nu.

Beträffande riktlinjerna så var ju de utarbetade under förra mandatperioden, och vi har antagit dem med stor enighet. Det som har hänt är bland annat att man har haft lite generösare tillämpning i vissa stadsdelar. Nu har man arbetat ned det för att återgå till att se till att riktlinjerna ska vara lika oavsett var man bor i Stockholms stad. Det är det som man pratar om, och det beskriver jag också i interpellationssvaret.

Beträffande det som äldreombudsmannen och även äldreinspektören har tagit upp så tog vi itu med den frågan direkt efter äldreinspektörernas rapport. För att trygga rättssäkerheten för äldre människor måste biståndshandläggarna ge en klar och tydlig motivering till varför man avslår, om man nu avslår. De ska också ge det hela skriftligt av det enkla skälet att man måste kunna få överklaga. Det handlar om rättstryggheten för de äldre människorna. Har man inte fått ett skriftligt avslag eller ett otydligt sådant så är det svårt för någon att överklaga. Sedan är det ganska få som ändå överklagar sina beslut, men det kanske blir fler när man får se det skriftligt framför sig och med en tydlig motivering.

Det är ett gott steg på vägen att se till att alla biståndshandläggare kontinuerligt får den här utbildningen och uppföljningen. Då kan man se till att människor hanteras likadant över hela staden oavsett var de bor.

Anförande nr 11

M o n i k a L i n d h (m): Eftersom vi hade ett ganska långvarigt avbrott och eftersom Margareta Olofsson sade precis det som jag hade tänkt lyfta fram så avstår jag från mitt inlägg.

Anförande nr 12

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag blir lite förvånad. Margareta Olofsson tycker att det är konstigt att vi inte tar upp de specifika frågor som jag hade i min interpellation och som handlar om några stadsdelsnämnder. Det kan jag väl göra, då. För Spånga–Tensta står det till exempel att man inte planerar några nedskärningar. Menar du alltså att den oro som finns och de signaler som personalen har fått om att man måste spara inte gäller?

Jag tycker också att det är en konstig kommentar när det gäller Rinkeby. Det står att om det hade varit så att man hade varit på ett plan så hade man inte behövt så mycket personal. Men nu är det ju inte på ett plan; det är det som är grejen!

Du säger också att budgeten nu är mindre eftersom det finns färre äldre. Men era glädjeprognoserna stämmer inte! Det visar sig att det inte alls är så. Förra året när man räknade hur många färre äldre det skulle vara så fick man räkna upp talen. Nu har det ökat med 10 procent, det vill säga 1 500 mer. Men budgeten har inte ökat.

Du säger att det var riktlinjer som antogs på vår tid. Det är inte riktlinjerna som det handlar om i det här fallet, utan det handlar om tillämpningen av riktlinjerna. Du måste väl ändå hålla med om att det är restriktivare biståndsbedömning nu? Eller hävdar du att det inte är restriktivare biståndsbedömning nu än vad det var för ett par år sedan?

Anförande nr 13

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Vi ska ta det här i tur och ordning. Det som du har tagit upp i din interpellation om Spånga–Tensta är såvitt jag har fått uppgifter om inte aktuellt. I så fall är det ju bra. Det är det budskapet jag har fått.

Beträffande Rinkeby så kan man tycka att det är ett märkligt svar som jag har gett dig, men jag tycker att det var ännu märkligare när såväl oppositionen som majoriteten åkte på pumpen därför att två partier över gränserna gick ihop om ett annat beslut. Det är beklagligt, kan jag tycka, men så är fallet. Det är förmodligen inte så mycket som vare sig du eller jag kan göra åt den saken.

Beträffande antalet äldre så går prognoserna, även om det är en felräkning, nedåt fram till 2015 och 2020. Då ser man en markant ökning. Det handlar om rekordgenerationen, som då kommer upp i 80-årsåldern. Då ökar det igen. De cyklerna finns. Vi ser att den här generationen har fått barn i samma 20-årscykler och så vidare. Vi ser cyklerna, även om det blir några fler.

Ja, vi har sänkt budgeten – med 0,1 procent från förra året. Men antalet äldre har minskat mer. Anledningen till att vi sänkte den så pass lite är att vi vet att även prognoser är beräknade och att människor inte alltid beter sig så som de förväntas göra i en statistikrapport. Därför sade vi att vi behåller budgeten i stort sett på samma sätt trots att vi vet att det finns färre äldre människor.

Jag kan inte bedöma om det är en restriktivare biståndsbedömning nu än vad det var för några år sedan. Det är nämligen så att vi i den nuvarande majoriteten för en mycket noggrannare statistik och har en mycket noggrannare uppföljning än vad ni gjorde under förra mandatperioden. Det är på många områden som vi över huvud taget inte kan göra jämförelser över en längre årsbasis av vad som har hänt. Ni brydde er helt enkelt inte om att göra det. Vi gör det, för vi vill se vad som är fel, vilka brister som finns och vad som behöver åtgärdas. Vi vill också kunna ta itu med det som behöver åtgärdas. Därför är det ibland svårt att göra de jämförelserna över tid. Det är bara att beklaga, för det är ganska bra att kunna göra det ibland.

Då kan man se om det är färre eller fler som får boende eller som inte får boende och var de i så fall får sitt boende. Man ser om det är färre eller fler som får hjälp, hemtjänst och så vidare. Detta går nu inte att följa på många områden. Det är samma sak när det gäller överklaganden. Det går inte att följa. Vi har tagit fram statistiken för att kunna se och för att kunna förbättra för de äldre i Stockholms stad.

Anförande nr 14

B i r g i t t a H o l m (m): Fullmäktige, åhörare! Margareta Olofsson talar om minskad budget, att prognoserna går ned och att det kommer att bli färre som blir

äldre. Men hur är det med de 80-plussare som vi har i dag? Varför ska de inte kunna få sina behov tillgodosedda? Varför ska de inte få någon hemtjänst? Varför ska de sitta hemma i sina lägenheter och inte kunna ta sig någonstans? Varför ska de ha hårdare regler när det gäller biståndsbedömningar?

I Enskede-Årsta, där jag har min profession som distriktssköterska, får inte de äldre den omsorg som de betalar för trots att de alltså betalar och trots att de har rätt till den. Kommunens hemtjänstpersonal springer som skållade troll. De äldre får fel tvätt. De får inte mat levererad till sig enligt alla listor. De sitter och är alldeles förtvivlade. Vi får gå hem till dem och hjälpa dem fast vi har andra saker som vi ska göra.

Det har nu visat sig att många tröttnar på den kommunala hemtjänsten. Man tröttnar inte på personalen men på organisationen, som inte fungerar. Man börjar tack och lov att vända sig till de privata utförarna, som med samma peng gör ett bättre och säkrare jobb. Det är märkligt när man från majoritetens sida säger att man har tillfört mer pengar – skattepengar – till stadsdelsnämnderna. Samtidigt fungerar inte detta.

Margareta säger att man kan överklaga. Men hur ska man orka överklaga när man inte ens vet hur man överklagar och när man inte har någon som helst som kan hjälpa en? Hemtjänstpersonalen ska inte hjälpa dem att överklaga; de får inte göra det. Många av kommunens hemtjänstpersonal har till och med munkavle från sina chefer. De får inte uttala sig i vissa frågor.

Det talas om valfrihet. I Farsta, där jag har mitt politiska liv, säger tjänstemännen till och med öppet till oss att man måste spara. Där får man inte välja ett särskilt boende utanför stadsdelsgränsen, för det är dyrare. Så säger man. Var finns valfriheten? Var finns möjligheterna?

Ni bara drar undan mattan för alla människor som lever här och som har verkat i hela sitt liv och betalat skatt. Det är en skam.

Anförande nr 15

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Det är bra, borgarrådet Olofsson, att ni har tagit itu med statistiken. Du tycker ju att ni har förbättrat den så mycket. Det kan vi ge en eloge för. Men vad hjälper det de äldre som inte får den hemtjänst som de skulle vilja ha eller som inte får det särskilda boende som de så hemskt gärna vill ha, eftersom ni har stadsdelsarrester?

Man kan väl också undra en sak. Du säger återigen att ni har pengar för en god och säker äldreomsorg. Det är inte det man får höra när man är ute. Både de kommunala enheterna och de enskilda enheterna går ju back! De klarar inte att utföra det som de ska göra med de pengar som ni har anslagit. Jag träffade ett privat företag häromveckan som sade: Nu ska vi utföra mer, men till en lägre ersättning! Så är det alltid. Var ska man då hämta hem de pengarna någonstans eftersom ni inte har givit pris- och lönekomensation? Så är det också på det kommunala området.

Jag är övertygad om, Margareta Olofsson, att om företaget Kvalitids utredning i fem stadsdelar och de arbetspapper som finns där skulle offentliggöras så skulle det bli

väldigt mycket debatt i den här staden. Vad det handlar om är återigen att den biståndsbedömda tid som pensionärerna får inte utförs till hundra procent. Det är där man gör de besparingsåtgärder som måste ske ute i stadsdelarna. Därför säger jag till dig att vi inte har någon god och säker äldreomsorg.

Anförande nr 16

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag säger precis som Margareta: Det är jättebra att ni nu jobbar vidare med statistiken, för det underlättar delvis när man ska utvärdera. Men vi får aldrig glömma att bakom varje statistiksiffra finns det en person.

Jag blev senast i går uppringd av en kvinna som är på sitt 90:e levnadsår. Hon bor tre trappor upp och har ingen hiss. Hon har ansökt om att få komma till servicehus men fått nej. Hon har oerhört besvärligt med sina knän och kan omöjligt klara trapporna ned. Hon får därför sitta inne i sin bostad.

Det är detta som vi får höra utifrån stadsdelsnämnderna. Visserligen blir det färre äldre, men de har en större vårdtyngd. Därför blir också kostnaderna högre. Därför kan vi också se att resurserna inte räcker till. Det som har presenterats på stadsdelsnämnderna under de senaste nämndmötena är att det tydligt och klart står att våra tjänstemän gör som åtagande att man ska ha en restriktivare biståndsbedömning och att hemtjänstinsatserna ska vara mycket restriktiva.

Då är det klart att oron ökar bland de äldre, men naturligtvis också bland oss i oppositionen. Vi möter detta dagligen ute.

Jag var häromveckan ute i en stadsdelsnämnd och träffade personal i hemtjänsten. Utan att blinka berätta de: När vi är kort om personal så är det de dementa som får vänta, för de kanske inte har lika full koll på klockan. Då får de vänta någon timme till innan vi kan komma. Så får det inte vara! Det är enskilda personer som det handlar om. Även om statistiken är jättebra som hjälpmedel så måste vi komma ihåg att bakom varje siffra finns personer med olika behov. Det är de behoven som vi måste möta när vi ger våra resurser ut till stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 17

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Oron ökar alltid hos de gamla när en förändring sker. Det finns tyvärr också alltid de som hjälper till att stötta oron hos dem.

Jag ska vara snabb, eftersom det här är mitt sista inlägg. Jag tycker att Birgitta Holm gjorde ett formidabelt påhopp på Enskede-Årsta, och jag ska självfallet ta upp det. Det var nog något av det grövsta jag har hört. Jag tror tvärtom och till skillnad mot dig att det är fler som går från privata utförare till kommunala. Det kan se lite olika ut i staden, men det är den uppfattningen jag har fått av dem som jag träffar.

Jag tycker att det är viktigt att säga till Birgitta Holm att biståndsbedömning sker i form av insatser och inte i form av minuter. Det kanske är poängfyllt att komma ihåg det. Jag vill också påpeka för Birgitta Holm att under förra mandatperioden strejkade personalen med påsar över huvudet. Man vågade inte yttra sig på grund av Modera-

terna, Folkpartiet och Kristdemokraterna. Det finns stora glatta bildbevis på det i alla tidningsarkiv.

Margareta Björk tar upp det där med stadsdelsarresten precis som hon brukar göra. Eftersom jag gillar statistik har jag naturligtvis lyckats ta reda lite på vilka som har bott och fått placeringar utanför stadsdelen. Antalet har ökat sedan vi kom till. Det kan vara bra för Margareta Björk att veta att det har ökat. Det har ökat avsevärt, och då har det också ökat trots att det faktiskt är färre äldre som finns i staden. Jag tycker att det är någonting som Margareta Björk ska ta till sig.

Statistik i sig hjälper inte den gamla, men den hjälper oss att se till vad den gamla behöver och var det brister någonstans. Det är så vi använder den. Men ni frågar jämt efter statistik, och därför pratar vi mycket om det i den här salen.

Ewa Samuelsson tar också upp det där med större vårdtyngd. Det är sant till en viss del, och det är också därför vi har förändrat riktlinjerna för hur man får ut pengar. Nu vet vi inte riktigt hur det slår igenom, men poängen med den förändring som vi gjorde var att ju äldre man är, desto större vårdtyngd har man förmodligen. Därför minskade vi antalet åldersgrupper. Det har inte gått att få fram någon säker indikation på att det ännu har slagit igenom. Men förhoppningen är att det ska slå igenom för de stadsdelar som har många äldre äldre, som också kräver mer av resurser från staden och från stadsdelarna.

Jag skulle ändå vilja säga att det huvudsakligen är så att man ska vara ganska försiktig med att hoppa på biståndsbedömare alltför mycket. Jag tror att varje biståndsbedömare vet att han eller hon alltid ska hjälpa till att överklaga. Det är alltså inte den gamla själv som gör det. Det ligger i deras arbetsuppgifter att också hjälpa den gamla att överklaga. Jag tror att det är självklart för alla som jobbar i Stockholms stad som biståndsbedömare.

Anförande nr 18

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag måste säga att jag tycker att det är tråkigt att det här var Margareta Olofssons sista inlägg. Du började ditt anförande med att säga att du förstår att de äldre blir oroliga när det är förändringar, och att det finns de som hjälper till med att öka den här oron.

Du kan ju inte svara nu, men du kommer säkert att få andra tillfällen. Menar du verkligen att när vi tar upp saker som man kan uppleva som missförhållanden så är det dåligt, för då ökar man oron för de äldre? Menar du att när man har en granskande press som tar upp missförhållanden så ökar man oron för de äldre? Jag tycker att det är viktigt att man vågar titta på saker som är fel, och jag utgår från att vi alla vill de äldres bästa. Då måste man väl våga se sådant som inte fungerar.

Oavsett om man talar om statistik eller ej så säger du att de äldre är färre och att de kommer att bli ännu färre ända fram till 2015, men att vi bara har minskat lite nu. Men då glömmar du att tala om att man bara har ökat med 0,1 procent. Pris- och lönekomensationen är ju över 3 procent, så det är ju ändå en kraftig minskning som man jobbar med. Det är viktigt att man talar om det.

När man säger att vi ska följa upp med statistik så måste man också vara medveten om att problemet nu är att ni inte heller kan få någon statistik eftersom de som söker hjälp hittills vid många tillfällen har fått höra att den hjälpen inte finns i deras stadsdel. Det är ganska vanligt. Jag vet att man till exempel i vissa stadsdelar säger så här: Vi har inte korttidsboende i vår stadsdel! Om man inte ens kan söka så kan man ju inte få något avslag. Det är det som är det stora problemet. Hur ska man då kunna få statistik på avslagen? Då vet man ju ingenting till slut.

Men det vi kan se är att biståndsbedömningen blir alltmer restriktiv och att anslagen till äldreomsorgen minskar. Du påstår att det inte finns något samband, och det tycker jag är mycket märkligt.

Anförande nr 19

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Margareta Olofsson säger att det var det grövsta påhoppet, eller vad det nu var. Det här är min vardag. Jag är distriktssköterska och jag jobbar i Årsta. Det är ingen hemlighet; det vet de flesta här i fullmäktige eftersom jag ofta tar upp Årsta–Enskede. Jag omfattas av hälso- och sjukvårdslagen, och det är min skyldighet att tala om vad jag ser oavsett om jag är fritidspolitiker här eller om jag är distriktssköterska. Det är alltså min vardag.

Dementa personer och rullstolsburna människor ligger i sina sängar och får, precis som Ewa Samuelsson säger, inte hjälp. Man får ta dem som är hyfsat pigga. Det finns ett flertal som har insulin. Det är förödande att ge det insulin som vi kommer med om de inte få mat inom en viss tid. Det kan gå timtal. Vi står och kokar gröt och vi brer mackor, vi distriktssköterskor, för att det ska fungera så att de inte hamnar i koma och det blir ännu fler förskräckelser. Detta resulterar i att vi får ett digert program och att vi inte hinner vidare till dem som vi ska till.

Hemtjänstpersonalen springer som skållade troll. De gör så gott de kan. Det finns inget klander mot dem. Men mitt påhopp gäller vänstermajoriteten i stadsdelsnämnden. Hemtjänstpersonalen var med i lokaltidningen för inte så länge sedan. De vågade inte titta i kameran, för de var rädda. De skulle hållas på mattan.

Många människor i Enskede–Årsta och även hos andra nämnder väljer en annan utförare, för där vet de att det fungerar. Det beror inte på att de vill ha en annan personal, utan de vill ha den insats och den omsorg som de har rätt till och som de betalar för.

Jag tycker att det är fruktansvärt att ni inte tar det här på allvar. Det här är min vardag. Jag lever i en verklig vardag, och jag tycker att Margareta Olofsson borde gå ut och prata med alla människor.

Anförande nr 20

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Borgarrådet säger att ni har placerat fler äldre utanför stadsdelsgränserna än vad vi gjorde. Det är väl bra att ni håller ordning på statistiken. Men för oss är inte statistiken det viktigaste. För oss är det viktigaste de människor som detta berör. Vi tycker att

äldreomsorgen är ett viktigt område och vi tycker att man ska sätta människan och inte systemen i centrum. Där har vi väldigt olika synsätt. Att er statistik är lite högre kanske också beror på att vi har fått ett antal äldre äldre som behöver ha mer placeringar.

Jag har fortfarande inte fått något svar på det här med en god och säker äldreomsorg. Jag kan inte hålla med om att det är en god och säker äldreomsorg när de äldre inte får den beviljade insats som de har beslut om. Man lurar de äldre eftersom de kan betala för den beviljade insatsen men kanske inte får den utförd till hundra procent.

Återigen tycker jag att borgarrådet ska läsa Kvalitids utredningar i de fem stadsdelar där man har gjort det här. Titta på de kurvor och den statistik som man har gjort, eftersom borgarrådet tycker så mycket om den typen av arbetsuppgifter!

Vi menar att en god och säker omsorg ska vara att den beviljade insatsen till pensionären också ska utföras. Man ska inte lura dem, som man gör i dag.

Anförande nr 21

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Nej, man ska inte lura äldre. Att oppositionen häcklar majoriteten är ju som det brukar. Gräset är alltid grönnare på andra sidan valen. Men jag tycker faktiskt att oppositionen borde hålla sig för god för att sprida falska saker som oroar de äldre.

Ni ska få ett konkret exempel. För ett par veckor sedan var det två moderater i Hägerstens stadsdelsnämnd som skrev i lokaltidningen att restaurangen var uppsagd på Axelsbergs servicehus. Hårvården var uppsagd och fotvården var uppsagd liksom alla gemensamhetsutrymmen, stod det. Naturligtvis tolkar de äldre detta som att alltihop kommer att försvinna och läggas ned. Så är det inte. Kontrakten är uppsagda, men för omförhandling. De kommer nämligen att skrivas om och tecknas med Familjebostäder Servicehus AB.

Men detta spred mycket onödig oro. Det enda som var sant i artikeln var att den stora samlingssalen kommer att läggas ned av kostnadsskäl. Det ska inte blandas ihop med omvandlingen till seniorbostäder. Salen läggs ned. Det handlar om sju miljoner kronor i årshyra för de gemensamma utrymmena, men alla övriga utrymmen kommer att finnas kvar. Det är sådant som vi menar när vi säger att ni sprider onödig oro.

Jag tycker att det är våldsamma överdrifter i debatten. Jag vill inte skryta och säga att vi har världens bästa äldreomsorg. Det är mycket som jag skulle vilja förbättra inom äldreomsorgen. Men de råsopar som Birgitta Holm kommer med när det gäller förhållandena i Årsta-Enskede tycker jag är magstarka. Det är också fult med påhopp eftersom ordföranden i nämnden inte är här och kan försvara sig. Det här är ett sådant tillfälle då jag verkligen önskar att alla ordförande i stadsdelsnämnderna fanns med i denna församling så att man kunde svara direkt när det gäller förhållandena i den egna stadsdelsnämnden. Jag kan inte redovisa allting, men jag vägrar att tro på att det skulle vara så dåligt som Birgitta Holm säger.

När det handlar om utförandet av insatserna ska vi inte blanda ihop två saker. Biståndsbedömningen bestämmer vilka insatser man ska få, och sedan är det utförarna som ska genomföra det hela.

Jag blir väldigt trött på det här tugget om att bara allting är privat så blir det genast mycket bättre. Det handlar inte om det. Det handlar om resurser och organisation.

När det gäller stadsdelsarrest så kan jag tala om att i min stadsdelsnämnd är det snarare tvärtom. Vi har ett bekymmer med att vi inte klarar av att bereda plats för alla inom den egna stadsdelen. De allra flesta brukar faktiskt vilja bo inom stadsdelen, och många väntar hellre på att få plats på Kastanjen eller Trekanten, som är våra båda servicehus, än att flytta. Om man har starka önskemål om att flytta någon annanstans så brukar vi kunna ordna det.

Anförande nr 22

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Man ska inte kasta sten i glashus. Jag skämmer tydligen ut mig å det grövsta, och allt vad det nu är som jag gör och inte gör.

Ann-Marie Strömberg säger att det är förskräckligt att jag talar om Enskede-Årsta när inte ordföranden för Enskede-Årsta finns här och kan bemöta vad jag säger. I nästa sekund säger Ann-Marie Strömberg att det som har hänt i Hägerstens stadsdelsnämnd är förskräckligt. De kan inte heller vara här och bemöta det som sägs. Så sluta kasta sten i glashus!

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Profilklasser i Stockholm*

Anförande nr 23

M i k a e l S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det finns ju i högtidstal en samstämmighet om betydelsen och behovet av profilklasser i Stockholm, det vill säga att man låter elever med särskild fallenhet få möjlighet att utvecklas inom sitt ämnesområde. Med tanke på de resultat som Stockholms och Sveriges skolor får, de är inte alltid så smickrande när det gäller matematik och annat, är det särskilt angeläget att vi stimulerar skolor till profilklasser och fördjupning och att man lockar fram den fallenhet många elever har. Det är angeläget att man låter dem få blomma ut tidigt i skolutbildningen.

Jag är därför lite förvånad att kunna konstatera att det inom ett område som hittills inte har väckt någon konflikt alls, nämligen förekomsten av specialinriktning inom något så odramatiskt som idrott, så kallade fotbollsklasser, har den sittande majoriteten bestämt att i praktiken avbryta den inriktning som rektor har valt i Aspuddens skola och Nybohovsskolan.

Med anledning av de besluten vill jag fråga om skolborgarrådet instämmer i majoritetens uppfattning att man inte ska få ha profilklasser i Aspudden och Nybohov.

Anförande nr 24

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige! Jag är inte så väldigt insatt i vad som har hänt i just Aspuddens skola. Jag har nu tagit reda på att man inte på något sätt har avslutat idrottsprofilen. Däremot har man i stadsdelsnämnden striktat upp det regelverk man har. Det handlar dels om att man följer skolpliktsbevakningsområdet. Det är ju ändå det man tillämpar i Stockholm. Det är i första hand från det området eleverna kommer in.

Jag tycker att det regelverket naturligtvis också ska gälla för profilklasser.

Det är viktigt med den här profileringen. Det finns flera skolor som har idrottsprofilering, bland annat i min egen stadsdel Akalla. Precis som i Liljeholmen trycker man på att det är breddidrotten som är viktig och att man inte vill ha en elitsatsning eftersom det inte hör hemma i grundskolan.

Anförande nr 25

M i k a e l S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Det ska väl inte bli enbart semantik. Då kan ju alla bli profilklasser. Om man inte sätter något innehåll på profilklasser, om man inte har satt upp vissa kriterier för att man ska få gå i klassen och om man inte behöver ha vissa baskunskaper för att kunna delta betyder det ju ingenting. Någon gång måste vi bestämma oss för om vi ska acceptera profilklasser. Det har

skolverket gjort. Det finns faktiskt ett stort stöd för idén med profilklasser. Det måste då fyllas med innehåll.

Om man i Aspudden säger att barn som kommer utifrån inte får gå i den här skolan om det finns barn i Aspudden som kan gå där har ju profilklassen förlorat sitt syfte. Om man säger att barn som inte uppfyller kriterierna men som är från Aspudden har företrädare framför barn som har förutsättningar för att gå i profilklassen har man ju i praktiken slutat med profilklasser. Sedan kan man kalla det profilklass ändå. Om man ger gräddfil för dem som råkar bo i området framför dem som har bättre förkunskaper och uppfyller normerna har man inte längre några profilklasser. Det är det man har gjort i stadsdelsnämnden. Man har fattat det beslutet.

Man har satt upp nya kriterier. Man har kört över rektor, skolledning och dem som har velat inrätta profilklasser. Det är vad man har gjort i praktiken.

Så här säger man: Det ska vara hälften flickor. Vid fler sökande än platser tillämpas närhetsprincipen. De fyra kriterier som tillämpas av Aspuddens skola är: skolresultat, attityd, fotbollskompetens och aktivitet i fotbollsförening. Om de utgår som antagningsregler är det ju inte längre en profilklass med fotbollsinriktning. Då är det något annat.

Tycker skolborgarrådet att det är klokt att fatta sådana beslut?

Anförande nr 26

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Jag tror att du just nu förstorar problemen. Jag har väldigt svårt att tro att en elev som inte är dugg intresserad av fotboll söker sig till en fotbollsprofil. Det är jag rätt så övertygad om.

När det gäller Stockholms skolor tillämpar vi skolpliktsbevakningsområdet, vilket innebär att den skolan i första hand ska bereda plats för de barn som bor i området. Något annat regelverk har vi inte.

Vi ändrar skolpliktsbevakningsområdena när det behövs, men det är ju ändå det regelverket man måste följa.

Jag tycker att det är väldigt bra att stadsdelsnämnden också tar in ett jämställdhetsperspektiv när det gäller idrottsprofilklasserna.

Anförande nr 27

M i k a e l S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Vi vet ju alla att socialdemokratin i 30 år har varit livrädd för fördjupning. Det har vi förstått. Skolresultaten har rasat i Sverige internationellt sett. Det är jättealarmerande.

På området fotboll har till och med regeringen accepterat att man kan få fördjupa sig, och Skolverket har konstaterat att man får ha profilklasser inom fotbollen. Men även där anser den politiska majoriteten i Stockholms stadshus att det är alldeles för radikalt och alldeles för mycket elitisering om man ställer någon typ av krav på attityd,

fotbollskompetens och aktivitet i fotbollsförening. Det är tydligen att gå för långt när det gäller profilklass i Stockholm.

Det är lite skrattretande. Erkänn att det är lite märkligt att man inte åtminstone på fotbollens område – jag tycker på många fler områden – kan acceptera att släppa fram engagemanget och intresset och göra det ganska tidigt och låta rektorer och skolledning ha ansvaret att själva få utforma vilka profilklasser man vill ha på sin skola. Det ansvaret tycker jag att man kan ge dem.

Jag är väldigt förvånad att Socialdemokraterna nu säger nej till och med till fotbollsklasser inom profilområdet. Det är sorgligt.

Anförande nr 28

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Socialdemokraterna säger inte nej till fotbollsklasser. Stadsdelsnämnden i Liljeholmen har striktat in regelverket för dessa skolor. Man vill satsa på breddidrotten, man vill satsa på att flickor kommer in i de här klasserna. Jag är fortfarande övertygad om att en elev som inte vill spela fotboll inte kommer att söka till en fotbollprofil. Det är ju inte så att hela skolan inte fungerar.

Sådana intagningsregler som du läser upp tvivlar jag på är möjliga att ha på en skola. Jag tycker att de strider mot lagstiftningen också när det gäller den obligatoriska grundskolan.

Fråga nr 2. Omsorg i livets slutskede

Anförande nr 29

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, åhörare och fru borgarråd! Det är någonting som jag tror att vi kan vara överens om alla vi som engagerar oss i samhällsfrågor, nämligen att omsorgen om de allra mest utsatta är ett av våra viktigaste uppdrag. Det har du som borgarråd det yttersta ansvaret för.

Ibland är det långt mellan de vackra ord vi säger här i salen och hur verkligheten fungerar. Vi är nog än så länge och nu för tiden rätt så överens om att den enskildes val är väldigt viktigt när det gäller vård- och omsorgsformen när man är riktigt utsatt. Det kan vara att man är svårt handikappad eller, vilket jag nu tänkte ta upp, en person som vårdas i livets slutskede.

Jag vill fråga borgarrådet om du delar min uppfattning att det är viktigt med reell valfrihet för dem som vårdas i livets slutskede.

Anförande nr 30

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Björn Ljung har ställt en fråga till mig. Jag är inte helt säker på att jag uppfattade den rätt.

Jag tycker att det är viktigt att en människa som ska vårdas i livets slutskede, som har det väldigt besvärligt, måste få den bästa vård som är möjlig för den personen.

Människor har självklart önskemål. De kanske vill vara hemma. De kanske vill vistas på något annat ställe. De har önskemål om stöd och hjälp.

Jag tycker att det är viktigt att man i möjligaste mån kan tillfredsställa de enskilda människorna.

Anförande nr 31

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, åhörare och borgarrådet! Det är utmärkt. Jag trodde nästan att vi skulle vara överens så långt. Nu kanske det blir svårare.

Om man tycker att det här är viktigt är det också viktigt att den enskildes rätt att få avgöra var man vill dö kan tillfredsställas. Det är en knepig fråga. Om någon ska ges möjlighet att få insatser från vårdpersonal i stort sett hela tiden kan det vara nödvändigt med ett särskilt boende.

Om en person å andra sidan väljer att dö hemma – observera: att *dö* hemma – kan man göra individuella biståndsbedömningar som gör att väldigt stora insatser kan sättas in för den personen. Hur bedömer du en sådan valsituation?

Anförande nr 32

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag har en känsla av att det blir en tredje fråga sedan.

Som jag sade inledningsvis tycker jag att man i möjligaste mån ska tillfredsställa den döende personens önskemål. Det kan vara att han vill dö hemma eller i ett särskilt boende. Vi råder inte över alla situationer. Landstinget är ju många gånger inblandat i processen.

Jag har själv goda erfarenheter av att man har fått stöttning i hemmet när man har varit i den situationen och önskat att få göra det. Man har fått medicinsk hjälp i hemmet, men man har också ställt upp med vårdpersonal från kommunens sida. Det har även hänt när man av något skäl har önskat avsluta sina dagar på ett speciellt boende.

Ibland kan det finnas hinder. Jag kan inte komma på något nu, men det finns säkert i verkliga livet något som hindrar att man tillfredsställer den enas eller den andras önskan.

Anförande nr 33

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, åhörare och fru borgarråd! Jag kommer då till min tredje fråga.

Om det är så att det här är viktigt är det ju också viktigt att ge information till den sjuke och den som behöver vård och omsorg. Det haltar. Du slirar lite när du säger ”i möjligaste mån”.

Jag skulle vilja ha svar från dig på frågan: Har den enskilde rätt att välja att dö hemma eller på ett äldreboende om den medicinska och omvårdnadsmässiga

bedömningen är att det fungerar? Är det då, enligt din uppfattning, möjligt för den enskilde att välja den ena eller den andra omsorgsformen?

Anförande nr 34

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ja.

Fråga nr 3. Stadens riktlinjer för servicehus

Anförande nr 35

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Runtom i Stockholms stad finns det än så länge ett antal servicehus, även om de i snabb takt förändras till seniorbostäder. Vi har också äldreboenden av andra slag.

Man brukar säga att de ska ses som en tillgång för hela staden, men det ser olika ut. I en del stadsdelsnämnder har vi flera olika servicehus, i andra finns det i stort sett inget.

Anser borgarrådet att våra äldre har rätt att välja vilket servicehus i Stockholm som de vill bo i?

Anförande nr 36

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Som Ewa Samuelsson säger är våra servicehus ganska olika planerade i staden. Man byggde dem en gång i tiden där man råkade ha en marksnutt. Vissa stadsdelar har därför väldigt många servicehus, andra har sämre om det. Några stadsdelar hyrde dessutom in sig i andra stadsdelar. Östermalm till exempel hyrde in sig för äldreomsorg i Enskede-Årsta, och man hade alltså en god bit att åka.

Eftersom det är stadens gemensamma resurs har man naturligtvis rätt att söka till ett annat servicehus än i den egna stadsdelen.

Anförande nr 37

E w a S a m u e l s s o n (kd): Min nästa fråga blir då: Kan man i en stadsdelsnämnd besluta att man endast beviljar servicehusboende i den egna stadsdelen? Har man då sett till stadens riktlinjer och tillgodosett den äldres önskemål?

Anförande nr 38

Borgarrådet O l o f s s o n (v): I stadens riktlinjer står det att man får det biståndsbedömt att man kan få bo på ett servicehus. Om man kan tillgodose det i den egna stadsdelen, om det inte krävs något särskilt boende, har det hänt att stadsdelar har beviljat det. Om man har överklagat det har man fått rätt från stadsdelens sida.

I vissa fall har man avslagit, och de har inte fått flytta eftersom det inte har funnits plats. Då har man avslagit därför att det skulle ta för lång tid innan man får platsen. Det finns alltså helt enkelt ingen ledig plats i servicehuset.

Det har hänt att man har avslagit därför att man får det som en biståndsbedömning att bo i ett servicehus. Då har man kunnat tillgodose det i stadsdelen.

Anförande nr 39

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jag tycker ändå inte att jag fick det klarlagt. Kan alltså en enskild stadsdelsnämnd besluta att man endast beviljar servicehusboende i den egna stadsdelen? Oavsett vad de söker beviljar man enbart plats i den egna stadsdelsnämnden; det skedde på en nämnd förra veckan. Det var ett åtagande som tjänstemännen tog på sig att endast bevilja servicehusboende i den egna stadsdelen.

Anförande nr 40

Borgarrådet O l o f s s o n (v): I en debatt här för bara en kvart, tjugo minuter sedan pratade vi om den enskilde äldre och att äldre har olika behov och att man gör olika bedömningar utifrån den enskildes behov. Det är mycket rimligt, rätt och riktigt att man gör så eftersom alla människor är olika – även en gammal människa är olik en annan gammal människa. Man gör därför individuella bedömningar utifrån var och en. Därför är det ganska svårt att svara ett generellt ja eller nej på din fråga. Det är ju det du vill ha.

Jag svarade dig tydligt och klart att man får som en biståndsbedömning utifrån de individuella behov man har som enskild människa ett biståndsbeslut om att man kan få bo på ett servicehus. Kan man tillgodose det i den egna stadsdelen gör man det.

Har man sökt sig till något annat servicehus i en annan del av staden beror det på vilken biståndsbedömning man har haft. Om det inte krävs några särskilda resurser som man kanske bara kan tillhandahålla där är det inga problem.

Det finns också fall där det har varit långa köer till andra servicehus. Då har man inte kunna tillgodose det därför att det är lång kö.

Fråga nr 4. Hemlösa och bostadsförmedlingen

Anförande nr 41

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige, borgarrådet Mogert! Jag har i min roll som vice ordförande i socialtjänstnämnden förmånen att träffa hemlösa och ta del av de problem som de ställs inför.

I dag har jag haft ett möte där jag träffade en ensamstående mamma med tre barn. Hon bor visserligen för närvarande inte i Stockholms stad, utan i en av våra kranskommuner. Hon hade velat ställa sig i bostadskö för att få en lägenhet i Stockholm. När hon, med hjälp av sin socialsekreterare, fick telefonnumret och ringde upp fick hon till svar av bostadsförmedlingens personal att hon som hemlös inte hade rätt att ställa sig i kö för att få en bostad.

Det känns svårt att över huvud taget tro att det är på det sättet. Naturligtvis måste jag som politiker lita på de vittnesmål och vittnesbörd som jag får om hur de hemlösa har det.

Därför undrar jag om borgarrådet Mogert kan ge ett besked till fullmäktige om vilka riktlinjer som gäller för folk som vill ställa sig i kö. Finns det en undantagsregel som säger att man inte får ställa sig i bostadskö om man är hemlös, hemmahörande i annan kommun och hemlös, ensamstående mor med tre barn eller liknande? Vilka riktlinjer gäller?

Om de här riktlinjerna är felaktiga och inte finns och den här kvinnan har blivit felaktigt upplyst undrar jag vilka tankar borgarrådet Mogert har om hur vi ska få personalen på bostadsförmedlingen att ändra detta så att de som försöker ställa sig i kö får ett acceptabelt bemötande.

Anförande nr 42

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Någon sådan princip finns, mig veterligen, inte. Vi har en rikskö på bostadsförmedlingen. Det gör ingen skillnad om man är skriven i Mörrum, Tibble eller Nacka kommun. Det ska inte vara något problem.

Det bästa är väl om du hjälper mig med kontaktuppgifterna så att vi får reda ut det här och se om något fel har begåtts. Detta ska naturligtvis åtgärdas.

Anförande nr 43

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag tackar borgarrådet för det snabba svaret.

Jag finner det olyckligt att de hemlösa säger att detta bara är ett av flera exempel där hemlösa har nekats att ställa sig i kö, och att personal på Bostadsförmedlingen har gett detta besked.

Du ska få uppgifterna. Den här kvinnan är aktiv i de hemlösas förening.

Det är något av ett symptom på hur våra bostadsbolag hanterar de hemlösa. Man har denna ganska restriktiva hållning och är lite rädd bara för att en person har en socialsekreterare som kanske vill hjälpa honom eller henne att komma ett steg framåt i det ganska svåra arbetet att gå från hemlöshet till eget boende.

Visst kan du få namnet. Jag är inte riktigt säker på att det här är ett unikt fall, utan att det finns fler. Jag hoppas att borgarrådet ändå kan föra med sig in i Bostadsförmedlingens styrelse och till dess vd att vi har fått de här rapporterna. Han kanske får initiera någon form av utredning för att ta reda på om det råder något missförstånd bland personalen om hur man ska hantera de här frågorna. Det får inte vara så att vi spär på den känsla av vanmakt som de hemlösa ofta vittnar om i sina kontakter med staden och dess tjänstemän.

Anförande nr 44

Borgarrådet M o g e r t (s): Det här är väl en fråga som det är bra om vi kan hjälpas åt att rätta till om det har blivit ett missförstånd. Det är inget som vi behöver ha olika politiska åsikter om som jag ser det. Kommunens och de kommunala tjänstemännens uppgift måste vara att hjälpa de här människorna att komma in i kön. Det måste vara en gemensam målsättning.

Fråga nr 5. Nedskräpningen i Stockholm

Anförande nr 45

L o t t a E d h o l m (fp): Herr ordförande! Miljöpartiet och Viviann Gunnarsson har ju haft en väldig tur med vädret den här våren, och alla vi andra har haft väldig otur med vädret. Det har varit väldigt trist väder.

I helgen blev det vackert väder. Då gav man sig ut i parker för att ha picknick. Då blev det genast glasklart hur fruktansvärt nedsmutsad den här staden har blivit.

Min fråga är kort och gott: Vad tänker miljöborgarrådet göra åt stadsdelsnämnderna så att de ser till att städa på gator och torg och i parker och så att de ser till att tömma papperskorgarna?

Nedskräpning föder nedskräpning. När det aldrig städas tycker folk att det är okej att slänga lite skräp till. Det är precis det som håller på att hända i Stockholm just nu.

Anförande nr 46

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande och Lotta Edholm! Det är som Lotta säger. Det är stadsdelsnämnderna som har ansvaret för renhållningen i stadsdelarna och parkerna. Det har de fått utökad budget för. Förra året lade vi 18 miljoner kronor i den budget som nu är i gång. Många stadsdelar har tagit egna initiativ till våraktiviteter för städning.

Vi har också övervägt att ta ett centralt initiativ. Det är emellertid inte något som jag kan göra ensam. Det måste vi arbeta med tillsammans med stadsdelarna. Det ligger på deras ansvar att fullfölja det här.

Anförande nr 47

L o t t a E d h o l m (fp): Det är ju uppenbart för var och en i Stockholm att det bara har blivit värre och värre och sämre och sämre när det gäller städning och tömning av papperskorgar. Det blir ju inte bättre med återvinningsstationerna som alltmer börjar likna soptippar.

Faktum är att jag inte är den enda som tycker så här. USK kom med en rapport häromdagen om miljövanor i Stockholm. De som tycker att nedskräpningen är ett stort problem är lika många som de som tycker att nedskräpningen inte är något problem. Det tycker jag är ganska allvarligt.

Att stadsdelarna inte gör tillräckliga insatser mot nedskräpningen är glasklart. Till detta kommer den slapphet när det gäller klotter som den sittande majoriteten uppvisar. Man tycker att det är ganska okej med klotter. Man städar inte, och man tvättar inte bort klottret i den hastighet som krävs för att det inte ska bli nytt klotter.

Jag tror att det behövs krafttag om inte den här sommaren ska gå i skräpets tecken.

Anförande nr 48

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Man måste hålla isär det ena skräpet från det andra skräpet. Vi har ju ett delat ansvar för de olika delar som du tar upp.

Klotter är inte något ansvar för miljöförvaltningen, och inte helt och hållet för stadsdelarna heller. Det är ju gatukontoret som har hand om det numera. Papperskorgarna, parkerna och gatustädningen är stadsdelarnas ansvar. Återvinningsstationerna, som du också nämnde, är ett producentansvar. Det handlar om att de som vi har kontrakt med ska städa där. Det handlar om att renhållningsnämnden ser till att kontrakten hålls.

Senare i dag ska vi ta upp ett ärende som handlar om att säga upp kontraktet och så småningom få ett nytt kontrakt just när det gäller återvinningsstationerna.

Jag håller med om att det är ganska skräpigt och jag tycker att vi kan ta ett centralt initiativ för att jobba vidare när det gäller nedskräpning kring papperskorgar.

Anförande nr 49

L o t t a E d h o l m (fp): Ingen normal människa ser väl någon skillnad på skräpet. Skräp som skräp. Det måste bort från gator och torg. Det är den sittande majoriteten som är ansvarig för att se till att det städas och att papperskorgarna töms.

Den som egentligen till syvende och sist är ansvarig är ju den enskilde individen. Det är den som slänger skräpet på marken. Men om det aldrig städas kommer människor att känna att det inte spelar någon roll om man slänger ett tuggummipapper till.

Det är där ert ansvar kommer in alldeles oavsett vems skräp det är eller om det är stadsdelsnämnden eller Viviann Gunnarsson som är ansvarig. Det krävs någon form av initiativ inför den här sommaren annars kommer det att bli bedrövligt. Såvida inte den här sommaren regnar bort som den förra, då märks det ju inte så mycket.

Anförande nr 50

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Vi hoppas verkligen att sommaren inte regnar bort. Det är trevligt att folk vill vara utomhus och utnyttja parkerna på olika sätt.

Det är inte sant att det inte tas några initiativ. Flera av stadsdelsnämnderna har tagit initiativ, bland annat Kungsholmen som har Råambshovsparken som har en mycket snabbare tömning och större papperskorgar än tidigare.

Som du sade Lotta, handlar det också om att människor måste ta eget ansvar för sitt skräp.

Man måste ändå ha klart för sig att det finns olika ansvar. Det ansvar som stadsdelarna har handlar om parkerna och gatorna. Det ansvar som producenterna har handlar om återvinningsstationerna. Det måste vi hålla på, i annat fall får kommunen en kostnad som den inte ska ha. Det vill nog inte du heller.

Fråga nr 6. Habiliteket Täby – får eleverna gå kvar?

Anförande nr 51

N i n a E k e l u n d (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag är bekymrad över eleverna och barnen som är funktionshindrade i Stockholm

Vi har ju varnat för att det nya resursfördelningssystemet där medel går till handikappade och funktionshindrade barn kan innebära att elever kan tvingas sluta i sin skola. Nu ser vi: Nedskärning av personal. Stadsdelarna börjar kommentera detta. Elever tvingas sluta.

Det här systemet slår hårt mot de barn i staden som är flerhandikappade.

Jag ska ge ett exempel. I Stockholm har vi fyra elever på en särskola i Täby som heter Habiliteket. Föräldrarna har själva valt att ha sina barn på den skolan. Det har nu gått ett brev hem till föräldrarna om att pengarna inte räcker. Schablonen är för liten. I brevet från Habiliteket till föräldrarna står det att det nya beslutet om särskolepeng – våra schabloner – innebär lägre ersättningsnivå och att Habiliteket inte kommer att ha möjlighet att under de förutsättningarna ta emot elever från Stockholms stad.

Nu hoppas personal, elever och föräldrar att vi politiker ska förstå situationen. Lilla Agnes har gått i den här skolan i sex år och tvingas sluta på grund av att vi har tagit beslut om ett nytt ersättningssystem. Hon är i behov av kontinuitet och trygghet. Nu rycker vi ifrån henne detta.

Jag undrar vad ni kommer att göra åt det. Jag vet inte om det är Annika Billström som ansvarig för stadsdelarna eller Mirja Särkiniemi som är skolborgarråd som ska svara på detta. Jag vill ha ett bra svar på den här frågan. Föräldrarna lyssnar på radion.

Anförande nr 52

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige! Enligt lappen är frågan ställd till mig.

Jag tycker att den här frågan är på så detaljerad nivå att den inte kan redas ut som en enkel fråga i fullmäktige. Jag tycker att man borde fördjupa sig i den lite mer när det gäller fyra elever på en specifik skola.

Vi har lagt ut det här på stadsdelsnämnderna. Där ska man fatta beslut i samråd med föräldrarna, precis som vi har sagt varenda gång i detta fullmäktige. När det gäller

Habiliteket som är en så speciell skola skulle jag gärna vilja ha kontakt med skolan och återkomma i frågan när jag har haft den kontakten.

När det gäller funktionshindradeklasser har vi sagt att stadsledningskontoret har uppdraget att följa upp kostnaderna. När det gäller ersättningar till andra kommuner i länet kommer utbildningsförvaltningen att förhandla med de utförare som finns, eftersom man inte tillämpar schablonsystem i andra kommuner.

Det här är en fråga som jag skulle vilja återkomma till, och jag skulle vilja sätta mig in i de detaljer som behövs för att jag ska kunna ge ett bra svar från talarstolen.

Anförande nr 53

N i n a E k e l u n d (kd): Det är bra att du vill sätta dig in i frågan, Mirja. Det uppskattas säkert av både personal, föräldrar och elever.

Jag nämner några detaljer för att göra detta tydligt. Vi har varnat för detta. Detta var vad som kunde hända. Om man ska lyfta en fråga vill man gärna nämna några exempel. Jag kan nämna Bromma. Jag kan nämna Katarina-Sofia och nedskärning av personal. Jag kan nämna flera olika stadsdelar där detta händer.

Nu händer det en skola som ligger utanför Stockholm.

Det är ett problem att uppföljningen ska ske efter det att barnen har slutat i skolan. Det är det som är problemet. Vad ska vi säga till dem? De slutar i höst. De börjar i den nya skolan i augusti 2005. Uppföljningen kan inte bli klar innan dess. De här barnen, som är i en väl inarbetad och fungerande miljö, hinner sluta.

Man måste ha tillit till 120 procent till den personal man jobbar tillsammans med. Det fungerar inte att flytta de här barnen fram och tillbaka. Jag förstår inte vad du kommer att göra åt det. Det är en principiell fråga.

Anförande nr 54

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): När det gäller särskoleklasser och funktionshindrade klasser har Stockholm fortfarande efter schabloniseringen den högsta personaltätheten och den högsta ersättningen när det gäller de här klasserna och de här barnen. Det skulle jag vilja trycka på.

När man pratar med lärare som kommer från andra kommuner får man höra att de slås av det faktum att det är så väl tilltaget i Stockholms stad. Det blir en väldigt konstig diskussion när du säger att det är så himla dåligt med ersättningarna just i Stockholm.

När det gäller ersättningarna i schablonsystemet är effekterna olika. En del stadsdelsnämnder säger att man har svårt att klara det, men det finns stadsdelsnämnder som åtminstone säger att man till och med går plus.

Låt oss följa upp detta och se hur det ser ut. Även den här verksamheten ska ha en rejäl uppföljning precis som alla andra verksamheter som vi ansvarar.

Anförande nr 55

N i n a E k e l u n d (kd): Jag upprepar det: Uppföljningen kommer efter det att barnen har tvingats sluta. Det är fel, tycker jag. Dessutom är det en nedskärning med 5 000 kronor per månad och barn för de barn som går där, därför kommer de att tvingas sluta.

Det är faktum. Detta är på detaljnivå. Principen är att de barn som hamnar i gruppen 4-5 enligt resursfördelningssystemet - där man får mer pengar till fyran och i stort sett obegränsat till femman - kommer att ramla ur systemet och tvingas byta skola. Det är dagens faktum.

Anförande nr 56

Borgarrådet S ä r k i n i e m i (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja påstå att det system vi hade före schabloniseringen inte var rättvist. Det var baserat mycket på avtal och hur man förhandlade. Det systemet saknade också uppföljning och styrning. Därför gick funktionshindradeklasser och särskilda klasser hela tiden med underskott.

Lått oss se vad den här förändringen innebär för att vi ska kunna schablonens storlek, inte om vi ska ha schablonsystem eller inte. Den diskussionen tycker jag är avslutad. Däremot måste vi titta på schablonernas storlek i så fall.

Fråga nr 7. Stadens samarbete med Roks

Anförande nr 57

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Ingen har väl kunnat undgå diskussionen om kvinnojourerna och deras verksamhetsinriktning. Det har inte bara belysts i TV, utan så sent som i dag i en debattartikel av Margareta Winberg.

Med anledning av det faktum att sökarljuset nu är riktat mot Roks och den märkliga och uppenbart ensidiga verklighetsbild som Roks sprider vill jag fråga Margareta Olofsson hur Stockholms samarbete med Roks ser ut och hur mycket skattepengar det kostar.

Anförande nr 58

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag måste svara att här i Stockholm samarbetar vi med den kvinnojour som finns här i Stockholm. De är i sin tur förmodligen anslutna till Roks. Vi har vårt klara tydliga definierade samarbete inom staden med de verksamheter som finns här. Vi har inte något sådant definierat samarbete med Roks på den nivån.

Hur mycket pengar kvinnojouren får kan jag tyvärr inte svara på på rak arm. Jag kan ta reda på det och ge dig den uppgiften vid ett senare tillfälle.

Anförande nr 59

C e c i l i a B r i n c k (m): Det är intressant att notera att borgarrådet tydligen inte är medveten om att den kvinnojour man samarbetar med i Stockolm är ansluten till Roks. Det vet till och med jag. Det gör borgarrådets svar alldeles oerhört aningslöst. Självklart är det så att om Stockholms stad samarbetar med en kvinnojour som är ansluten till en centralorganisation som framför de synpunkter som vi vet att Roks framför måste man någonstans ta ställning till om detta är en verklighetsbild som man tycker att Stockholms stad ska stå för.

Jag ser fram emot redovisningen av hur mycket pengar detta kostar. Jag ser också fram emot en seriös omprövning av samarbetet och om det är rimligt.

Anförande nr 60

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Cecilia Brinck väljer att lyssna på det hon vill.

Faktum är att vi samarbetar med kvinnojourerna. Vi har inga dåliga erfarenheter av det. Vi har inga uppfattningar om det. De gör ett gott arbete för de kvinnor som behöver skydd och stöd i Stockholms stad. Vi tänker nog fortsätta att arbeta med dem.

Jag tycker att de ska tåla granskning. Det gör även kvinnojouren här i Stockholm, självklart gör de det. Den granskningen har vi också när det gäller deras sätt att arbeta.

Jag är där ganska ofta, och det är andra också. Vi har en god kontroll. Det är vi skyldiga att ha för att kunna ge dem bidrag från Stockholms stad.

Anförande nr 61

C e c i l i a B r i n c k (m): Det förefaller inte som om Roks och de till Roks anslutna kvinnojourernas främsta egenskap är att vara mottagliga för kritik och konstruktiv diskussion – om man uttrycker sig försiktigt.

Om Margareta Olofsson tror att hon med förnuftsargument och en allmänt vettig inställning kan påverka Roks och därtill anslutna kvinnojourer som den i Stockholm att sluta driva sin bisarra agenda och i stället fokusera på de kvinnor som kommer dit, tycker jag att det är bra, men jag vill ha en redovisning av detta.

Anförande nr 62

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Den verksamhet och det samarbete vi har med kvinnojouren här i Stockholm är ju det direkta arbetet med kvinnor som är utsatta för misshandel eller av olika skäl behöver skydd. De gör ett gott arbete.

Jag tror att man noga ska granska hela den här historien. Jag har läst andra debattartiklar som handlar om ärendet. För vår del känner jag mig väldigt trygg i vårt samarbete med kvinnojouren i Stockholm.

Fråga nr 8. Klotter

Anförande nr 63

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Socialdemokraterna gick till val med 99 punkter som skulle ses som ett kontrakt och löfte till medborgarna att de skulle verkställas, ibland med väldigt kort varsel, och en del under mandatperioden.

När det gällde klotter och klottersanering skulle det ske väldigt snabbt. Det skulle åtgärdas senast inom en vecka, i vissa fall inom 24 timmar.

Jag har vid något tillfälle tidigare pratat om tunneln under Nynäsvägen, för att vara väldigt konkret. Där finns det klotter för andra året i rad. När jag tog upp det för något år sedan togs det bort ett litet tag, sedan började det klottras efter någon vecka. Nu har klottret suttit där ett år igen.

Eftersom det är en tunnel är det inte stadsdelsnämnden som ansvarar för det. Därför blir det gatu- och fastighetsborgarrådet som jag ställer frågan till. Jag kan inte förstå att det inte går att få rutin på att tvätta bort klotter.

Det finns rutin på att tömma papperskorgar. Jag möter med jämna mellanrum den lastbil från Stockholm entreprenad som kör runt i området och tömmer papperskorgar, men klottret är kvar vecka efter vecka.

Anförande nr 64

Borgarrådet Röngrén (s): Ordförande, fullmäktige och Ewa Samuelsson! Det här är ju tyvärr inte något nytt problem. Det har varit så över åren sedan det blev populärt att klottra med sprejburkar med graffiti på tunnelväggar, bostadshus och överallt där man kan komma på tanken att fästa sin tag.

Det är klart att det är ett jättebekymmer. Det smutsar ned i den offentliga miljön. Det ser anskrämligt ut. Det blir en mängd följdproblem i anslutning till klottret.

Det där vallöftet är ett av de viktiga. Alla våra vallöften är viktiga. Vi har ganska nyligen fattat ett beslut om att inrätta en central samordningsgrupp för att följa upp klotterfrågan och hur vi ska jobba med klotterbekämpning i staden.

Det är många inblandade parter beroende på om det är stadens egendom och mark om det är tunnlar eller om det är privata fastighetsägare. En viktig del är just att hitta rutinerna och diskutera sig samman med de privata fastighetsägarna och alla andra inblandade som till exempel SL för att hitta gemensamma rutiner för hur man ska bekämpa klottret och sanera klottret och hur man ska jobba förebyggande.

Det är ett arbete som är i full gång. Jag tror att vi alla hoppas att det inom kort går att få fasta rutiner så att vi slipper se klotter sitta årsvis på väggarna runt om i staden.

Anförande nr 65

E w a S a m u e l s s o n (kd): Borgarrådet Rönngren! Samordningsinsatser i all ära, men det är handling som krävs. När det gäller klotter har det varit otaliga diskussioner här i fullmäktige. Från vänstersidan har man ju inte varit klar och tydlig och sagt att klotter är ett otyg som vi ska visa att vi reagerar mot, klotter ska omedelbart tas bort.

Jag kan inte förstå att det ska vara så svårt att var och en tar ansvar för de delar som ligger under ens ansvar. Gatu- och fastighetskontoret har tunnlarna i sitt ansvar. Det är bara att fixa att rutiner för det.

Sedan är det bra att man samordnar i förebyggande syfte och tar kontakt med privata värdar och så vidare. Men varje enskild verksamhet måste ta ansvar för att klottret försvinner inom dess område. Att få rutin för att klottersanerarna kör sina rundor i staden en gång i veckan eller var fjortonde dag kan väl inte vara så svårt.

Anförande nr 66

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag delar Ewa Samuelssons uppfattning att det inte borde vara så svårt. Men över åren och de otaliga klotterdebatter vi har haft i fullmäktige – oavsett vilken majoritet som har suttit – har det visat sig vara svårt i praktiken.

Jag tror på samordningsgruppen. Det är Göran Månsson på Kungsholmens stadsdelsförvaltning som har fått uppdraget att samordna stadens verksamheter, inklusive gatu- och fastighetskontoret tidigare, de nuvarande nämnderna, stadsdelsnämnderna och SL. Hur viktigt man tycker att jobbet är visas i bland annat av att SL:s vd kommer att vara med i arbetsgruppen.

Det handlar om att hitta rutiner, samverka mellan de olika parterna beroende på om det är stadens egna verksamheter, en enskild nämnd eller privata fastighetsägare. Jag tror att det är ett väldigt bra sätt att så småningom komma till rätta med problematiken.

Då måste man, som Ewa också säger, hitta rutinerna. Man måste sätta sig ned och resonera. Det är handling.

Vi har sagt hur många gånger som helst, oberoende av partifärg, att klottret måste bort. Ändå vet vi att nästa morgon sitter det där.

Anförande nr 67

E w a S a m u e l s s o n (kd): Varje dag är en förlorad dag. Vi kan inte vänta på att samordningsgruppen konstituerar sig. Det må vara att SL:s vd sitter i gruppen. Varje dag passerar människor på dessa nedklottrade ställen och det ger en dålig bild av staden att vi inte klarar av att hantera klottersaneringen.

Det måste hända något nu. Det är väl minst ett halvår sedan vi beslutade att den här samordningsgruppen skulle sätta i gång. Det hade varit förnämligt om du i dag åtminstone hade kunnat tala om att den hade satt i gång och börjat arbeta.

Anförande nr 68

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Jag vill säga att varje dag inte är en förlorad dag, utan varje dag ger en ny möjlighet att faktiskt rätta till sådant som vi tycker är felaktigt. Det är väl det som gör att vi alla är aktiva i politiken.

Vi kan tycka att den här gruppen borde ha gjort mycket mer och rättat till alla de bekymmer som har funnits under många år. Gruppen, och Göran Månsson som är samordningsansvarig, har varit mån om att få med så många som möjligt i kampen mot klottret från de privata fastighetsägarna, från SL, från stadens egna förvaltningar och bolag. Alla är nu med. Det tycker jag är en oerhört viktig grund att stå på för framtiden om vi ska komma någon vart och också se resultat av klotterbekämpningen.

Jag tror att man måste jobba oerhört mycket mer förebyggande. I det har vi alla ett ansvar att se till att det finns bra verksamheter så att barn och ungdomar har någonstans att ta vägen och att man har något att göra. Det är också en viktig del, satt i sitt sammanhang, om man vill komma till rätta med skadegörelse och klotter.

Anförande nr 69

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

*§ 9 Interpellation om skärpt kontroll vid anställning av personal inom äldreomsorgen
(nr 2005:13)*

Anförande nr 70

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Den här interpellationen lade jag med anledning av att det för några år sedan förändrades i lagen när det gäller personkontroll för personer som skulle anställas inom barnomsorgen. Det var en diskussion som kom upp under den parlamentariska utredningen om den nya lärarutbildningen. Detta fanns då också med i direktiven och det blev ett lagstöd för det.

Det har gett resultat. När man för några år sedan kollade hur många personer som hade ansökt om tjänst i barnomsorgen och fanns med i polisens belastningsregister visade det sig vara 220 personer. De kunde man då hänvisa bort från barnomsorgs-verksamheten.

Tyvärr finns det också i vår äldre- och vårdomsorg personer som drabbas av våld. Många äldre, de allra flesta, är i sitt eget hem. Man ska släppa in främmande personer. I många fall är det olika personer från dag till dag. Vid undersökningar som har gjorts visar det sig att många utsätts för våld i sitt eget hem.

Jag undrar om inte borgarrådet vill vara med och ta initiativ till att vi från staden tillskriver regeringen och hemställer om att vi ska införa personkontroll också vid anställningar inom äldreomsorgen.

Anförande nr 71

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska erkänna att jag tycker att det här är en svår fråga. Du ställde ju frågan till mig på en frågestund tidigare. Då valde jag att passa och bad att få återkomma.

Jag tycker fortfarande, efter att ha satt svaret på pränt, att det inte är helt enkelt. Det finns anledningar till att jag inte anser att det är befogat med registerutdrag i de här frågorna. Det är de skäl som finns redovisade i interpellationssvaret.

Det är dels integritetsskäl. Dels är det skillnaden i brottets beskaffenhet. Jag vill påstå att det är väsenskielt från de övergrepp på unga som vi försöker avvärja. Det är möjligen också en viss skillnad i typ av brottslingar när det gäller återfall.

Det är en svår fråga och en svår avvägning.

Från stadens sida har vi naturligtvis ett stort ansvar för att de äldre ska vara trygga och känna sig trygga när de är i stadens omsorg.

Anförande nr 72

A n n e - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Vi är ofta överens, Roger Mogert, men inte denna gång.

Jag kan hålla med dig om att frågan inte är helt lätt. Men vi talar om integritet och du säger att det är skillnad när det gäller övergrepp på barn och att det är mer viktigt än att skydda vuxna människor mot brott. Du bortser då från att det handlar om äldre och skyddslösa människor. Det är människor som är skröpliga. De behöver hjälp för att klara sin vardag i sina egna hem. De är väldigt utsatta.

Hemtjänstarbete är ofta ett ensamarbete. Man är ganska utlämnat åt den som hjälper en.

Man kan inte ta så lätt på stölder. Att bli bestulen i sitt eget hem av en människa som är tillsatt för att hjälpa en är otroligt integritetskränkande. Jag tycker inte att man kan se så lätt på det.

Det är ju inte lätt att hitta ett system. Man måste ju också tänka på vilka brott det gäller, om man ska ha preskriptionstid och så vidare. En registerkontroll innebär ju inte heller att man kan vara helt säkrad från att olämplig personal anställs. I registret hittar man enbart dem som är dömda för brott. Man hittar inte andra som kan vara lika olämpliga.

Det handlar nog i slutändan väldigt mycket om rutiner och referenstagnung och att man är noggrann när man anställer människor.

I äldreomsorgsberedningen har vi lagt in ett uppdrag att äldreomsorgskansliet ska utreda möjligheten att införa liknande registerkontroll när det gäller anställning av personal inom äldreomsorgen. Jag har varit överens med Ewa Samuelsson i denna fråga. Det är inte lätt att hitta ett system.

Anförande nr 73

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Tack för det stödet. Brottsoffermyndighetens studie *Ofrid* har ju visat på att det tyvärr begås väldigt mycket våldsbrott, och det gäller både män och kvinnor. Det handlar om brott i det egna hemmet och omfattar personer över 65 år.

Det är klart att jag blir lite förvånad över borgarrådets svar. Han skriver: "Att skydda vuxna människor från brott väger dock enligt min mening inte lika tungt som att skydda barn från övergrepp." Men brott är väl alltid brott i lagens mening. Man kan väl inte gradera brott på det sättet.

Jag vill fortfarande ha svar på de frågor som jag har ställt i min interpellation. Jag vet att staden tidigare har givit ett uppdrag om att utreda möjligheterna till en skärpt kontroll. Jag undrar om borgarrådet är beredd att ta initiativ till att Stockholms stad ska tillskriva regeringen om att besluta att man ska prova detta med tillstånd inom äldreomsorgen. Naturligtvis är man därmed inte totalt sett skyddad. Men det gäller all lagstiftning. Den är ju till för att kunna möta de svårigheter som finns. Lagstiftningen är ändå ett stöd och är också normgivande i det svenska samhället.

När det gäller rätten till integritet i förhållande till att bli anställd inom äldreomsorgen eller att en äldre ska riskera att bli utsatt för brott kan man också där fråga sig

vems integritet som väger tyngst, att riskera att bli utsatt för brott i det egna hemmet eller att en person blir kontrollerad i ett register hos polisen.

Sedan är det naturligtvis av största vikt att vi har skickliga rekryterare i vår stad som kan bedöma lämpligheten för de personer som ska vara anställda inom äldreomsorgen. Det väger naturligtvis också tungt. Men jag skulle vilja ha svar på min fråga: Är borgarrådet beredd att tillskriva regeringen i detta ärende från Stockholms stads sida?

Anförande nr 74

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är en svår avvägning, men jag kommer ändå fram till den här slutsatsen. Jag tycker inte att det är konstigt att man inte behandlar till exempel snatteri och stöld på samma sätt som övergrepp mot barn. I alla fall i min värld är inte stöld och snatteri – om jag får säga så – ett beteende som är sjukligt på samma sätt.

Du säger att det förekommer mycket våld i det egna hemmet, och det är helt riktigt. Men jag vänder mig lite emot att du får det att låta som att huvuddelen av det här våldet begås av hemtjänsten, men så är det ju definitivt inte.

Kan man rangordna brott? Ja, hela vår lagstiftning bygger ju på någon form av rangordning av brott. Det måste naturligtvis ställas också mot integritet och andra världen.

Svaret på frågan utifrån min uppfattning är: Nej, jag tycker inte att vi ska tillskriva regeringen.

Anförande nr 75

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Roger, jag tycker att det är lite tråkigt att du underskattar hur allvarligt detta kan upplevas av äldre människor. Återigen: Det här handlar ju inte om vilka vuxna som helst, utan det handlar om äldre, skröpliga människor som är beroende av andra. Att bli bestulen i sitt eget hem av människor som är satta att hjälpa en är otroligt integritetskränkande. Jag kan nog tycka att de äldres integritet kan väga tyngre än att anställda ibland kan bli utsatta för en viss kontroll.

Sedan kan jag dela din farhåga att dokumentation som inkommer till arbetsgivare kan komma i orätta händer. Men som det fungerar inom barnomsorgen är det inte arbetsgivaren som inhämtar registerutdraget, utan det gör den arbetssökande själv. Man söker jobb inom barnomsorgen, och när man blir aktuell för anställning får man själv inhämta registerutdraget och lämna det till arbetsgivaren.

Jag tror nog att om man är dömd för brott mot äldre, söker jobb inom äldreomsorgen och blir ombedd att inhämta ett registerutdrag drar man nog hellre tillbaka sin ansökan. Man vet ju att man inte skulle få jobbet om man var tvungen att styrka att man inte tidigare är dömd. Man kanske rentav låter bli att söka sådana jobb om man är dömd för den typen av brott. Därmed går det komma runt risken för att registerutdrag hamnar i orätta händer.

Återigen: Jag kan hålla med om att frågan inte är helt lätt. Men för mig handlar svårigheterna framför allt om att man måste hitta något slags balans mellan vilka brott, hur lång karenstid och att man inser att registerkontroll inte innebär någon 100-procentig säkerhet för att man får rätt personal. Det viktigaste är nog trots allt att man är noggrannare med anställningar och referenser och att man har fungerande rutiner så att de äldre kan vara säkra i sina egna hem. Det tror jag är det viktigaste.

Men den 11 mars fick äldreomsorgskansliet i uppdrag att göra en utredning, så det kommer väl ett resultat av det så småningom.

Anförande nr 76

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Men det är ju just för att frågan är så svår som det vore bra om vi kunde tillskriva regeringen och kanske få stöd genom ett lagförslag.

Det handlar ju inte om friska, starka vuxna i hemmet, utan det handlar om de äldre som i många fall är värnlösa. Det handlar också om handikappade för den delen, även om det är de äldre som tas upp i interpellationen.

Jag fick i veckan ett brev från en handikappad person som hade lite svårt att hålla sig till brevpapper. Men hon skickade över rapporten *Våga se* som handlar om våld mot kvinnor med funktionshinder. Det är klart att det här inte är någon liten fråga. Därför behöver den lyftas upp på regeringsnivå.

Jag önskar att borgarrådet ändå kunde tillstyrka förslaget om att tillskriva regeringen. För övrigt är jag också intresserad av att få veta vad som har hänt med den utredning som en gång en gång startade här i Stockholms stad i denna fråga.

Anförande nr 77

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill vända mig till Ann-Marie Strömberg och säga att det för mig inte handlar om att underskatta de äldres behov. Jag har samma syn när det gäller vårt ansvar för personalen, att det är viktigt att vi är noga med vilka vi anställer. Jag tycker generellt att vi har en väldigt lojal och ansvarsställande personal i Stockholm. Det låter lite på den här diskussionen som att läget inte var så.

Vad vi inte är överens om är hur och när man ska använda registerutdrag från brottsregistret. I slutänden handlar det för min del om: När är man förlåten av samhället för till exempel brottet stöld?

Anförande nr 78

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Roger, jag tycker nog att jag har svarat på den frågan i mina inlägg. Det är en svår avvägning att avgöra vilka brott som är aktuella, hur lång karenstiden ska vara och hur man ska hitta en rimlig balans. Men jag för min del är inte främmande för att ha en klausul om att man kan inhämta registerutdrag för vissa känsliga arbetsuppgifter, till exempel vid arbete inom hemtjänsten.

Men jag kan inte tycka att det ska vara så enkelt att man ska kunna gå direkt ut från kåken efter att ha avtjänat ett straff för brott mot äldre och sedan fortsätta att jobba inom hemtjänsten. Det behövs nog trots allt en viss karenstid, men det går ju att hitta system för hur lång tid det ska ha gått efter avtjänad dom.

Svårigheten är att hitta ett system med rimlig balans. Som jag sade tidigare måste man vara medveten om att registerkontroll inte innebär någon 100-procentig garanti för att det är rätt sorts folk som anställs. Där får man jobba mera med rutiner och anställningsintervjuer.

Slutligen vill jag säga att jag delar din uppfattning om att huvuddelen av personalen inom hemtjänsten är oerhört duktig. Men det handlar om att det inte får ske några missar. Varje pensionär som blir bestulen eller illa behandlad i sitt hem av anställd personal är en för mycket. Det handlar om att minimera riskerna för att vi över huvud taget har olämplig personal som arbetar i människors hem. Jag kan också hålla med om att det skulle kunna övervägas något liknande även när det gäller handikappomsorg. Men nu är det äldreomsorgsberedningen som har hand om detta beredningsärende, och då handlar det ju om äldreomsorg.

*§ 14 Årsredovisning/Bokslut – Temadebatt**Stockholms stads årsredovisning och bokslut för 2004 (utl. 2005:83)**Revisionsberättelser rörande räkenskaper och förvaltning för år 2003 för vissa institutioner utanför den egentliga kommunförvaltningen (bih. 2004:5) (utl. 2005:84)**Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2004 jämte granskningsrapporter avseende bolagen (bih. 2005:85) (utl. 2005:85)*

Anförande nr 79

B o D a h l s t r ö m , ordförande i revisorskollegiet: Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag ska erkänna att det känns lite nervöst. Det här är första gången som jag står i den här talarstolen och det är första gången som en förtroendevald revisor uppträder här. Det här är alltså ett jungfrutal för mig, men det ska säkert gå bra.

Vi förtroendevalda revisorer för nämnder och bolag har i den omfattning som följer av god revisorssed granskat verksamheten. Granskningen har skett i enlighet med gällande regelverk.

Det är med stor tillfredsställelse som vi kan tillstyrka att kommunfullmäktige beviljar samtliga 36 nämnder och deras ledamöter ansvarsfrihet för nämndernas verksamhet för år 2004. Revisionsberättelserna är ”rena”, det vill säga att vi inte har funnit anledning att framför någon kritik i dem.

Frågan om ansvarsfrihet för bolagens styrelser har behandlats på bolagsstämmorna under våren. Där har i huvudsak ansvarsfrihet beviljats.

Vårt beslut att avge dessa ”rena” revisionsberättelser bygger bland annat på att vi bedömer att stadens bokslut är rättvisande och att balanskravet har uppnåtts.

De fyra olika revisorsgrupperna har dock lämnat vissa synpunkter i skrivelser till de olika nämnderna.

Revisorsgrupp 1 har till kommunstyrelsen lämnat synpunkter och förslag till förbättringar av verksamheten enligt följande.

Verksamhetens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag uppgår i bokslutet till cirka 107 procent. Det innebär att kostnaderna således är större än intäkterna, och det har de varit under flera år. Vi vill varna för en fortsatt sådan utveckling.

Vi vill också se bättre analyser av stadsdelsnämndernas kostnads- och intäktsutveckling, och vi vill se bättre analyser av nyckeltal och av sjukfrånvaron.

När det gäller kompetensfonden anser vi att vissa av de beslut som fonden har fattat borde ha hänskjutits till fullmäktige. Det gäller till exempel frågan om bidrag till friskolor för IT i skolan.

Sedan funderar vi över om det är rimligt att fullmäktige har gett kommunstyrelsen närmare hundra uppdrag att genomföra under 2005.

Vi har tittat på upphandlingsfrågor. Här finns det ett stort behov av utbildning av nämnder och styrelser. Men vi anser också att det behövs en ny upphandlingspolicy. Vi tycker att kommunstyrelsen ska fundera på om man inte behöver ha en kompetens centralt i staden som kan ge stöd åt förvaltningar och bolag.

Revisorsgrupp 2 har granskat de tekniska nämnderna. Vi har tillskrivit trafiknämnden, och vi vill att den tar till sig de synpunkter som vi har framfört till gatu- och fastighetsnämnden om att förbättra framkomligheten och samverkan vid arbeten i gatumark.

Vi vill att renhållningsnämnden utifrån sitt samordningsansvar ökar ansträngningarna för att förbättra ordningen vid återvinningsstationerna.

Vi har uppmanat idrottsnämnden att antingen vidta åtgärder för att nå målet att hälften av idrottsinvesteringarna ska satsas på kvinnors idrottande eller också ska man redovisa varför detta inte är möjligt och få fullmäktiges godkännande för det. Vi har också haft vissa synpunkter på idrottsnämndens upphandlingar.

Sedan har vi skrivit till brand- och räddningsnämnden. Vi tycker att det finns brister i styrning, ledning och samordning inom brandförsvaret, och vi vill att man ska göra någonting åt det.

I en rapport har vi granskat byggherrarnas syn på samverkan med Stockholms stad vid nyproduktion av bostäder. Vi konstaterade där att de flesta byggherrar är nöjda med stadens mål och inriktning för bostadspolitiken. De flesta är också väldigt nöjda med samarbetet med stadens tjänstemän och med den information som de får från staden.

De har fört fram vissa problem som de tycker finns, bland annat att det tar för lång tid från idé till färdigställande, att detaljeringsnivån i planarbetet är för hög och att staden har alltför många specialregler utöver lagkraven.

Vi har också tittat på hur investeringsprocessen i Stockholms stad fungerar. Uppföljningen av investeringar fungerar i allt väsentligt bra, men vi tycker att det på central nivå behövs fler kvalificerade analyser av större investeringar och deras konsekvenser. Vi föreslår också att man ska bygga en struktur för en samlad rapportering av stadens och bolagens hela investeringsverksamhet.

Fullmäktige ska enligt bolagens bolagsordningar ges tillfälle att ta ställning till investeringsbeslut som är av principiell karaktär eller annars av större vikt. Vår granskning visar att det finns osäkerhet om vilka investeringsprojekt som är av den karaktären och som därmed bör prövas i detta rum.

Vi tycker att man bör överväga en revidering av bolagsordningarna så att det tydligt framgår vilka ärenden som fullmäktige ska ta ställning till. Som exempel kan nämnas att Svenska Bostäders investering i Vällingby centrum på 2,5 miljarder kronor beslutades av bolagets styrelse och inte av fullmäktige, vilket vi tycker att man borde ha gjort.

Med detta nöjer jag mig och lämnar över ordet till vice ordförande i kollegiet, Joen Lagerberg.

Anförande nr 80

Joen Lagerberg, vice ordförande i revisorskollegiet: Ordförande, fullmäktige! I den fördelning av uppgifterna som har skett när det gäller revisorernas årsöversikt har vi revisorer delat uppgiften så att det faller på min lott att beröra den så kallade mjuka sektorn, således främst stadsdelsnämnderna, utbildnings-, kultur- och socialtjänstnämnderna samt överförmyndarnämnden. Jag kommer dock inte att beröra alla nämnder.

Som vi hörde är revisionsberättelserna ”rena”, men det finns ändå olika former för revisorerna att påtala fel, brister eller andra förhållanden som vi tycker förtjänar att uppmärksammas.

Ekonomiskt bistånd, som i detta sammanhang kallas för anslag 2, är en kritisk faktor för stadsdelsnämndernas verksamhet på flera håll. Så har exempelvis Kista, Tensta-Rinkeby, Hässelby-Vällingby, Katarina-Sofia och Skarpnäck uppmanats att särskilt noga följa utvecklingen inom anslag 2 för att undvika ett överskridande år 2005.

Utbildningsnämnden har fått höra att såväl kompetensen som rutinerna för upphandling kan förbättras, vilket Bo Dahlström redan har varit inne på. Men revisorerna utgår också ifrån att nämnden gör insatser för att minska skolket vid gymnasieskolorna.

Kulturnämnden måste bli bättre på att spåra försvunnen konst och införa riktlinjer och rutiner som innebär god kontroll av stadens konstsamlingar.

Vidare har vi uppmärksammat att Kungsholmen stadsdelsnämnd har högre sjukfrånvaro än övriga stadsdelsnämnder.

Överförmyndarnämnden har som vi ser det haft uppenbara svårigheter att komma ikapp med utbetalningarna av arvoden till gode män. Arbete för att förbättra detta pågår.

Utbildningsverksamheten är ständigt i fokus för revisionens uppmärksamhet. I förskolan ökar antalet barn. Det är i och för sig glädjande, men det har också medfört svårigheter för inte mindre än åtta nämnder att uppnå fullmäktiges målsättning om mindre barngrupper.

När det gäller grundskolan har revisorerna i flera rapporter pekat på behovet av att ta fram en för stadens gemensam policy. I arbetet mot mobbning och annan kränkande behandling bör det finnas en gemensam policy i staden, alltså centrala anvisningar

och riktlinjer för dokumentation, sekretess och handhavande av handlingar skulle utgöra ett bra stöd för de lokala handlingsplanerna ute i skolorna. Revisorerna utgår vidare ifrån att utbildningsnämnden gör insatser som kan minska skolket.

En av våra revisionsrapporter visar att staden inte har någon samlad kunskap om vad ungdomar i åldern 16–20 år gör om de inte går i gymnasieskola eller har annan sysselsättning. Detta finner vi oroande och anser att rutiner för uppföljning måste etableras.

Frågor som rör rättssäkerheten för stadens invånare återkommer i flera revisionsrapporter. Förutsättningarna för likvärdiga bedömningar när det gäller omsorgen om funktionshindrade kan förbättras, och det är då viktigt att formkraven för myndighetsutövning är uppfyllda. Staden måste uppfattas som *en* stad trots ett decentraliserat verksamhetsansvar. Samverkan med landstinget kunde fås att fungera bättre, men här är förbättringar på gång, tror vi oss veta. Även säkerheten i kontrollrutinerna för utbetalning av ekonomiskt bistånd uppvisar på flera håll allvarliga brister.

När det slutligen gäller äldreomsorg redovisar elva stadsdelsnämnder underskott i verksamheterna. Fem av dessa redovisar relativt stora underskott. Jag ska inte nu nämna dem eftersom de inte har blivit tillskrivna med missivbrev i den här omgången, men vi har detta fenomen under uppsikt. Granskningen av verksamheten visar också att behovet av sociala insatser av skilda slag är klart dokumenterat samtidigt som det konstateras att få hjälptagare har biståndsbeslut som sociala insatser.

Men som vi hörde av ordföranden i revisorskollegiet Bo Dahlström följer bokslutet redovisningslagen. Revisorerna bedömer att bokslutet är rättvisande och det tillstyrks ansvarsfrihet för samtliga granskade nämnder.

Anförande nr 81

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Herr ordförande! Å fullmäktiges vägnar vill jag rikta ett tack till våra förtroendevalda revisorer. Det är väldigt bra att vi får en genomgång av hur de ser på verksamheten. Visst är det skönt med ett bokslut som är korrekt enligt redovisningsreglerna och också med tillstyrkt ansvarsfrihet.

Jag skulle vilja kommentera detta på följande sätt. Jag tror att 2004 är ett av de svåraste åren rent ekonomiskt som Stockholms stad har bakom sig. I budgetarbetet vid ingången av 2004 hade vi mindre intäkter i en omfattning av 700 miljoner kronor i jämförelse med tidigare år. Det vi nu ser är ett stabilt ekonomiskt bokslut. Vi har ekonomin i balans trots en mycket djup lågkonjunktur, och stadsdelarnas ekonomi är sanerad.

Det är också viktigt att se att utomstående parter såsom Konjunkturinstitutet, Handelskammarens barometrar och andra visar att Stockholm återigen ekonomiskt är det lok som drar tillväxten i landet, kanske inte i den stora utsträckning som vi skulle ha önskat, men vi ser det i form av nyföretagande, jobb och naturligtvis också varsel och annat som nu pekar åt rätt håll.

Trots detta har vi stora utmaningar framför oss. Vi vet att det är viktigt för stadens medborgare att man fullföljer det som revisionen handlade om, alltså att genomföra de beslut som fullmäktige har fattat. Där jobbas det för fullt med att både bygga ut förskoleplatser och minska barngrupperna. Vi bygger som aldrig förr. Många brukar jämföra 2005 med rekordåret 1974. Det görs också enormt kraftfulla satsningar på infrastrukturen.

Det som är viktigt och det som vi vill fokusera på är naturligtvis insatser för att få fler stockholmare i arbete. Det är viktigt därför att var och en måste bli ianspråktagen som individ, och för stadens del är det också kommunalekonomiskt oerhört viktigt att vi klarar ut detta. Jag återkommer till de insatserna i ett senare inlägg.

Men det som är det avgörande för att vi långsiktigt ska klara Stockholms stads ekonomi, inte bara ett verksamhetsår utan kanske fem, sex eller sju år framöver, är att alltid veta att vi använder varje skattekrona så effektivt som det bara går. Det genomlysningsarbete som just nu pågår och som också har pågått under 2004 har till dags dato givit oss en summa om 240 miljoner kronor i frigjorda ekonomiska resurser.

Vi tittar på lokalsituationen, men vi tittar också på de 40 bolag och förvaltningar som vi har och som sammantaget omsätter ungefär 40 miljarder. I det sammanhanget tror inte jag att det under en fem- eller sexårsperiod är omöjligt att omfördela mellan 2 och 3 miljarder för att stärka de verksamheter som så väl behöver stärkas.

Det vi ser i stadsdelsnämnssektorn, som omfattar tre fjärdedelar av stadens budget och ekonomi, är att man redan nu i tertialet – det vill säga de senaste siffrorna för 2005 – har en ekonomi i total balans.

Första t-etten 2004 hade vi en prognos på minus 541 miljoner kronor. Denna tertiärrapport pekar på ett underskott på 50 miljoner kronor – i en budget som omsluter 20 miljarder.

Jag vill säga till hela fullmäktigeförsamlingen, vars ledamöter sitter med i stadsdelsnämnderna, att ni har gjort ett fantastiskt stort jobb under 2004, och ni fullföljer de insatserna också 2005. Det är oerhört viktigt för att vi ska använda oss av en mycket god verksamhetsmässig och ekonomisk hushållning.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Även jag vill tacka både för att vi har den här diskussionen och för att revisorerna har kommit hit. Jag tycker att det väldigt värdefullt och till och med mera upplysande att diskutera bokslut och årsredovisningar när man diskuterar budgeten. Det är då man verkligen ser hur det ser ut.

Det är trist och vi har gjort det förut, det vill säga påmint om ett exempel ur en gammal tidning som fanns för tusen år sedan, och som kanske finns fortfarande. Det handlar om en tidning som jag läste när jag var liten, nämligen Lyckoslanten med

serien Spara och Slösa. Det är trist att behöva påminna om den, men jag tror att det är vad stockholmarna delvis upplever varannan mandatperiod i den här staden.

Man har en borgerligt styrd period när det är ordning och reda. Vi sparar pengar och det är bra med finanserna. Så förlorar vi valet, och Socialdemokraterna vinner i olika kombinationer. Sedan slösar de med pengarna och kör ekonomin i botten. Så förlorar Socialdemokraterna och vi vinner valet, och så börjar detta om.

Herr ordförande! Jag tycker att bokslutet är en trist läsning. När Folkpartiet, Kristdemokraterna och Moderaterna lämnade över makten 2002 hade vi ett överskott på verksamheterna med 1,1 miljarder. Bolagen hade ett överskott på 2 miljarder. Trots det, och kanske till och med på grund av det, höjde Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet skatten. Trots det, eller på grund av det, visar bokslutet på ett underskott på nästan en halv miljard i verksamheterna och 242,8 miljoner på bolagssektorn.

Egentligen skulle bokslutet ha varit så dåligt att man inte ens hade uppfyllt lagens krav, om det inte hade varit så att man på grund av ett domstolsbeslut fick en återbetalning av moms på parkeringsböter på ungefär 350 miljoner. Hade inte dessa pengar överraskande kommit hade man faktiskt inte uppfyllt lagens – en lag stiftad av en socialdemokratisk regering dessutom – krav på ekonomisk balans.

Det som staden saknar är ett politiskt ledarskap. Vi hörde revisorerna berätta och vi kan läsa i revisionsberättelsen att man har en verksamhet som äter upp 107 procent samtidigt som skatteintäkterna uppgår till 100 procent.

Jag tycker att utvecklingen är extra dyster när jag tittar på stadsdelsnämnderna. De visar nu vid bokslutet ett minus på ungefär 230 miljoner. De stadsdelsnämnder som det är mest bekymmersamt för är bland annat Enskede-Årsta och Vantör. Och när jag tittar på de senaste månaderna kan jag konstatera att det inte ser bättre ut. Tvärtom ser utvecklingen fortfarande väldigt tråkig ut för stadsdelsnämnderna.

Förutom dessa siffror som man kan rabbla upp finns det också andra former av bokslut som kanske är än mera allvarliga. De gäller de horribla affärerna med till exempel Skatteskrapan. Det hade faktiskt blivit billigare att bygga mångdubbelt fler studentlägenheter på annan mark än att renovera Skatteskrapan. Det hade till och med blivit billigare att ge varje student 1 miljon att köpa en bostadsrätt för.

Till den typen av affärer, Carlsbergaffärer och annat, kan man också se kanske det mest tråkiga, nämligen näringslivets bokslut över Stockholms stads ledning. Vi har nu från 67:e plats halkat ned till 133:e plats i Sverige när det gäller vilken kommun som har det mest företagsvänliga klimatet. Det är otroligt tråkigt, men också en väldigt tydlig illustration av vad man anser om ledarskapet i staden.

Arbetslösheten i Stockholm har ökat – men det nämnde inte revisorerna – med 30 procent på två år. Och några försöker här att ge sken av att vi har ett positivt bokslut!

Herr ordförande! Jag tycker att det var en mycket dyster läsning, och jag tycker att stockholmarna förtjänar bättre.

Anförande nr 83

Borgarrådet Björklund (fp): Herr ordförande! Jag skulle vilja att ni lade en enda siffra på minnet, nämligen 1,7. 1,7 procent – så hög var tillväxten i Stockholm förra året, det är som vi nu diskuterar. Är det bra eller dåligt? Man kan få ett svar genom att jämföra med andra kommuner eller med landet som helhet. I Sverige som helhet var tillväxten 2,2 procent. I Göteborg var den 2,8 procent och i Årjäng var den 3,9 procent.

Sanningen är att av de 81 arbetsmarknadsregioner som Arbetsmarknadsstyrelsens delar in Sverige i kommer Stockholm på 60:e plats när det gäller tillväxt. Det är visserligen 21 regioner som kommer efter Stockholm, men jag ska räkna upp några av de regioner som kommer före, förutom Årjäng: Övertorneå, Arjeplog, Eskilstuna, Malung, Jokkmokk, Helsingborg, Älmhult, Ljusdal.

När Annika Billström står här och säger att Stockholm är ett lokomotiv är det ju inte sanningen. Stockholm har ju blivit en bromskloss i Sveriges ekonomiska utveckling. Utan oss skulle den ekonomiska tillväxten vara ännu högre i Sverige. Det är sanningen just nu. Det är det som vi måste stå till svars för och fundera på.

Jag säger inte att detta började på valdagen 2002. Så kanske det inte var. Vi borde ha fört en mer näringslivsvänlig politik i den här staden sedan lång tid tillbaka med massor av beslut och besked som rör trafik, bostäder, flygplatser och allt vad det kan vara. Den fråga som fullmäktige till sist måste ställa sig är: Är det rimligt att Stockholm har en lägre ekonomisk tillväxt än Årjäng och Säffle?

På s. 2174 i fullmäktiges handlingar berörs den här frågan. Finansborgarrådet har verkligen lyckats att gömma undan dessa fakta på ett sätt så att den ytliga betraktaren inte ska märka det. Men det står på tre rader: Stadens skatteunderlag har utvecklats svagare än beräknat de senaste åren. Detta beror främst på minskad sysselsättning – det är väl skrivet på stadsledningskontoret någonstans, så finansroteln hann kanske inte att stryka det, men det står där. Det är minskad sysselsättning som är orsaken till att tillväxten minskar i Stockholm.

Sanningen, herr ordförande, är att Stockholm håller på att tappa farten jämfört med Malmö och Göteborg. Det gäller inte bara under ett enstaka år, utan även över en längre period. Men vi ska inte konkurrera med Årjäng och Säffle. Vi ska konkurrera med Berlin, med Amsterdam, med Helsingfors och med S:t Petersburg.

Den politiska sammanfattningen som Billström har skrivit i bokslutet är ett försök till en skrytvals utan like. Allt har blivit bättre. Men när man tittar i tabellerna är verkligheten en annan. Arbetslösheten har, som nämnts, ökat med 30 procent under de senaste två åren. Alltför många stockholmare lever på socialbidrag. Äldreboenden stängs igen därför att pengarna inte räcker till. Det har skett kraftiga nedskärningar i skolväsendet och allra mest på de utvecklingsstörda barnen i särskolan. Skolket ökar kraftigt på våra gymnasieskolor.

Det enda ni verkligen ägnar er energi åt är att göra det som ni lovade att inte göra, nämligen att införa biltullar. Där sparas det ingen möda och ingen energi.

Sedan skriver Annika Billström – och hon sade det också – att bokslutet uppvisar balans. Ytligt sett är det sant. Ni uppvisar balans genom att plundra i kassakistorna. Ni tar pengar från de försäljningsintäkter som staden har fått vid en engångsförsäljning av Birka Energi och pumpar in i driften av de vanliga verksamheterna. Ni kallar det för kompetensfond. Det är ett mycket stort pengaflöde som går från stadens förmögenhet och rakt in i driften.

Vad ni gör är ni säljer ut kyrksilvret och super upp pengarna. Man kan göra det ett tag, men sedan tar kyrksilvret slut. Ni ägnar er åt att nalla ur kommunens förmögenhet för att försöka att infria era vallöften, vilket ni trots detta har misslyckats med.

Tyvärr verkar stadens politiska ledarskap vara obekymrat över den tappade konkurrenskraften i Stockholm. Det som ni har ägnat er åt under det sista halvåret är något slags inre maktkrig bland Socialdemokraterna i Stockholm. Det är i och för sig er ensak, men problemet är att det spiller över på stadens ledning. Många stockholmare ställer sig i dag med rätta frågan: Hur ska de som inte ens kan leda sitt eget parti kunna leda en hel huvudstad?

Vårt besked i dag till stockholmarna är: Håll ut! Det är bara 16 månader kvar.

Anförande nr 84

A n n - M a r g r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla åhörare som är här och lyssnar på oss i dag! Vi i Vänsterpartiet gick till val på att skapa ett rättvist Stockholm. Dessa verksamhetsberättelser och detta bokslut för 2004 visar att vi är på rätt väg, även om det går långsammare än vad vi i Vänsterpartiet skulle önska.

2004 var ett ekonomiskt svårt år för Stockholm. Men det är ingen hemlighet att vi inte var helt nöjda med den budget som vi tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet lade fram för 2004. Vi ville höja skatten för att få fram resurser till barn och gamla och för att kunna höja lönerna för de långavlönade kvinnojobben.

Men jag är glad över att det är en majoritet som består av Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna som har styrt den här staden under en svår ekonomisk tid. På grund av konjunkturedgång och den borgerliga misskötseln var förutsättningarna hösten 2002 inte de bästa för att ta över i den här staden. Jag sade misskötsel, och låt mig ta ett konkret exempel som stockholmarna har fått betala väldigt dyrt för, nämligen utförsäljningen av Birka Energi.

Birka Energi såldes ut till Fortumkoncernen. Med detta tappade vi i ett slag inflytandet över ett av regionens viktigaste bolag. Vi blir snuvade på vinsterna som uppgår till hundratals miljoner per år. Ännu mera går till företagets aktieägare, och stockholmarna får betala dyrt för Fortums taxehöjningar. Priset för fjärrvärme har nämligen stigit med hela 45 procent i Stockholm under de senaste åren. Det är faktiskt värst i hela Sverige. I stället för ökad effektivitet och lägre priser fick vi ett privat monopol med chockpriser på värme. Det kan vi tacka Moderaterna och deras stödpartier för.

Med det exemplet ser vi att det är en tydlig skillnad mellan om det är vi på den här sidan som styr staden eller om det är de borgerliga. Vår majoritet har haft modet och

kraften att våga satsa på ökad välfärd och förbättringar för personalen, även när vi har haft en kärv ekonomi.

Det genomsnittliga antalet barn i barngrupperna har minskat.

Vi har fortsatt att föra över resurser till stadsdelsnämnderna där över 70 procent av våra verksamheter finns.

Vi har startat ett rekordstort bostadsbyggande. Det byggs mer i Stockholm nu än det har gjorts under decennier. Förra året påbörjade vi 3 600 bostäder.

Vi började redan under 2003 och fortsatte under 2004 med den största satsningen någonsin på personalens utbildning, en satsning som vi fortsätter med under 2005.

Vi har ökat boendena för de hemlösa. Till exempel har antalet försökslägenheter fördubblats jämfört med när de borgerliga styrde. 2004 kom det till stånd 284 stycken.

Vi har drivit på jämställdhetsarbetet och vi har börjat att förkorta arbetstiden.

Det var några exempel på det som vi gjorde under 2004. Tyvärr har de borgerliga budgetalternativen – främst Moderaternas – handlat om att göra Stockholm fattigare och mindre demokratiskt genom att man vill privatisera och sälja ut det som vi äger tillsammans för att sänka skatterna. Jag är glad över att vi har stoppat den högerpolitiken. Främst de långavlönade och de arbetslösa hade fått betala ett högt pris för den.

Inom område efter område – barnomsorgen, äldreomsorgen, kulturen, personalpolitiken och ungdomsverksamheten – fortsätter vi att bygga upp det som monterades ned under fyra års borgerligt styre. Vi fortsätter att utveckla Stockholm till en bra stad att leva i för alla, inte bara för dem som har en tjock plånbok. Det är det som är skillnaden mellan vår rättvisepolitik och de borgerligas politik som har sänkt skatt som ett överordnat mål.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 85

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tycker att det är mycket glädjande att vi kan lägga fram det här årsbokslutet som är i balans. Det blir balans när man får alla styrelser och nämnder att arbeta gemensamt för att var och en ska se till att de har balans i sina verksamheter.

Det jag tänker prata om gäller bara någon procent av hela verksamheten. En liten cirkel i årsredovisningen visar att det är mer än 75 procent av pengarna som går till stadsdelsnämndernas verksamhet.

Om jag ska framföra lite kritik tycker jag att man skulle kunna göra denna cirkel lite mer informativ. Sådana nämnder som renhållningsnämnden blandas ihop med övrigt,

och sådana nämnder som miljö- och hälsoskyddsnämnden blandas ihop med stadsbyggnadsnämnden.

Det kan vara rätt så svårt att prata om cirka 4 procent av verksamheten, men det tänker jag göra i alla fall därför att den verksamheten handlar om framtiden. Det handlar om hållbarheten för våra barn och för oss själva, hur vi ska kunna leva i Stockholm rent fysiskt i framtiden. Så lite resurser lägger vi ned på den framtiden, trots att den ändå är så fruktansvärt viktig.

Det handlar om målet en ekologiskt hållbar storstad. Att arbeta för det målet ska inte bara utgöra 1 eller 2 procent av verksamheten, utan jag skulle gärna se att vi alla tänker på att det är här och nu som vi lägger grund för framtiden.

Under den gångna perioden har vi satsat 1,1 miljarder kronor för att komma bort ifrån miljöförstöring som har orsakats av tidigare generationer och för att stänga kranarna för den miljöförstöring som vi späder på med i dag.

Miljömiljarden är en väldigt viktig satsning i Stockholm. Under förra året fick vi 103 ansökningar som till sist resulterade i 48 projekt som fick börja att arbeta med miljömiljarden. 336 miljoner kronor går nu till sådan verksamhet som vi inte skulle ha behövt ha om vi tidigare hade sett till att hantera dessa miljöproblem. Det rör sig om sådana pengar som vi inte vill lägga ned nästa år eller om tio år. Vi ska vara försiktigare med hur vi hanterar vår miljö så att den blir hållbar i framtiden.

Nästa ansökningsomgång kommer vi att ta ställning till i juni, och vi har 161 ansökningar. Intresset för att arbeta med den här 1-procentiga verksamheten är i alla fall väldigt stort, och det tycker jag är glädjande. Man kan också se i bokslutet att det finns många resultat av detta.

Dessutom har vi ökat på miljarden så att den nu uppgår till 1,1 miljarder för att vi ska kunna genomföra ett väldigt intressant projekt som handlar om biogasbåtar i Stockholm.

Förra fullmäktigemötet diskuterade vi miljöprogrammet. Det visar ju vad vi kan åstadkomma inom den här verksamheten som ska lägga grunden till hur vi ska leva i framtiden. Vi har kunnat se att fler åker kollektivt och cyklar. Andelen förnybara bränslen och fordon ökar. Användningen av el blir mer miljövänlig, och vi sparar mer el. Vi har också sett att systemen för källsortering utvecklas. Bland annat har vi fått mycket fler fastighetsnära källsorteringssystem. Det tycker jag är ett väldigt bra resultat för det här året.

Vi har också miljöbilsprojekt som drivs framgångsrikt genom miljöförvaltningens försorg. Vi har bland annat fått fler biogasstationer och fler miljöbilar. Upphandlingen utvecklas och blir mer miljövänlig och miljöanpassad, bland annat när det gäller transporter, ekologiska livsmedel och giftfria varor. Här lägger vi grunden för en framtid där vi kan leva i ett Stockholm som är fritt från problem på miljöområdet.

Staden har också ökat sin livsmedelstillsyn. Alla vet ju vad det har stått i tidningarna under det här året med upprepade problem kring livsmedel. Det är väl någonting som ingen av oss vill se. Det är inte roligt för oss som är äldre, men det är ännu värre för

dem som har små barn, att se hur det blir allt svårare att både gå ut och äta och få tillgång till goda livsmedel.

Jag återkommer lite senare och berättar om vad jag tycker är viktigt för framtiden när det gäller miljön. Det är det som är framtiden. Årsredovisningens siffror i all ära, men miljöfrågorna är de absolut viktigaste överlevnadsfrågorna.

Anförande nr 86

E w a S a m u e l s s o n (kd): Känner ni Annika och Tommy hos Pippi Långstrump? Ja, det tror jag att de flesta av er gör.

I dag när vi ska behandla årsredovisningen i Sveriges tredje parlament lanserar vänstermajoriteten ett nytt radarpar, Annika och Bosse. Har ni sett att det är de som skriver förordet till stadens årsredovisning? Möjligen är det ett försök att verka folklig, men jag tror inte att tilliten och trovärdigheten för den politik som vänstermajoriteten bedriver ökar i takt med att Annika och Bosse försöker att bli du och bror med medborgarna. Det är faktiskt inte Annikas och Bosses pengar som årsredovisas, utan det är våra gemensamma skattemedel.

Stockholms årsbokslut är ingen rolig läsning. Socialbidragen ökar med nära 10 procent och landar på minus 100 miljoner. Samtliga stadsdelsnämnder visar underskott när det gäller socialbidragen.

Bokslutet visar totalt på en kraftig försämring och resultatet för staden, inklusive bolagen, är en kvarts miljon. Precis som borgarrådet Axén Olin sade hade det varit 635 miljoner minus om man inte hade fått tillbaka momspengarna. Det är stor skillnad mot vad den borgerliga majoriteten lämnade efter sig 2002, plus 2 miljarder.

Vänstermajoriteten har försatt stadens ekonomi i ett kraftigt utförlöp. Ändå tar Socialdemokraterna, Vänstern och Miljöpartiet, som så ofta förr, på sig spenderbyxorna och fortsätter att bygga upp ett växande underskott. Det rimmar illa med vad vi brukar få höra här i talarstolen från finansborgarrådet. Hon brukar säga att varje felanvänd skattekrona är en stöld från medborgarna. Dessutom inleddes den här mandatperioden med ytterligare 50 öre i skatt för stockholmarna. Tillfälligt ledde det till mer resurser, men det gjorde också att våra verksamheter ökade sina kostnader. Nu, när skatteintäkterna minskar måste man ta till besparingar.

Annika och Bosse skriver att barngrupperna har minskat. Det sägs att det faktiskt är 0,4 barn som har försvunnit från grupperna. Är det någon som tror att barnen eller personalen har märkt det? Nej, tvärtom är det så att just nu ökar barngrupperna. Vänstermajoriteten försöker då gömma sig bakom devisen att löftet att minska barngrupperna gäller under mandatperioden.

Vidare berättar Annika och Bosse att stödet och tryggheten för stadens äldre medborgare ökar genom omvandlingen av servicehus till seniorboende. Är det därför som jag får vykort skrivna med darrig hand om ensamheten på dagarna och ångesten på nätterna? Är det därför som Spånga-Tensta har dragit tillbaka sitt förslag till omvandling? Eller också är det socialborgarrådet som har låtit omvandlingen stanna

av. Tvärtom skapade omvandlingen stor oro eftersom den inte genomfördes utifrån en efterfrågan utan på grund av en restriktivare bedömning av servicehusboende.

Det sägs att vi har en högkonjunktur, men jobben kommer inte. Tvärtom ökar socialbidragen, som jag sade tidigare, och den halvering som skulle vara genomförd till i dag har inte lyckats. Därför tror jag att det är av största vikt att vi satsar mycket mer på näringslivet. Vi måste ändra attityden till småföretagandet. I dag är det så att om du vinner på Bingolotto, är duktig på musik eller en duktig ishockeyspelare ser vi med glädje på vilka stora summor du kan vinna och leva av. Men om en företagare får minsta lilla vinst är det suspekt, och då är det någon girighet som ligger bakom, trots att det är i näringslivet som de nya jobben skapas. Det är näringslivet som ser till att vi får en ökad tillväxt.

Om vi ska klara den välfärd som vi är överens om att vi ska ha måste staden se till att vi har ett positivt näringslivsklimat. Det är en av de största utmaningarna för framtiden.

Anförande nr 87

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Jag tror att vi socialdemokrater någon gång på 70-talet hade en valslogan eller devis som löd: Andra svartmålar. Vi bygger vidare.

Allvarligt talat måste jag säga att vi försöker slå blå dunster i ögonen på varandra och prata förbi varandra ständigt. Det som flera här, framför allt Axén Olin och Björklund, påstår är att vi tricksar och försöker dölja. Skulle vi någonsin försöka tricksa med siffrorna och på det sättet överpröva revisorerna? Hur skulle vi kunna göra det? Hur skulle vi utifrån det regelverk som finns kunna säga: Ja, visst tricksar och fixar vi?

Det som vi ärligt och uppriktigt vill säga är att vi tror att den allra, allra viktigaste frågan för Stockholm är jobben. För den enskilde individen, i ett kommunalekonomiskt sammanhang, så är det naturligtvis så att jag tror och ser av de konjunkturrapporter vi får att den regionala lönesumman ökar mest i Stockholm. Det är så oavsett vad moderater och folkpartister önskar. Vi ser att företagandet ökar. Vi ser att sysselsättningen ökar något lite – men på tok för lite. Vi skulle önska att det var långt mycket mer.

I det sammanhanget måste jag säga att vi tar näringslivets synpunkter på allra, allra största allvar. Näringslivet har gett oss två uppgifter under den här mandatperioden. För det första: Bygg bostäder och se till att det är vanliga bostäder som vanligt folk och våra medarbetare kan efterfråga! För det andra: Se till att lösa det som har varit olöst i decennier i den här regionen! Bygg infrastrukturen, både vägar och spår! Det har aldrig byggts så mycket infrastrukturellt i Stockholm som det gör nu och ej heller när det gäller bostäder. Vi är på god väg, men tillräckligt många får ännu inte arbete.

Låt oss då fundera över några saker förutom detta med bostadsförsörjningen och infrastrukturen, som hos underentreprenörsledet naturligtvis ökar efterfrågan på hantverksjobb. Det är oerhört viktigt att det offentliga kan medverka till att privat sektor också kan öka sina anställningar.

Det viktiga är också att se att vi har stora pensionsavgångar i Stockholm under de närmaste åren. Naturligtvis ska vi genom översynerna också kunna tillse att omfördela där det behövs. Men det är inte längre så i Stockholm att vi de närmaste åren kommer att efterfråga enbart barnskötare eller förskollärare. Vi kommer också att behöva efterfråga hela mångfalden av personer för nya jobb.

Så låt oss hålla oss till det som är sant och skrivet och reviderat av revisorerna. Sluta med osanningarna!

Anförande nr 88

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande, fullmäktige! Jag måste börja med att vända mig till Ann-Margarethe Livh. Jag tycker att det är helt fantastiskt när jag får höra henne tala om misskötsel i staden och hur ni har fått ta över. Vi lämnade över tre miljarder i överskott och hade dessutom sänkt skatten och levererat höjningar på ett antal viktiga områden som var för oss prioriterade verksamheter. Det var pengarna till skolan och äldreomsorgen och det som gällde hemlösheten, för att nämna några saker.

Framför allt Ann-Margarethe Livh anklagar våra förfärliga försäljningar för att vara det värsta som vi gjorde under perioden. Men snälla Ann-Margarethe, det är ju de pengarna som ni super upp just nu! Det tycker jag däremot är förfärligt. Ni använder stockholmarnas gemensamma kapital som vi delvis frigjorde via försäljningar och ombildningar till bostadsrätter och annat. Det gjorde vi förvisso, och det tycker vi var bra. Men ni använder ju de pengarna nu till Kompetensfonden och till andra projekt som är ren och skär driftsverksamhet. Vi har till och med tidigare hört revisorerna anmärka på detta – att flera av de saker som Kompetensfondens pengar går till är helt fel. Det skulle inte ha varit kapitalpengar, utan fattats beslut om detta ur en ren driftsbudget.

Till råga på allt kan man lägga till – vilket jag inte hann i mitt förra inlägg – att ni nu i s-, v- och mp-majoriteten försöker bilda en stiftelse av de kommunala bostadsbolagen för att omöjliggöra fler bostadsrättsomvandlingar och för att låsa in kapitalet helt och hållet för all framtid. Samtidigt har revisorerna här varnat och sagt att ni använder 107 procent av stadens skatteintäkter varje år fast det ju inte finns så mycket. Vad ska ni använda för pengar, Ann-Margarethe Livh, om ni själva omöjliggör att det finns ett kapital att föra över pengar från för att täcka att ni egentligen inte har täckning för den driftsvolym som staden har? Eller är det en skattehöjning som du vill utlova stockholmarna i dag med anledning av bokslutet? Det blir i alla fall min slutsats.

Det tricksas och tricksas med pengar. Jag kan bara konstatera och upprepa igen: Staden hade tre miljarder i överskott 2002. Nu visar stadens verksamhet inklusive bolagen på minus 242,8 miljoner. Hade det inte varit för de 380 miljoner som vi fick tillbaka från staten i momsbetalningen så hade underskottet varit över en halv miljard trots er skattehöjning.

Man kan dessutom lägga till det som jag tidigare sade om en arbetslöshet som har ökat med 30 procent och ett socialbidragsberoende som ökade med 9,7 procent bara under förra året. Därutöver ser vi näringslivets bokslut, som faktiskt just har sänkt

betyget för Stockholm från plats 67 till plats 133 i Sverige. Stockholm ligger på plats 280, tror jag, när man frågar om man upplever att det har blivit värre under det senaste året.

Är det verkligen ett bra bokslut, Annika Billström?

Anförande nr 89

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Också jag måste börja med inlägget av Ann-Margarethe Livh. Det är ganska roande att hon nämner det här med att höjda fjärrvärmesatser i Stockholm skulle bero på privatiseringen. Nu är det ju så att fjärrvärmebolaget är det enda som kommunen fortsätter att äga!

Ann-Margarethe Livh! Ni i er politiska majoritet har representanter i Birka fjärrvärmebolags styrelse. Det är nämligen så att staden fortsätter att äga halva fjärrvärmebolaget. Jag kan namnge representanterna, men jag behöver inte göra det för fullmäktige. Det finns i alla fall två stycken där som representerar den politiska majoriteten. Vill ni sänka taxorna – lägg då ett ägardirektiv från denna sal! Det kan ni göra; det bestämmer ni. Det är inte privatiserat. Det var en uppgörelse som fyra partier gjorde.

Jag ska inte genera Margareta Olofsson med att säga vem som skrev under uppgörelsen en gång i tiden, men vi kom överens om att halva fjärrvärmebolaget skulle kunna privatiseras om den andra halvan blev kvar i kommunal regi. Det är ju precis så det är! Det är precis den lösning som Vänsterpartiet var för som vi har gjort i Stockholm när det gäller fjärrvärmebolaget.

Men det som stiger ännu mer, Ann-Margarethe Livh, är elpriserna. De ligger inte i fjärrvärmebolaget, och det beror på att ni genomför något som kallas för grön skatteväxling i Sverige. Det är medvetna politiska beslut. Era representanter på riksplånet är ju stolta över det här. Varje gång de kommer ut från en budgetförhandling med Bosse Ringholm och Pär Nuder säger de: Nu höjer vi eltaxorna ännu mer! Och så står du här och klagar på privatisering. Det är ju politiska beslut som driver upp priserna, och ni kallar det för grön skatteväxling. Ni gick till val på det, så skäms inte för det. Var stolta över det! Och ta ansvar för att elpriserna går upp!

Jag är tacksam för att Viviann Gunnarsson inte föreslog att vi skulle förbjuda räntan här i staden. Räntenettet ger ju en ganska betydande intäkt till budgeten. Däremot är jag förvånad – eller egentligen är jag inte så förvånad – över att Miljöpartiet över huvud taget inte talar om det problem som Billström och vi andra tar upp om att det är stor arbetslöshet. Jag antar att det beror på att ni har en annan grundvärdering av detta. Ni anser att det är friår, medborgarlön och allt vad det är som är framtidens melodier. Vi andra inser att det är arbete som skapar välbefinnande; det är inte ledighet och friår. Detta är grundläggande.

Jag har funderat mycket på om ni bara är engagerade i sopsorteringsfrågorna eller om ni har några åsikter i övrigt om budgeten när vi nu talar om stadens bokslut. Det är klart att det är viktiga frågor; jag håller med om det. Men i årsbokslutet är det ingen stor post. Det skulle vara intressant att höra Viviann Gunnarsson utveckla hur

hon ser på arbetslösheten. Är lösningen att vi ska bevilja varandra mer ledigt och fler friår? Är det det som är lösningen på stadens problem?

Annika Billström! Ja, vi håller på och slår varandra i huvudet med olika procentsatser och siffror och det är egentligen inte så intressant för de flesta. Jag tycker att vi ska erkänna, allihop i den här salen, att Stockholm tappat konkurrenskraft. Jag medger att det inte började på valdagen 2002. Vi tappat konkurrenskraft jämfört med de två andra storstadsregionerna i Sverige. Vi måste ta gemensamma tag med detta. Vi bör lyssna på näringslivet.

Jag vet att du bjuder in Carl-Henric Svanberg stup i ett, och det är bra. Men jag tror att det är ännu viktigare att lyssna på småföretagarna i Stockholm. De säger: Avblås biltullsprojektet! Behåll Bromma flygfält! Sänk kommunalskatten! Det är det som är deras recept. Lyssna på företagen och lyssna på näringslivet!

Anförande nr 90

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Kristina Axén Olin! Ni lämnade verksamheterna i stadsdelsnämnderna utarmade. Jag satt själv i en stadsdelsnämnd under den mandatperioden. Verksamheten var körd i botten och stadsdelsnämnderna hade stora underskott efter er mandatperiod. Så kom inte och säg att ni tog ansvar för ekonomin i stadsdelsnämnderna! Det gjorde ni inte.

Dessutom vill jag säga till Jan Björklund och även till Kristina att om vi inte hade sålt Birka Energi så hade vi haft vinsterna kvar, ungefär 350–500 miljoner per år. Det var så mycket som togs ut innan försäljningen blev av. Det är alltså inkomster som staden förlorar.

Ordförande, fullmäktige! Gång på gång angriper minoriteten nu oss i majoriteten för den dåliga ekonomiska situationen i Stockholm. Jag tycker att det är några saker som man måste klarlägga. Det var 2002, när ni hade makten, som raset för Stockholm kom. Det var i januari 2002 som Stockholm föll från tredje till 69:e plats i tidningen Affärsvärldens ranking av Sveriges snabbast växande regioner. Det var inte under vår mandatperiod utan under er. Att ekonomin sedan försämrades har flera olika orsaker. År 2001 sprack IT-bubblan. Många människor blev arbetslösa, inte minst inom Ericssonkoncernen. Det var både högutbildade och lågutbildade.

Händelserna i USA den 11 september 2001 påverkade hela världsekonomin. Den påverkade alla kommunerna i Sverige – både privat näringsverksamhet och det offentliga. Om man tittar på Konjunkturinstitutets siffror ser man att sysselsättningen började sjunka år 2000. Den fortsatte att rasa under 2001 och 2002.

När man hör de borgerligas klagosånger kan man tro att det finns någon sorts hemsnickrad lågkonjunktur i Stockholm som den här majoriteten är ansvarig för. Vad gjorde ni under det borgerliga styret för att komma till rätta med den arbetslöshet som uppstod under er mandatperiod och som började när ni hade makten? Inte mycket, eller rättare sagt ingenting. Ni hade ingen kommunal arbetsmarknadspolitik. Ni var helt fokuserade på att privatisera och sänka skatten. För att kunna genomföra det tog ni ut pengar ur koncernen och försämrade stadsdelsnämndernas verksamhet.

Jag upprepar, ordförande och fullmäktige, att skillnaden mellan oss och er är att vi vill ha, vågar genomföra och också genomför en utveckling av välfärden. Vi satsar både på personalen och på stadens arbetslösa. Er enda lösning på arbetslöshetsproblematiken är hårdare tag och lägre ersättningar för de arbetslösa.

Anförande nr 91

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, ledamöter! Jag vill upprepa att majoritetens mål också är att göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad. Stockholm har blivit grönare under 2004. Som jag tidigare nämnde fattades det beslut om 50 miljöförbättrande projekt inom ramen för miljömiljarden. Miljöavgiftsförsöket eller Stockholmsförsöket och utbyggd kollektivtrafik, förminskade köer och bättre miljö har förberetts.

Agenda 21-arbetet har utvecklats och pågår nu både centralt och ute i stadsdelarna. Flertalet av stadens nämnder har under året arbetat med att minska miljöbelastningen. Det är nödvändigt att göra det om vi ska kunna gå in i någonting som liknar en god framtid.

Jag ska i alla fall besvara det som Janne Björklund frågade här. Vad betyder den stora arbetslösheten? Jag har arbetat i över 40 år med bland annat effektivisering. Jag kan säga att idén med att över huvud taget få in automatisering, effektivisering, datorer, IT och så vidare genomfördes för att göra saker och ting lättare för människorna. Det var inte för att de skulle arbeta mer och mer, utan det var för att de skulle arbeta mindre! Men det har aldrig kommit dithän att de vanliga människorna har fått arbeta mindre. De har hela tiden fått arbeta precis lika mycket som tidigare trots alla uppfinningar som vi har. Detta är en märklig utveckling.

Det är detta som vi i Miljöpartiet har som en ledstjärna: Alla ska få del av den förbättring som vi får i samhället genom en sådan utveckling. Det innebär att vi ska kunna få mer tid för våra barn genom till exempel friår och kortare arbetstid. Alla ska kunna få del av ett bättre samhälle. Det är ju inte ett gott samhälle när så många inte har någonting att göra och så många har alldeles för mycket att göra. Vi måste lägga ut mycket på sjukvård på grund av stress och olika typer av utveckling.

Sopsortering är viktigt, Janne Björklund! Men det är inte viktigt bara utifrån sopsorteringssidan, utan det är viktigt utifrån vilken energi vi kommer att ha här i framtiden som är hållbar och som vi kan använda oss av. Sopsorteringen är inte bara ett självändamål. Den är till för att vi ska kunna lägga saker som vi kan använda sedan i var sina högar. Vi har inte hur mycket material som helst på denna planet. Vi måste återanvända. Vi måste arbeta med energiomställningar på olika sätt.

Här har vi en bra inriktning i Stockholms stad för närvarande genom att vi kan byta ut det fossila bränslet mot andra metoder. Men det kommer att vara jobbigt och kommer att kosta pengar, och det måste vi förbereda i dag. Det är där det är viktigt att se att man också kan hålla sin budget för året och inte utöka på områden där vi inte har möjlighet att gå in i framtiden med en god livsstil för alla.

Anförande nr 92

E w a S a m u e l s s o n (kd): Fru ordförande! Det talas mycket om behovet av en ekonomisk tillväxt. Det är alldeles sant och visst. Men vi behöver också en etisk tillväxt i Sverige. Massor av pengar försvinner till skadegörelse, klotter och våldsbrott. Höga skatter leder till svart arbetskraft, och hundratals miljoner försvinner ut ur landet. Om vi kunde minska de utgifterna så skulle vi faktiskt kunna sänka skatterna. Jag såg någonstans att man nämnde mellan 8 och 9 procent.

Mer pengar i plånboken ökar köpkraften vilket kan leda till nya jobb. Fler människor i arbete ger ökade skatteintäkter och minskade bidrag. Det leder till en positiv signal.

När vi pratar om jobben måste vi komma ihåg att vi står inför stora rekryteringsbehov framöver. Då måste vi se till att möjliggöra breddade utbildningar. I dag kunde vi höra på nyheterna att antalet elever som är *drop-outs* på våra gymnasieutbildningar har ökat med 50 procent. Det är förskräckligt för de enskilda personerna, men det är också förskräckligt för samhället.

Jag tror att vi måste öka insatserna och se till att vi får lärlingsutbildningar och att vi varvar teori och praktik. Som nämndes här tidigare måste vi också se till hantverks- sidan. Många hantverksyrken är på väg att dö ut. Det är en satsning som vi verkligen behöver se nu framöver.

I dag står vi här med alldeles för många människor utan jobb. Det är katastrofalt för den enskilde individen, men det är också katastrofalt för oss här i samhället och i Stockholms stad. Därför måste vi göra allt vi kan för att se till att de kommer i arbete. Precis som jag sade tidigare finns den största möjligheten att få dessa nya jobb i näringslivet. Därför måste vi få en ny syn på och en ändrad attityd till småföretagare. Det återkommer ständigt när man talar med dem att de känner trycket av att de är något slags fifflare om det skulle visa sig att de går med minsta lilla vinst, trots att dessa vinster till allra största delen handlar om att de återinsätter pengarna i företaget för att kunna öka arbetstillfällena.

Det handlar också om vilka regelförenklningar som behöver göras på nationell nivå. Där är det viktigt att Stockholm som storstad trycker på så att regeringen fattar att det behövs en huvudstadspolitik som är värd namnet. Det gäller företagande och tillika infrastruktur. Därför tror jag att det är viktigt att vi kraftsamlar här och inte, som någon sade, pekar för mycket på vad den ena eller den andra gör för fel. Men vi får inte heller bli så tama att vi inte tydliggör skillnaderna i den politiska partierna. Det är det som ger en spännig debatt.

Anförande nr 93

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande! Jag vill passa på att svara på Axén Olins fråga om huruvida jag tycker att detta är ett bra bokslut. Eftersom detta är en bokslutsdebatt och eftersom årsredovisning och bokslut brukar ta en kvart att behandla i vanliga fall så ska jag ärligt och uppriktigt säga dig, Kristina, att jag är nöjd med detta bokslut. Jag säger det med tanke på att när vi gick in i budgeten och förhandlingarna för 2004 så hade vi redan då ett underskott på 700 miljoner. Det var minskade skatteintäkter och mindre statsbidrag. Det är i det sammanhanget som man måste se vårt utgångsläge.

När vi tog över efter er 2002 lämnade ni efter er ett underskott på drygt 300 miljoner kronor i stadsdelarna. Prognosen förra året var glasklar när det gällde att vi skulle nå en halv miljard i underskott i början på 2004 i stadsdelarna. Vi klarade det näst intill. Nu när tertialettan kommer i april ser vi att vi är i balans, i det stora hela. En budget på 20 miljarder och ett underskott i stadsdelsnämnderna på 50 miljoner är ingenting.

Så tacka för det att jag är nöjd! Men därmed inte sagt att ekonomin inte ska utvecklas och bli starkare. Självfallet är det så.

Jag tror att det finns tre delar. För kommunen, samhällsekonomiskt, för staden och för individen handlar det om bostadsfrågorna, om arbetsmarknadspolitiken och om precis det som Ewa Samuelsson var inne på – utbildningspolitiken. Om vi satsar som aldrig förr så är det naturligtvis så att om vi klarar bostadsbyggnadsmålet och infrastrukturen över tid så skapar det nya arbeten. Men vi måste också ge de basala förutsättningarna, oavsett om det är för små eller medelstora företag, att kunna medverka i att se till att så många stockholmare som möjligt får jobb. Det är det första.

Det andra är att vara tydlig mot stockholmarna och säga: Vad är Axén Olins alternativ? Om det här är s, v:s och mp:s förslag till att lösa våra svåra utmaningar – vad är då högerns alternativ? Högern där borta säger en sak och högern här inne i salen säger en helt annan. Samtidigt sitter du i båda lägren. Hur ska man då veta om Kristina Axén Olin sitter på andra partiledarposten eller som oppositionsborgarråd? Det är ingen som är på det klara med det ännu, för ingen får svar på vad dina lösningar för framtiden är när det gäller att stärka Stockholms position.

Anförande nr 94

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Annika Billström! Jag tror att mina lösningar är ganska väl kända, men jag återkommer gärna till dem när jag har mer tid.

Det som jag tycker är så otroligt är att du ju ser precis det som jag ser och det som vi alla vet: Staden använder mer pengar än vad skatteintäkterna ger. Sätt detta i ett sammanhang där arbetslösheten har ökat med 30 procent sedan du tog över den här staden, Annika! Socialbidragsberoendet ökade med 10 procent bara förra året – på ett år!

Som vi alla förstår gör det att skatteintäkterna minskar otroligt fort. När människor blir bidragsberoende och arbetslösa så betalar de förstås inte skatt på samma sätt som när de arbetar. Stadens ekonomi går käpprätt åt fel håll, och jag kan inte se att du har kommit med ett enda förslag för att råda bot på arbetslösheten och försöka skapa fler jobb eller att tillmötesgå näringslivets krav på vilka beslut det behöver för att kunna anställa fler.

Vad gör du som socialdemokratiskt ansvarigt finansborgarråd åt att Stockholm blöder?

Anförande nr 95

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ska vi avliva de här myterna nu? 2002 var det högkonjunktur. Ni plundrade bolagen. Ni tog ut och sålde mark. Ni reade ut. Trots en högkonjunktur så har ni ett bokslut på minus 300 miljoner. Det är katastrof. Snacka om dåligt ledarskap!

Vad vi har gjort de senaste två åren, mina vänner, är att vi har tagit oss ur en djup lågkonjunktur som har drabbat Stockholm hårdare än andra ställen. Det beskrev Björklund på sitt sätt. Jag skulle vilja beskriva det på vårt sätt, men det är samma effekter. Den djupa lågkonjunkturen handlar om IT-bubblan som sprack. Vi hade fokuserat för enögt i stället för att skapa förutsättningar för en mångfald av företagande.

Det är det vi gör nu i bred politisk enighet. Det gillar jag. Det uppskattar jag. Men tro inte att lågkonjunkturen är hemmasnickrad! Det damp ned mellan år 2001 och 2002. Det är så, Axén Olin. Ändå överlämnar ni underskott, trots att ni under hela mandatperioden styrde i en högkonjunktur. Ni klarade ändå inte av det.

Anförande nr 96

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag ge en eloge till revisorerna som dels har pekat på att man måste bli bättre på att analysera kostnadsutvecklingen och intäkterna i stadsdelsnämnderna, dels speciellt har tagit upp de stora underskott som finns vad gäller äldreomsorgen. 11 av 18 stadsdelar har underskott. Fem har väldigt stora underskott.

I den stadsdel där jag är aktiv har vi för tredje året i rad ett underskott med den socialistiska majoriteten. Man kan säga att inga tydliga prioriteringar har gjorts i den stadsdelen.

Jag ska bara kort redovisa vårt bokslut. Fem av sex förskolor klarade inte budgeten, om man inte hade haft ackumulerat underskott från 2002 och 2003. Tre av fyra skolor skulle inte heller ha klarat budgeten om man inte hade haft ett ackumulerat överskott. För barn med behov av särskilt stöd fick man ta pengar av skolpengen eller av överskottet. Det resulterade i att man hade större undervisningsgrupper i skolorna. Man kunde inte utläsa detta så fort som man hade önskat.

Vi fick inte full kompensation för kollo. Det var ett vallöfte att alla skulle få åka på kollo. Barnomsorgsgarantin har inte hållits helt ut.

När det gäller äldreomsorgen gjorde man en noggrann prövning i varje enskilt fall i syfte att tillgodose hjälpbehovet med insatser till lägsta möjliga kostnad. Man hade också de äldre hemma längre, och de fick ingen plats i särskilt boende. På en enhet är de anställda timanställda. Vad ger det för kvaliteter i kontinuiteten?

När det gäller social omsorg kan jag ge majoriteten en eloge. Där utvecklar man nu. Men man gör det tack vare de pengar som man får från Kompetensfonden. Det är alltså driftspengar därifrån.

Det värsta i vår stadsdel är ändå att socialbidragen har ökat med 25 procent från 2002 till 2004 vad gäller antalet hushåll. De har ökat från 800 till 1 000 hushåll på två år. Det innebär en ökning från 25 miljoner till 38 miljoner, och vi bor i en stadsdel som inte har speciellt många problem.

När det gäller näringslivsfrågor har det funnits noll och intet intresse från majoritetens sida.

Majoriteten har ett antal rubriker i sin budget. Det står till exempel att man ska ta ansvar för ekonomin och förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna. Jag vill fråga finansborgarrådet: Är rubrikerna ett mål eller en ambition? Jag vill också fråga finansborgarrådet vilka direktiv hon tänker ge till stadsdelsnämnderna. Många har ju fortfarande underskott. Jag vill också fråga finansborgarrådet vilka direktiv hon ger till stadsdelsnämnderna, som nu också ska ha ansvar för att utveckla näringslivsfrågorna. Vilka direktiv ger du dem för att se till att vi får fler småföretag i stadsdelarna och därmed kan skapa fler jobb?

Anförande nr 97

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja säga till Margareta Björk att jag är väldigt tillfreds med tertialettan i år med tanke på att stadsdelsnämndernas ekonomiska utveckling är mer stabil än på mycket, mycket länge.

Jag sade motsvarande siffra förra året – drygt 500 miljoner kronor. I år är siffran nere på 50 miljoner kronor i en omslutning på 20 miljarder. Det känns ganska bra.

Du räknar upp saker som du ser som brister i Katarina–Sofia, och det har jag all respekt för eftersom inget är till hundra procent bra eller inte kan göras bättre. Men om ni hade styrt med er budget för 2004 så hade ni ju sänkt skatten med 50 öre och dragit undan 750 miljoner kronor. Tror du då att ekonomin i stadsdelarna hade sett bättre ut än med vår ekonomi?

Anförande nr 98

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktige! Ordet stabilt har tydligen väldigt olika innehåll för oss. För dig är 150 miljoner back i stadsdelarna i mars ingenting. För mig är det oerhört mycket pengar. Till syvende och sist handlar det om att det är medborgarna ute i stadsdelarna som drabbas av att de resurser som ni tror er ha skapat genom att höja skatten med 50 öre inte finns.

Jag tycker inte att 150 miljoner back är ett stabilt läge.

Det stora problemet gäller den höga arbetslösheten och ökade socialbidrag. I vår stadsdel har vi 80 nya ärenden varje månad, och 80 avslutas. Det handlar om att man måste se till att skapa ett bättre företagsklimat i den här staden så att vi kan skapa ytterligare arbeten och få folk ut i jobb. Vilka direktiv ger finansborgarrådet stadsdelsnämnderna för att göra detta? Jag har inte fått något svar på det. Jag har inte heller fått något svar på om det är en ambition att bara hålla de här rubrikerna, och

jag har inte fått något svar på om det finns några direktiv för hur stadsdelsnämnderna ska hålla sin budget.

Anförande nr 99

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Underskottet i t-ettan är 50 miljoner kronor. Då har vi rätt ut det.

Jag vill ställa några frågor till Margareta Björk, som ändå var ordförande under förra mandatperioden i stadsdelen. Vi kunde börja märka att det började gå åt en lågkonjunktur under 2002. Det ekonomiska försörjningsstödet ökade då också lite grann i takt. Den största delen av detta handlar faktiskt om arbetslösheten. Vad gjorde ni för att förebygga det, för att förbättra arbetsklimatet och se till att folk kom in i arbete just i Katarina–Sofia?

Just i Katarina–Sofia kan man också se att en stor andel av dem som saknar försörjning även är en ganska svårplacerad grupp på arbetsmarknaden, som behöver stöd av olika slag.

Man kan också se att en stor del av dem är utförsäkrade från försäkringskassan, vilket är ett dilemma för hela staden. De staplarna är nästan lika stora över hela staden.

Anförande nr 100

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Nu ställde jag ju frågorna till finansborgarrådet, men jag kan bara säga till borgarrådet Olofsson att enligt de uppgifter jag har fått är det två som är utförsäkrade från försäkringskassan.

Fortfarande är det så att stadsdelsnämnderna går med 150 miljoner back i mars, och det kan inte vara en stabil ekonomi.

Jag har inte fått svar på någon av mina tre frågor från finansborgarrådet, och det tolkar jag som att det inte finns något svar att ge.

Anförande nr 101

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): I ordningsfrågan vill jag säga att man inte kan repetera en siffra som inte stämmer och som socialborgarrådet har rättat från talarstolen.

Anförande nr 102

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Oaktat vad man kan och inte kan så måste jag först notera att finansborgarrådet i dag helst skriver och även talar om annat än själva bokslutet 2004. Hennes synpunkter på själva bokslutet är minst sagt legära. Det är ungefär ett enda stycke längst ned på s. 2118. Man kan fundera på vad det står för.

Som jag ser det beror det givetvis på att bokslutet var väldigt svagt. Som tur var var det inte majoritetens fel det här året heller, lika lite som det var det 2003. Det

berodde helt och fullt på konjunkturen. 700 miljoner berodde på den, och inget berodde på alla de politiska beslut i staden som har minskat skatteintäkterna och ökat socialbidragskostnaderna bland annat i form av den ökande arbetslösheten. Även i år är det alltså er ödmjukhet som gör er storhet så extra betagande.

En stor fördel med revisorer är att de i skarp kontrast till majoriteten har en tendens att utgå från torra, tekniska fakta. De kallar en spade för en spade. Av deras årsöversikt framgår bland annat att verksamhetens nettokostnader överstiger skatteintäkterna med 1 406 000 000 kr. Tidigare år har skillnaden täckts av stadens finansnetto. Så var det inte 2004. Det framgår också att årets resultat utan jämförelse av andra poster var minus 243 miljoner kronor. Det brukar koncernen Stockholm Stadshus AB kompensera för. Så icke 2004. Revisorerna noterar då att årets resultat i koncernen var 287 miljoner lägre än fullmäktiges resultatkrav och så vidare.

Det allvarligaste av allt, fru ordförande, är dock effekterna över tiden av detta väldigt svaga bokslut. Då menar jag de unikt små avsättningar som görs. Finansborgarrådet har nu två gånger talat om de enormt kraftiga satsningarna på infrastruktur. Vän av kommunal ordning frågar sig då förstås: Hur syns det här i 2004 års bokslut? Innan svaret kommer vill jag först säga att vår avsättning 2001 var unikt stor. Det är alltså de två miljarder som ni ogenerat sätter sprätt på. En mer normal nivå på avsättningarna brukar vara 200–300 miljoner. Men så till svaret: För 2004 är det 30 miljoner till renhållning, 30 miljoner till barnomsorg och 0,0 miljoner till infrastruktur. Så mycket för den enorma satsningen på infrastruktur!

Därför måste jag nog göra Jan Björklund, som tyvärr inte är i salen just nu, besviken. Miljöpartiet med flera har en mer avancerad plan än att förbjuda ränta. De tänker avskaffa den bakvägen genom att spendera vår förmögenhet. Räntan blir nog kvar – hej Jan! – men underlaget för räntan ska bort. 3, 5 eller 7 procent av noll blir liksom ändå noll. Det är nog så man måste se det.

Anförande nr 103

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Om Rolf Könberg också ska överpröva revisorerna så kan vi bara konstatera att revisorerna och årets bokslut, 2004 års bokslut, ligger på två miljoner. Det är ingen stor summa. Vi har avsatt drygt en miljard till miljöinsatser och två miljarder till Kompetensfonden. Det gjordes redan i bokslutet för 2003. Detta avräknas självfallet mot det egna kapitalet. Det var tydligt i vårt första bokslut att så skulle ske. Sedan kan ju du raljera och säga att pengarna inte har tickat ut ännu för alla de kraftfulla satsningar som vi gör. Det är klart att det stämmer!

Men all statistik visar att det inte har byggts så mycket som det gör nu sedan 1974. Du och ditt parti har i fyra val i rad sagt att ni ska bygga Ringen utan att åstadkomma någonting. Men se det gör vi! Och det tycker jag stockholmarna ska vara glada för.

Anförande nr 104

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! För det första är det kanske inte framför allt vårt parti som brukar ”överpröva” ekonomisk och juridisk

kompetens. Det är nog mer folk på din sida som ägnar sig åt sådant. Jag har inte överprövat utan jag har citerat.

Den här gången hade jag inte synpunkter på avsättningen till miljömiljard och kompetensfond. Det har vi haft andra debatter om. Däremot har jag synpunkter på att det på s. 2123 framgår vilka avsättningar som gjordes i 2004 års bokslut, som på grund av att det var så unikt svagt räckte till 60 miljoner. Det var 30 miljoner till renhållning, 30 till barnomsorg och 0,0 – jag säger det igen: 0,0 – till infrastruktur. Det hade jag synpunkter på och de var i gengäld mycket starka.

Anförande nr 105

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kunde inte låta bli att begära ordet. Jag läste också Lyckoslanten och Spara och Slösa när jag var liten. Men Kristina Axén Olin kan bara ha läst rubriken och inte den verkliga innebörden. Man behöver inte vara ett ekonomiskt geni för att förstå att det kanske inte var så mycket för att spara som man sålde stockholmarnas gemensamma ägodelar. Normalt brukar borgerligheten förespråka att man i stället ska placera sina tillgångar. Men inte den tidigare majoriteten med Kristina Axén Olins parti i spetsen! Den sålde för säljandets skull.

Men det är klart, den senaste gången det fanns en moderat regering så satt Carl Bildt där, och räntan var den 19 november 1992 uppe i 500 procent. Då kanske det är bra att ha pengar på banken. Men dem som det drabbade var låntagarna. I dag är räntan lägre än någonsin, och det är en effekt av socialdemokratisk politik.

Kristina Axén Olin! Du säger att ni lämnade tre miljarder i överskott. Men det var ni som sålde kyrksilvret. Det är vi som bygger landet. Det är vi som bygger staden. Och vi investerar i människor! Det retar er. Ni lyfter i stället fram tillväxten som det centrala. Tillväxt är mycket viktigt för samhället, men det är människans rätt till arbete som måste stå i centrum för den politik som förs. Tillväxt är bara ett medel.

Ni förespråkar i stället sänkta skatter, som får till följd minskad service alternativt ökad självfinansiering. Ni förespråkar stramare bidrag. Vad handlar det om? Jo, det handlar om att ta från dem som redan har det allra jättestarkt. Ni säger att vi ska ha en flexiblere arbetsmarknad. Och vad betyder det? Jo, det handlar om att luckra upp arbetsmarknaden och göra den otryggare för dem som är landets löntagare.

Tala i stället om vad er politik handlar om! Berätta vilka konsekvenser en moderat politik skulle få för Stockholm!

Anförande nr 106

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Teres Lindberg frågar mig om den ombildning till bostadsrätter som vi gjorde under vår period. Var det för att spara, och var det ett så smart sätt att spara på? Nej, det var inte för att spara. Det var för någonting som borde ligga dig varmt om hjärtat på dina ämnesområden. Det var nämligen av ideologiska skäl. Dels tycker vi att människor som vill kunna äga sina bostäder också ska få göra det, dels, och inte minst, gjorde vi det av integrationsskäl.

Vi tycker att det är otroligt viktigt att det blir fler olika bostadsformer framför allt i ytterstadsområden. Det borde även ha intresserat er och era partier.

Sedan passar du på att slå dig för bröstet för att räntan är så otroligt låg. Det är ju fantastiskt! Jag tror inte direkt att det är er förtjänst. Eftersom du tar upp det så vill jag passa på att fråga: Hur kommer det sig då att företagen upplever att det är en sådan otroligt kraftig försämring, framför allt i Stockholm, det senaste året, av det politiska ledarskapet? Hur kommer det sig att arbetslösheten har ökat med 30 procent på två år, Teres Lindberg? Hur kommer det sig att socialbidragsberoendet har ökat med 10 procent bara under det senaste året? Har ni kommit med ett enda förslag för att råda bot på arbetslösheten och minska bidragsberoendet?

Anförande nr 107

Borgarrådet L i n d b e r g (s): Kristina Axén Olin! Nu menade inte jag utförsäljningen av allmännyttan den här gången, utan jag menade försäljningen av Birka Energi.

Men när du nu nämner allmännyttan så kan man bara konstatera att man inte ens finner ord. Möjligheten för människor att bo i hela staden har ju fullständigt raserats med den utförsäljning som ni gjorde. Den utförsäljningen gjordes i innerstaden. När vi nu bygger så bygger vi mer än man har gjort på 30 års tid. Vi bygger med blandade upplåtelseformer så att man kan bo på olika sätt i hela staden. Tala i stället om för mig vilka konsekvenser moderat politik får för stockholmarna!

Anförande nr 108

L o t t a E d h o l m (fp): Jag tänker inte svära, men jag tänker uttala ett namn som jag tror möjligen kan uppfattas som en svordom. Det är Solna. I Solna kan man bygga bostäder. Solna stad bygger betydligt fler bostäder än Stockholm just nu om man ser till befolkningsmängden. Man kan tycka att det är en ganska lätt uppgift för en kommun som är stor till ytan. Men Solna är Sveriges tredje minsta kommun till ytan. Om man dessutom lägger till att en tredjedel av kommunens yta är en nationalstadspark så framstår det som ännu mer obegripligt att denna lilla, lilla kommun förmår det som stora Stockholm absolut inte gör.

I dag slår sig sossarna för bröstet och säger att det byggs mer än någonsin. Förra året påbörjades 3 500 lägenheter. Det är långt ifrån det vallöfte som ni avlevererade. Inte ens om man försöker frisera siffrorna och skriva om vallöftet som ni gjorde och säga att det inte längre skulle byggas 20 000 nya lägenheter utan att det skulle *ges förutsättningar för* 20 000 nya lägenheter så kommer man att uppnå detta.

Vi måste fråga oss vad detta beror på. Hur kommer det sig att Stockholm aldrig lyckas bygga fler bostäder än det som vi lyckas med? Inte kan det bero på den elaka oppositionen. Vi röstar ju för nästan allt, och vi har röstat emot färre bostadsbyggen än vad era egna kompisar i majoriteten har röstat emot.

Jag tycker att vi ska åka på studiebesök till Solna och se hur de gör där. Py och jag kan ta varandra i handen och så sticker vi till Solna och frågar Folkpartiet – eftersom det är Folkpartiet som har ordförandeposten i byggnadsnämnden – hur de gör. Vad är

det som vi gör fel här i Stockholm? Något fel är det, för vi kommer aldrig att uppnå de 20 000 nya lägenheterna.

Teres Lindberg var inne på det här med bostadsrätter i förorten. Det är faktiskt komiskt. Det är helt sant att det byggs bostadsrätter i förorten, men inte en enda bostadsrätt i de områden som är segregerade. Det har inte påbörjats en enda bostadsrätt under 2004 i de områden som Stockholms stad själv säger är segregerade. Det är enbart om man räknar Liljeholmen, Årstadal och andra områden som inte ens med bästa vilja kan påstås vara segregerade som vi kan säga att vi bygger bostadsrätter. Sanningen är att ni håller på att cementera segregationen.

När det gäller försäljningarna i innerstaden så var naturligtvis en del av dem som köpte ledande socialdemokrater. De övriga hade egna, privata bostadsköer.

Anförande nr 109

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Lotta Edholm! Det var väldigt vad du låter! Jag tycker nog att jag känner mig väldigt nöjd och glad över det arbete som vi har genomfört hittills. Det är över 28 000 startpromemorior, 13 000 detaljplaner och igångsättande av ungefär 10 000 bostäder. Det är det högsta bostadsbyggandet i landet sedan 1975. Jag tycker alltså att jag är nöjd så här långt.

Jag är glad över att vi kan titta på bostadsbyggandet med en långsiktighet. Jag är också glad över att vi nu börjar hitta olika former för att bygga billigt. Jag har i dag varit och tittat på ett projekt i Årstadal, där man bygger med en stomkonstruktion som kommer att sänka kostnaderna för bygget med ett par miljoner. Jag tycker att vi är på rätt väg. Jag tycker att vi jobbar på bra.

Jag talade med Solna i dag. Jag måste få hälsa från partikamraten där. Jag gratulerade honom till att de också har kommit i gång så bra med bostadsbyggandet. Han sade att det var tack vare att de hade lyckan att ha så många gamla militärområden som de kan klara av att bygga så här mycket. Det är bra, tycker jag. Nu ska vi hjälpas åt i regionen.

Anförande nr 110

L o t t a E d h o l m (fp): Det går inte att vara nöjd när man har påbörjat 3 500 lägenheter. Man kan ju se redan nu att det inte kommer att bli några 20 000 nya lägenheter, inte ens om ni ändrar på definitionen, som ni nu hörde att Py Börjeson gjorde. Nu handlar det inte längre om att bygga 20 000 nya lägenheter, utan nu var det detaljplaner som skulle antas, markanvisningar och så vidare. Det är inga bostäder.

Vi måste se om det finns fundamentala fel som begås i den här staden eftersom det går så förbaskat trögt. Det byggs inte några 20 000 nya lägenheter. De allmännyttiga bostadsbolagen kommer inte att klara sina 8 000 nya lägenheter, inte ens om de köper redan färdiga hus, vilket är vad man håller på med just nu. Det är hus som någon annan har byggt.

Anförande nr 111

M e h d i O g u z s o y (v): Lotta! Tillväxt är ett mantra för er. Men tillväxt är avhängigt av att man har en bra bostadsmarknad. Ni realiserade ut 13 000 lägenheter i de mest attraktiva ställena. Vilka tror du har råd av dem som vill flytta in till Stockholm och bosätta sig där och ta ett arbete? Vilka tror du har råd att betala några miljoner för en lägenhet? Kan du svara mig på det?

Anförande nr 112

L o t t a E d h o l m (fp): För de flesta människor är det faktiskt lättare att ta ett banklån och köpa en lägenhet i Stockholms innerstad än vad det är att få en via bostadsförmedlingen. Det absolut lättaste sättet är att vara socialdemokratisk pamp och få en lägenhet genom någon konstig stiftelse.

Anförande nr 113

Borgarrådet L i n d b e r g (s): I den här staden kommer medborgarna inte ens in på krogen. Då är det lätt att säga att man kan få banklån. Jag tycker att du ska skämmas, Lotta Edholm, för att skylla på oss. Det var ni som sålde ut allmännyttan. Det var ni som undanröjde en stor del av stockholmarnas möjligheter att bo i hela staden. Vi bygger nytt, vi kompletterar och vi kompletterar med blandade upplåtelseformer så att alla människor ska kunna bo överallt.

Du använder Solna som exempel. Det är nästan lite skrattretande. Där har man en allmännyttig form som drivs av en stiftelse. Vi tittar gärna mer på Solna och dess arbete.

Anförande nr 114

L o t t a E d h o l m (fp): Ett påstående blir inte mer sant för att man upprepar det flera gånger. Under 2003 byggdes det elva, säger elva, bostadsrätter i segregerade områden. Under 2004 byggdes det noll bostadsrätter i segregerade områden – allt enligt de anvisningar som USK har och som är politiskt bestämda för vad ett utsatt segregerat område är. Det byggs inga som helst bostadsrätter i segregerade områden.

Det börjar ganska många människor i förorten bli rätt trötta på. De ställer sig frågan: Hur kommer det sig att vi inte ska få äga vår lägenhet? Hur kommer det sig att bara pamparna i staden ska få äga sin lägenhet? Hur kommer det sig att bara socialdemokratiska pampar ska gå före i bostadskön? Varför får inte vi äga vårt boende, vi också?

Anförande nr 115

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Det var förfärligt sorgliga litanior. Vi har ju i alla fall ett bokslut i balans, och det tycker jag att vi ska glädja oss åt.

Miljön är ingenting vid sidan av verksamheterna eller stadens ekonomi. Jag var ju här uppe förut och berättade att det bara är 1–4 procent av den här stora budgeten som egentligen handlar om miljöfrågor. Jag gör mitt bästa för att det ska bli mer och

för att vi ska kunna få ett miljöarbete som är värt namnet. Men det är väldigt svårt att få detta att gå i gång efter de magra åren under borgartiden – de fyra borgerliga magra åren. Då var det inte mycket som hände på miljöområdet över huvud taget. Det skulle vara intressant att höra vad ni egentligen skulle vilja göra på miljöområdet. Vad är det som skulle hända ifall ni tog över en miljöframtid?

Den förra majoriteten klarade inte av att få fram grunddokumenten ens en gång. Det fanns inget miljöprogram och ingen avfallsplan – knappast någonting över huvud taget. Inte heller klarade man av att komma till rätta med miljöområdets mer operativa verksamheter. Miljöförvaltningen monterades ned. Det handlar bland annat om det som gäller kontrollverksamheten på livsmedelskontrollen. Den yttrar ni er över nu i talarstolen varenda gång och pratar om att den är så dålig.

Det var också ni som skrev det långa kontrakt som vi dras med när det gäller återvinningsstationerna. Det var ett så långt kontrakt att vi inte har kunnat säga upp det. Men det kommer ett ärende senare i kväll där det här tas upp. Äntligen ska vi kunna göra någonting åt det som ni band upp oss för under den förra perioden.

Som jag sade tidigare så är det viktigt att tänka på målet som handlar om en hållbar utveckling. Vi kommer inte att komma undan det. Vi alla kommer att vara tvungna att i framtiden fundera på hur vi ska hantera vår fysiska miljö och framtid. Det är det absolut viktigaste.

Vi kan demonstrera detta med det som vi talade om tidigare. Varför ska vi prata om biologiskt avfall och hur vi ska hantera det? Varför ska vi samla in det? Vi har ett 35-procentigt mål när det gäller avfallshanteringen, men avfallet är ju inte till för att bara hanteras på olika sätt. Det är också till för att användas i nästa led, som drivmedel för bussar, bilar, tunga fordon och båtar. Det är så vi ska ändra energihanteringen i staden och även uppnå de miljömål som vi behöver uppnå. Det gäller till exempel att sänka koldioxidhalterna i stadens luft så att vi över huvud taget kan överleva.

Anförande nr 116

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet Gunnarsson! Eftersom det här är en bokslutsdebatt med mycket siffror och så skulle jag vilja upprepa min fråga till Miljöpartiet. Jag fick ju inte något svar på den, och jag ber dig att en gång för alla skingra den osäkerhet som nu har spritt sig i salen. Har Jan Björklund eller jag rätt när det gäller räntan? Är planen att förbjuda räntan eller är planen att avskaffa den bakvägen genom att spendera hela vår förmögenhet? Det vore värdefullt med ett klarläggande på den punkten.

Anförande nr 117

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): För närvarande är det Riksbanken som bestämmer räntan, och det borde du veta. Du är väl ekonom du också, så du borde inte behöva ställa så dumma frågor till mig om vårt program.

Det är ett bokslut som vi pratar om. Jag tycker att det också är viktigt att prata om miljöbokslutet. Det hör ihop med det ekonomiska bokslutet. Miljöbokslutet och det ekonomiska bokslutet måste få lika stort utrymme.

Anförande nr 118

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Jobben är viktigast, säger Annika Billström. Det är vi alla överens om. Därför skulle jag med intresse vilja höra hur du agerar, dels vad du gör här i staden för att se till att det blir fler människor som kommer i arbete, dels också hur du försöker påverka regeringen för att underlätta för företagen att våga anställa fler människor.

Arbetslösheten kostade Sverige 32,6 miljarder förra året – 32,6 miljarder. Det är mycket pengar. I stället för alla nya pålagor på företagen borde man verka för att underlätta. Jag hörde senast Hans Karlsson i en Ekointervju där man diskuterade jobben. Vad är hans förslag? Jo, det är nya pålagor på företagen. Det är alltid företagets fel hur människor mår eller inte mår. Det är företagets fel när det gäller sjukskrivningstal och så vidare.

Här skulle vi behöva en helhetsbild. Därför undrar jag, Annika, om du är beredd att vi tillsammans från stadens sida uppvaktar regeringen och talar om hur mycket företagen, inte minst småföretagen, betyder för oss här i Stockholm och för den tillväxt som vi alla väntar på och som vi verkligen hoppas på ska kunna ske genom de jobb som företagen kan erbjuda framöver.

Man blir lite skrämmd när man läser att personer på LO som dristar sig att säga att arbetslösheten faktiskt är ännu högre än vad som ibland anges i debatten inte får producera sina rapporter. När kartan och verkligheten ska jämföras är det tydligen kartan som gäller för Socialdemokraterna. Det tycker jag också är väldigt oroväckande. Den här personen, Jan Edling, vågade ju också hävda att ibland används förtidspensionering, åtminstone i vissa skogslän, som en möjlighet att minska arbetslöshetstalen. Jag hoppas verkligen att det inte ser ut så i Stockholms stad utan att det här handlar om riktiga jobb i företagen, framför allt småföretagen, att det handlar om utbildning och att det handlar om hantverksyrken, som jag var inne på tidigare.

Är du beredd, Annika? Kan vi tillsammans uppvakta regeringen och tala om vad dessa företag betyder för Stockholm och hur mycket vi traktar efter att få de här jobben här i staden?

Anförande nr 119

Borgarrådet Billström (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja säga så här eftersom den här debatten strax är avslutad. Vi har de senaste fyra åren från Stockholms stads sida haft goda bokslut enligt balanskravet. Några har varit starkare, några har varit svagare. Vi har det kanske absolut svåraste året bakom oss när det gäller konjunkturen och möjligheten att ta fler stockholmare i anspråk. Det är klart att ur den utgångspunkten, Ewa Samuelsson, tycker jag att du är väldigt konstruktiv när du vill föra ett samtal över blockgränserna om de näringspolitiska,

arbetsmarknadspolitiska och framför allt utbildningspolitiska insatser som krävs för att vi riktigt ska få snurr.

Vi vet att den regionala lönesumman stiger i Stockholm. Vi har inte den tillväxtökning och den takt som vi skulle vilja ha. Men självklart är det så att vi tillsammans, alla de sex partier som finns representerade i fullmäktige, också har en väldigt bred samsyn på näringspolitiken, inte minst i näringslivsbolagets styrelse.

Det finns alltid mycket mer att göra. Det företagen har sagt, både små och medelstora liksom riktigt stora företag, men framför allt småföretagarna, är att de vill att vi tar ansvar för bostadsförsörjningen och infrastrukturen. Vi gör det. Vi håller också på och bockar av de 57 punkter som fullmäktigeförsamlingen har ställt sig bakom.

Jag tror att vi tillsammans måste fullfölja det arbete som görs, som du också var inne på, Ewa Samuelsson, med kvalificerade yrkesutbildningar. Självklart måste vi också jobba lika målmedvetet som tidigare med de individuella matchningarna, om det sedan är via Jobbcentrum, Arbetsforum eller Stockholm Matchning är inte det viktiga. Det viktiga är att se till att så många som möjligt kommer i arbete. Där krävs, tror jag, ett samarbete mellan den lokala nivån och nationella nivån. Självklart är det så. Vi måste ständigt jobba för att sopa rent framför egen dörr, vilket jag tycker att vi ska göra också när det gäller att frigöra ekonomiska resurser i Stockholm. Det arbetet har vi nu påbörjat med genomlysningar av våra förvaltningar. På det sättet kan vi frigöra både ekonomiska och personella resurser för att lägga de insatserna på de områden som ni också har beskrivit och som finns i välfärdssektorn i stadsdelsnämndssektorn.

Jag är beredd att tillsammans med er alla resonera vidare om de önskemål vi har för att på alla sätt och vis vara konstruktiva och hitta lösningar, att vi inte håller på och trixar och fixar med siffror utan att vi ser den stora utmaningen framåt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 120

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det finns väldigt mycket att säga om revisionen. Rent allmänt tycker jag att det borde drivas en annan politik, men det är inte riktigt det som det handlar om. Revisorerna har ju granskat hur den beslutade politiken har genomförts.

Då skulle jag vilja ta upp *en* liten punkt av väldigt många punkter. Det är uppdrag nr 2 till stadsdelsnämnderna som handlar om att stoppa klottret. Det är ett riktigt bra uppdrag från fullmäktige, skulle jag vilja säga. Man kan gärna lägga till de vallöften som Socialdemokraterna gav, nämligen nr 81, 82 och 83. Det handlar om klottersanering varje dag. Det handlar om att ge privata fastighetsägare skyldighet att klottersanera. Det handlar om daglig städning i parkerna. Så långt är allt väl.

Men jag skulle vilja ta exemplet Vasaparken som jag känner till väldigt väl. Där finns det några hus som nästan alltid är fullständigt nedklottrade och som förfular parken. Då kan man fråga sig om inte stadsdelsnämnden sköter sig. Men det är faktiskt så, vilket också står i revisionen, att man samverkar med skolan, med

frivilligorganisationer, med polis, fastighetsägare och alla möjliga för att komma åt detta. Frågan är varför det inte sker någon sanering. De här nedklottrade husen ägs nämligen av fastighets- och saluhallsnämnden. Trots att stadsdelsnämnden flera gånger per år påtalar att de måste saneras, att ni får göra det för det är era hus, struntar man i det.

Det jag skulle vilja fråga ansvarigt borgarråd och majoriteten är: När ska ni se till att, i det här fallet, stadens nämnder följer de av kommunfullmäktige fattade besluten om klottersanering? När ska Socialdemokraternas vallöften 81, 82 och 83 faktiskt genomföras i praktiken? Det skulle vara väldigt trevligt att få husen i Vasaparken sanerade. Dessutom kan man inte låta bli att fråga sig när de centrala nämnderna, i det här fallet fastighets- och saluhallsnämnden, kommer att lyssna på stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 121

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag kan inte svara exakt på hur det är med just de husen, Anders, jag sitter inte i den styrelsen längre. Men jag tar med mig frågan.

Däremot skulle jag gärna se att vi kunde genomföra Helsingforsmodellen fullt ut i Stockholms stad. Det innebär att man har en samordnad klottersanering. Då behöver man inte dividera om vem det är som har ansvaret för vilket hus, vilken mur eller vad det är. Vi har försök på gång i Skärholmen. Jag avvaktar med spänning och intresse resultatet av detta försök och hoppas på en fortsättning. Samordnad klottersanering är den modell som jag tror på.

Anförande nr 122

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det är jättetrevligt, men fram tills dess ... Det är nu vi behöver få dem sanerade. Vi skulle haft dem sanerade för flera år sedan. Varför följer inte nämnden fullmäktiges beslut och klottersanerar. Vi pratar inte om att de ska följa vallöftet 1981 om att klottersanera varje dag. Vi pratar om att klottersanera åtminstone en gång per år. Inte ens det verkar bli av. Det är lite *action* nu jag skulle vilja se.

Anförande nr 123

K a r i n W a n n g å r d (s): Ordförande, fullmäktige! Självklart är det så att vi från fastighets- och saluhallsnämnden försöker klottersanera så fort som möjligt. Men det blir ökade kostnader i och med det klotter som sker, och det läggs naturligtvis på hyresgästen. Jag kan inte svara i sakfrågan i och med att jag inte är insatt i den, men naturligtvis jobbar vi på det.

Anförande nr 124

A n d e r s B r o b e r g (kd): För det första är det ingen nyhet att de här husen behöver klottersaneras. Det kunde ni ha tänkt på när ni lade fram budgeten och när fullmäktige fattade beslutet att de ska saneras. För det andra sitter hyresgästen i det

här fallet snett framför dig – Py Börjeson. Det är idrottsförvaltningen som hyr dem. Du kan ju fråga henne varför hon inte är beredd att betala saneringen i sådana fall.

Anförande nr 125

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Av den senaste debatten kan vi väl dra slutsatsen att vi också borde hålla den här typen av årsboks slutsdebatter ute i nämnderna. Det kanske inte är lika intressant. Man kanske inte behöver vara lika långgrandig som i den här salen, där vi kan ha åhörare ibland. Nämnderna är tyvärr oftast fortfarande slutna. Men det är kanske nyttigt för oss alla med en tankeställare och att blicka tillbaka ett år.

Att blicka tillbaka på det gångna året kan man göra på olika sätt och med olika perspektiv. En del av det har märkts i debatten i dag. Tittar man allmänt eller väger av hur det har gått för Stockholm får man väldigt många olika svar. Man kan konstatera att vi i alla fall har fred i staden. Det är inte så på alla ställen i världen. Det är fler barn som föds än någonsin. Det tyder på ett visst välstånd eller lycka. I alla fall skulle jag vilja se det så. Sveriges bästa popscen är också en framgång.

Det finns minusposter. Många har varit uppe i dag. Diskriminering och utanförskap hör väl till dem som svider hårt. Våldsamheter, våldshandlingar, att människor känner sig osäkra, hälsofarlig luft på många gator, listan kan göras lång även över det här. Det är kanske det vi brukar vara duktigast på som politiker.

Jag hade förmånen att i förra veckan träffa en parlamentariker från Kenya, den tidigare fredspristagaren Wangari Maathai. Hon fick fredspriset för en trädplanteringsrörelse där hon genom att knyta ihop perspektivet visade hur viktigt det är att ekologi, demokrati och socialt välstånd går hand i hand. Det hon pratade mest om var vad vi annars skulle kalla näringspolitik, det vill säga hur man ska använda marken på bästa sätt för att få en livskraftig försörjning, inte bara för storstäderna, inte bara för landsbygden, inte bara för den nuvarande generationen utan för dem som lever i dag i hela landet och för dem som lever i framtiden. Det var ett stort problem de hade där.

Ibland avundas jag henne att de hade så konkreta frågor och problem. Ibland undrar jag om vi i Sverige generellt, och då ska jag inte nämna detta fullmäktige i synnerhet, blir lite lata över att vi ändå har det så pass väl i en global jämförelse att vi faktiskt bryr oss om för mycket detaljer och för lite utsikter. Det kanske skulle ena oss mer om inte annat.

Jag måste ändå ta upp den fråga som Björklund började med att raljera över tidigare, att Miljöpartiet vill ha en ekonomi som bygger på långsiktig ekologisk hållbarhet. Jag förstår att det är svårt för Folkpartiet att se till något annat än de individer som finns just i dag. Men ska vi trots allt se på lite längre sikt är ett miljöbokslut ett plus för oss. Jag förstår att det hos er bara blir minusposter när det handlar om miljön. Vi ser satsningar för att komma till rätta med gamla miljöskulder som ett plus. Satsningar på modern teknik som minskar slöseriet med ändliga naturresurser ser vi som god ekonomi. I tider när många slösar eller söker ett vettigt arbete samtidigt som andra söker en större mening i livet och vill ta en paus för studier, familj, umgänge eller resor ser vi det som en tillgång att kunna ta en paus

Anförande nr 126

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag klara ut att jag inte tänker ta upp räntan en gång till, därför att det blir så tråkig stämning av det. Samtidigt är det faktiskt så, om jag ändå ska "grotta" lite till i den frågan, att det beror på att Miljöpartiet under en lång följd av år i den här salen har yrkat på lägre internränta. Lite grann får ni ta räntedebatten som ni har bett om.

Däremot tycker jag att det intressanta som Åsa Romson talade om var den parlamentariska förebilden från Afrika. Den tyckte jag var väldigt spännande. Det finns en förebild i Kenya uppenbarligen. Då förutsätter jag att ni också har tagit till er den parlamentariska förebilden från Zimbabwe i form av de valobservatörer som ni numera tillsammans med v har fått in när det gäller trängselskatteförsöket. Det tycker jag är ett viktigt resultat från 2004 som ni inte har nämnt i årsbokslutet. Jag vore tacksam om ni kunde klara ut om de där valobservatörerna även kommer att få jobba fullt ut, liksom i Zimbabwe, med de lokala valfrågorna. Det skulle vara en tillgång.

Anförande nr 127

Å s a R o m s o n (mp): Jag har inte hört något yrkande från vare sig Moderaterna eller Folkpartiet om en folkomröstning redan under 2004. Det är möjligt att jag har missat någon motion eller skrivelse i det ärendet. Men hade vi genomfört en folkomröstning i Stockholms stad med alla stadens röstberättigade medborgare hade vi nog stått på oss och tyckt att vi även skulle ha en seriös folkomröstning om det med allt vad det innebär.

Anförande nr 128

Borgarrådet B j ö r k l u n d (fp): Ordförande! Jag funderade lite på hur räntebeslutet på Miljöpartiets kongress skulle kunna genomföras. Som privatperson har jag en del besparingar, men jag har också ett lån på vårt hus. Jag tänkte att man skulle kunna göra så här. Sitt lån skulle man naturligtvis ha i en svensk bank, för då slapp man betala ränta på det. Det är kanon. Däremot skulle jag omedelbart flytta mina besparingar till Frankfurter Bank eller någon annan för att kunna få ränta. Det vore dumt att inte få ränta på besparingarna. Christopher Ödmann nickar instämmande. Problemet som ni kan reda ut i er kontrareplik är var banken ska få pengar att låna ut om ingen sparar i banken. Det är det som är hela problematiken. Det här går ju inte ihop.

Åsa Romson var stolt över de här besluten på Miljöpartiets kongress. Själv delar jag Peter Erikssons uppfattning. Han skäms över dem.

Anförande nr 129

Å s a R o m s o n (mp): Det ryktas, jag tror även att jag har sett texten, att Peter välkomnar förslag på hur man ska lösa just den fråga som du formulerade lite spetsfunderigt här i salen. Jag skulle väl säga att politik handlar om en större vision än att lösa problem just här och nu. Miljöpartiets kongress beslutar trots allt inte hur Stockholms stads årsbokslut ska hanteras, och tur är det tycker vi kanske alla, mig inkluderad. Här handlar det om att söka större politiska visioner och kanske mer globalt, skulle jag vilja säga. För ett globalt system tror jag att vi kan finna många

goda exempel i den arabiska världen på att man inte har ränta. Själv tillhör jag en medlemsbank i Sverige som fatiskt tillämpar principen om icke ränta. Det går bra det också.

§ 17 Förslag till budget 2005 för mark- respektive trafiknämnden, samt redovisning av de nya nämndernas organisationsutformning och förändrat gränssnitt mot stadsdelsnämnderna (utl. 2005:79)

Anförande nr 130

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Dagens beslut om både budget och investeringsplan för marknämnden och trafiknämnden handlar också om redovisning av de nya nämndernas organisation samt gränssnittet mellan de centrala nämnderna kontra stadsdelsnämnderna.

Den här förändringen beslutade ju fullmäktige om i december, och från och med den 1 maj är de nya nämnderna i gång. Utgångspunkterna för fullmäktiges beslut i december är desamma som i dag, det vill säga att vi ska möjliggöra politiskt övergripande styrning och samtidigt renodla de olika verksamhetsområdena. Följden av detta hoppas vi blir fler, men bland annat att det ska effektivisera verksamheten, det vill säga frigöra resurser så att vi än mer kan prioritera de politiska sakområden som fullmäktige har tagit ställning för är de viktigaste. Men det handlar lika mycket om insynsfrågorna och demokratifrågorna.

När det gäller framtiden kommer väl inte det första året att ge någon helårseffekt på rationaliseringarna. Men i det beslut som vi fattar i dag ger vi båda nämnderna i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen i höst med en redovisning och en rapport om hur arbetet fortskrider med bäring på både organisationsfrågorna och ekonomi- och effektiviseringsfrågorna samt personalen.

När det gäller gränssnittsfrågorna är det tre saker som jag vill nämna som är viktiga förändringar. Den första rör tillgänglighetsprojektet och det pågående arbetet med att göra Stockholm tillgängligt för 100 miljoner kronor per år. Trafiknämnden ska ansvara för detta. Det är viktigt att det också hålls samman framöver.

Det andra handlar om stadens parker och målsättningen är att så mycket som möjligt ska överföras till stadsdelsnämnderna. I det beslut som vi fattar här i dag får stadsledningskontoret i uppdrag att till budgeten för 2006 återkomma med en utvärdering av den nyordning som vi beslutar i dag, där parkerna framöver ska ses utifrån ett helhetsansvar för drift, investeringar och underhåll.

Det tredje handlar om stadsdelsnämnderna och markanvisningar. I budget för 2005 finns angivet att planprocessen ska effektiviseras utan att medborgarinflytandet minskas. Det har varit en väldigt hög takt och ett bra arbete när det gäller markanvisningar, ett arbete som också framdeles måste hålla en hög takt och vara effektivt. Precis som det står i föredragandtexten vill jag bara understryka vikten av att detta sker i nära samarbete med stadsdelsnämnderna och att man också upparbetar rutiner för hur man ska klara av att förankra markanvisningar under processen när det gäller stadsdelsnämnderna.

Med det vill jag bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 131

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, fullmäktige! Folkpartiet var emot delningen av gatukontoret till två kontor, mark- och trafikkontoret. Vi var också emot delningen av gatu- och fastighetsnämnden till två nämnder, marknämnd och trafiknämnd. Däremot var vi för att den delen av gatu- och fastighetskontoret som hade hand om fastigheterna skulle föras över till det nybildade fastighets- och saluhallskontoret. Det var vi för.

I dag finns tre politiska nämnder som hanterar de frågor som gatu- och fastighetsnämnden tidigare hanterade som ensam nämnd. Det är klart att stundtals var det många ärenden på gatu- och fastighetsnämndens bord. Det var upp till ett 80–90-tal ärenden ibland. Det var mycket att hålla reda på. I dag delas alla de här ärendena på tre nämnder.

Vi från Folkpartiets sida var inte de enda som var emot delningen av gatukontoret. Personalen var emot det hela. Nästan hälften av din fullmäktigegrupp, Leif Rönngren, var emot. Men Annika Billström drev igenom sin vilja och nu är det, som den sista delen i det här beslutet, hennes beslut som sent omsider ska fullföljas. Sent omsider, för från den 1 maj fram tills i dag, den 23 maj, har inte nämnden haft någon budget. Jag vet att du har sagt till mig att det nog går ändå. Juristerna har tittat på det där. Jag vet inte. Jag har inte frågat någon jurist, men på mig låter det konstigt.

Men om man nu ska titta på vad förslaget innehåller kan man se att det nog är på det viset att de besparingar som budgeteras i anledning av den här omorganisationen hade kunnat göras precis lika bra i den gamla organisationen. Vi tror inte att det hade blivit någon skillnad.

Från Folkpartiets sida vill vi att de beslut som rör människors utemiljö och lokala omgivningar ska fattas närmare medborgarna än vad som är fallet i dag. Vi vill ersätta dagens stadsdelsnämnder med färre områdesnämnder som också ska få ett utökat ansvar för utemiljön och viss fysisk verksamhet. Områdesnämnderna bör få beslutsrätt för mindre bygglov och i trafikfrågor som enbart är av lokal karaktär. I frågor som rör flera områdesnämnder ska beslut fattas centralt.

Min talartid är ute men jag vill ändå yrka bifall till Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 132

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag känner bara att jag vill kommentera påpekandet att det inte har funnits någon budget. Det är som Ulf Fridebäck säger. Egentligen skulle vi ha beslutat om detta vid det förra sammanträdet, men av tidsskäl blev det så att hela ärendet bordlades. Men i dag har vi chansen att ta ställning till sakfrågan, det vill säga budgeten och tvärsnittet gentemot stadsdelsnämnderna kontra de centrala nämnderna.

Jag tillhör dem som tror oerhört mycket på detta och att decentralisera mer av ansvar, makt och befogenheter i enlighet med det som brukar benämnas SPO-utredningen. Jag hoppas att vi i de delarna kan fortsätta att diskutera. Det pågår även diskussioner om de följande delarna i SPO som handlar om att flytta makten och befogenheterna

så långt ut som möjligt, så nära medborgarna som möjligt för att också få bättre beslutskompetens ute bland de lokala politiker som finns. Det vi gör i dag är en del i det, där vi renodlar stadens ansvar.

Anförande nr 133

Ulf Fridebäck (fp): Så bra, Leif Rönngren, det var precis de ord jag sade. Vi vill också att besluten ska vara så nära medborgarna som möjligt i de här frågorna. Det är därför vi vill föra ut den här verksamheten till områdesnämnder i stället för att ha dem, som du vill, i mark- och trafiknämnden.

Det kunde vara intressant att veta, Rönngren, var det lagligt att fatta det här beslutet nu? Det är inte provat. Men vad sade juristerna egentligen?

Anförande nr 134

Borgarrådet Nordin (m): Herr ordförande! Jag får väl gratulera Leif Rönngren till att äntligen få en budget. Fast jag förstår faktiskt inte hur man kan planera så illa att man inte har en budget under den första tiden av två nya nämnders verksamhet. Beslutet om delning fattades väl i december förra året. Nåväl, nu ska den vara där.

När det gäller själva budgetdelen hade vi moderater önskat att den hade arbetats fram från helt andra utgångspunkter, därför yrkade vi i kommunstyrelsen återremiss. Vi kommer alltså inte att delta i beslutet när det gäller budgeten eftersom vi hade velat få den utarbetad på ett annat sätt.

Men de andra frågorna som berörs i ärendet förtjänar ju att kommenteras. I den mycket långa föredragandtexten ägnas ungefär halva utrymmet, två sidor, åt resonemanget om parkerna. Så långt ifrån renodling av ansvar som man kan komma har ni väl lyckats komma här. Jag förstår faktiskt inte hur ni kan tala om renodling av ansvar och sedan föra detta synnerligen dunkla resonemang. Det är verkligen ett bevis för att det som är dunkelt tänkt kräver väldigt många ord för att förklara.

Det ni nu gör är att ni splittrar hela ansvaret för parkerna. Ansvaret för några parker ska vara centralt och för andra parker ska det vila på stadsdelarna. Ni vet egentligen inte riktigt var ni ska dra gränsen. Det som också är allvarligt här är ju att egentligen hela sakkunskapen står emot er. Forskare och många utanför politiken som har åsikter om vården av stadens parker har inte precis stått upp och gjort vägen åt ert förslag att splittra ansvaret för parkerna.

Samtidigt visar ni, Leif Rönngren, att ni själva inser att det inte funkar fullt ut. Därför är det ett antal mer viktiga parker – historiska parker, som ni har fått till det – och några nya, som Årstafältet, som ändå ska ligga kvar med ett centralt ansvar hos trafiknämnden. Ni ägnar två sidor åt parkerna. Det kan man gott göra. De är en viktig del i Stockholm. Ni ägnar sju rader åt planprocessen. Jag tror att ni behöver vårda den något mer framöver. Även här är det dunkelt tänkt hur ni egentligen, långsiktigt, ska ha det när det gäller plan- och markfrågorna och relationen till de 18 stadsdelsnämnderna. Just nu står ni kvar med remissinstansen. Ni säger att det ska vara vetorätt när det gäller parkmark, och så ska det definieras. Jag har upplevt under mina år att det är väldigt mycket som kan vara parkmark ibland. Men det kanske är

parkmark enligt planen. Då finns det en definition. Likväl kan man se ständiga gränsdragningsproblem.

De stora rationaliseringsvinster som utlovades när debatten stod het om delningen av gatu- och fastighetskontoret, som i sig var en bra ambition, ser vi ju inte så mycket av i det här ärendet. 90 miljoner redovisas här. Okej, man säger att det inte är helår det här året. Nej, och låt oss återkomma till analysen av hur mycket rationalisering det egentligen har blivit. När man nu ser på antalet tjänster och hur många övertaliga det blivit kan man ju för den enskilda individens skull glädja sig åt att det inte är så många övertaliga. Men jag undrar var ni ska springa in de här rationaliseringsvinsterna någonstans. Till den debatten, herr ordförande, finns det anledning att återkomma.

Anförande nr 135

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): För att göra det helt klart ska jag säga det som jag missade att säga till Ulf Fridebäck, Sten var inne på det också, att det inte var något som helst problem. Även om det inte är vanligt att man kör en verksamhet utan budget sade revisionen att det var okej. Under de omständigheter som har rått fick det löpa på. Men det är inte önskvärt att man har en verksamhet i gång utan budget. Det hade gått att lösa vid förra sammanträdet, även om det också var sent.

Sedan finns det många skäl till att vi utvecklar resonemangen om parkerna. Skälen till att vi undantar vissa parker finns nogsamt beskrivet, som Sten var inne på, i föredragandetexten. Men som jag sade inledningsvis ska stadsledningskontoret till nästkommande budget utreda frågan ytterligare. Det är viktigt att klargöra ansvarsförhållandena och på vilken nivå besluten ska fattas.

När det gäller budgeten är det inte helår. Men vi får väl se till hösten, när vi vet lite närmare hur omorganisationen har gått, vilka effekter man har uppnått och framför allt se på de kommande åren.

Anförande nr 136

Borgarrådet N o r d i n (m): Ibland är revisorerna bra snälla, får man säga.

Det finns verkligen anledning att se till detta. Det finns verkligen betänkligheter. Man undrar nu när den nya organisationen träder till, det sägs i korridorerna att den nya marknämnden anställer trafikingenjörer samtidigt som ni har inrättat en trafiknämnd och ett trafikkontor. Om det stämmer blir man ju fundersam över om det inte redan i starten har gått lite snett i den här väldigt stora rationaliseringen som ni skulle vinna på. Jag tycker att det är en bra ambition även om ni gör alldeles på tok på fel sätt.

Det andra som verkligen bekymrar mig när det gäller de här verksamheterna är hur många utredningsuppdrag som ligger kvar på stadsledningskontoret. Hur många frågor ska redas ut? Hur många gråzoner är kvar? Det mesta. Det är också så att ni, inte minst ur personalpolitisk synpunkt, har genomfört en rätt brutal delning av en förvaltning, och ni lämnar fortfarande gråzoner. Folk vet inte vad de långsiktigt ska jobba efter. Det bekymrar mig väldigt mycket, herr ordförande.

Anförande nr 137

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag tycker att du ska säga som det är. Ni vill att ansvaret för parkerna ska ligga kvar centralt. Det är logiskt, för ni vill ju inte ha stadsdelsnämnder över huvud taget. Då ska man säga det rent ut och inte påstå att det skulle vara oklar ansvarsfördelning. Det står mycket klart i ärendet.

Det är några centralt belägna parker och dessutom Järvafältet och Årstafältet där ansvaret ligger kvar centralt. Resten ligger följaktligen hos respektive stadsdelsnämnd. Det är en mycket klar och tydlig uppdelning. Motiveringarna finns också i tjänsteutlåtandet. Det är bara att läsa innantill. Oklart är det inte. Men ni har ju en annan uppfattning när det gäller stadsdelsnämnderna än vi har.

Anförande nr 138

Borgarrådet N o r d i n (m): Men, Ann-Marie Strömberg, jag säger klart och jag har väckt en motion om att ansvaret för parkerna ska centraliseras. Det är verkligen inget som jag sticker under stol med, tvärtom. Den debatten är jag mycket beredd att ta.

Anförande nr 139

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag ska börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Miljöpartiet var enigt om att dela gatu- och fastighetsnämnden i två nämnder. Vi tyckte att det var ett mycket lämpligt beslut. Trafiknämnden har vi nu som kan och förhoppningsvis orkar med en större trafikpolitisk debatt än det vanliga pingpongkriget om hur många bilar hit, hur många bilar dit. Kollektivtrafiken till exempel, som är Stockholms största trafikorgan, ägnas alltför lite uppmärksamhet.

När det gäller en marknämnd däremot kan exploateringsfrågorna vara i fokus med tanke på det bostadsbyggande vi har. Där blir kontoret expertis för parkskötseln och skötselplaner för naturområdena.

Det viktiga i det här ärendet som jag skulle vilja betona – det var trevligt att höra att vi ägnar många sidor åt det under rubriken Mina synpunkter i texten – är grönfrågorna till stadsdelsnämnderna. Kommunfullmäktige har redan fattat principbesluten om att investeringar för parkmark och ansvaret för grönområden i stadsdelarna är en stadsdelsfråga. Jag skulle vilja betona att det här faktiskt är en stor demokratifråga. Det är en utveckling av stadsdelsnämnderna som jag tror är mycket bra, därför att vi kommer steget närmare till att det som många människor ser runtomkring sig i sin fysiska miljö och som de de facto hör av sig till stadsdelsnämndernas kontor om också kan bli en fråga som faktiskt ligger under de här nämnderna.

Väldigt många gånger när man har suttit i gatu- och fastighetsnämnden har man blivit uppringd av stadsdelsledamöter som i sin tur har fått propåer från sitt kontor om att folk är sura för att det ska sågas ned något träd här eller där. Och det är inte någon som kan räkna ut om det där trädet tillhör den ena eller den andra nämnden. Det är oftast aldrig stadsdelsnämnden som är det första som människor hör av sig till.

Parkområdena och grönområdena i den här staden är oerhört välutnyttjade. Det är positivt, men de kräver också sin skötsel. Ju fler människor vi har i staden, desto större noggrannhet behövs vid den här skötseln. Jag tycker därför att det är bra att man pekar ut att man i en kommande ordning bör kunna inrätta markkontoret på sådant sätt att man där samlar expertisen kring det här som en god vägledning för stadsdelarna, men att det är stadsdelarna som får sitta i förarsätet när det gäller att prioritera de investeringsbeslut som ska tas så att vi inte har ett centralt kontor inne på Kungsholmen som bestämmer att man ska ta prioritering 7 på listan över parkinvesteringar som medborgarna i Vantör, Rinkeby eller på Södermalm vill göra. Det är trots allt stadsdelsnämnderna som ska få prioritera, men i god samstämmighet om själva skötseln.

Det här är en effektivering av fullmäktiges tidigare fattade beslut, och vi sätter nu tidsplanen till att det här gäller från 2006. Det tror jag också är bra. Man hinner bygga upp, man hinner ha en utbildningsperiod och liknande. Det är också större möjligheter till ett närmare brukarinflytande i stadsdelarna med större kompetens lokalt i stadsdelarna. Den här staden är stor, jag tror att det här är en välkommen utveckling av stadsdelsreformen.

Anförande nr 140

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande! Jag vill för Vänsterpartiets räkning yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag tänker uppehålla mig vid stadsdelsnämndernas roll.

Jag har suttit i stadsdelsnämnd sedan de infördes. Man märker vilket intresse det finns för stadsmiljöfrågor. Väldigt många av de frågor som vi får till stadsdelsnämnden handlar om saker som hittills inte har legat på stadsdelsnämndens bord egentligen. Det är mycket trafikfrågor. Det är frågor om parker. Det är frågor om bostadsbebyggelse. Stadsmiljö över huvud taget är det som vi får mest frågor om i min stadsdelsnämnd, och jag har nog fått uppfattningen att det är så i ganska många stadsdelsnämnder. Det är då frågor där lokalkännedomen har väldigt stor betydelse, och många medborgare är väldigt förvånade över att vi inte bestämmer över sådana saker i stadsdelsnämnden utan måste skicka frågorna vidare till centrala nämnder.

Jag vill därför från Vänsterpartiets sida väldigt varmt välkomna att vi i stadsdelsnämnderna kommer att få ökat ansvar, ökade befogenheter och ökat inflytande. Jag hade personligen gärna velat gå ännu längre, men jag får nöja mig med det här så länge. Jag är speciellt glad över att markanvisningar och ändringar i trafikföringen i fortsättningen ska ske i närmare samarbete med stadsdelsnämnden än det har gjorts hittills. Det har varit värdefullt att ha suttit både i centrala nämnder och i stadsdelsnämnder och kunna jämföra. Jag känner mig i min egen stadsdelsnämnd mycket säkrare, för där har jag ju lokalkännedomen. Det har jag inte haft i stora gatu- och fastighetsnämnden. Där har man varit tvungen att lita väldigt mycket till sina stadsdelsnämndskamraters uppfattningar. Det är klart att jag litar på dem och att det är trevligt att prata med dem. Men de kan ju lika gärna få fatta väldigt många sådana beslut själva, tycker jag. Det är hos politikerna i stadsdelsnämnderna man har lokalkännedomen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 141

Borgarrådet N o r d i n (m): Ordförande! Jag kan inte låta bli, därför att Ann-Marie Strömberg talar sig varm för stadsdelsnämndernas engagemang och annat när det gäller parkerna. Engagemanget tror jag inte att det är något fel på. Men Humlegården kan inte Östermalms stadsdelsnämnd få sköta ens i Ann-Marie Strömbergs värld. Då vill Ann-Marie Strömberg ha fingrarna med. Det litar hon inte riktigt på att det funkar.

Det är ju inte en genomtänkt linje ni har i den här frågan. Ni hoppar från den ena ståndpunkten till den andra.

Sedan är det så när det gäller parkerna att det är de stora investeringarna som måste avvägas. Vi ska inte försöka inbilla stockholmarna att alla stadsdelsnämnder 2006 kommer att tillåtas att göra varsin investering i parkerna på 20–25 miljoner, pengar som snabbt går åt vid en rejäl upprustning av parkerna. Och så slitna och dåliga som tyvärr många av våra parker är går detta åt.

Det måste göras avvägningar, och de ska göras vid era budgetförhandlingar då. Hej hoppsan vad demokratiskt det blev. Stockholmarna har väl ingen insyn i detta annat än att vi läser i tidningarna ibland när ni blir osams. Men det är där ni kommer att göra de här prioriteringarna. Jag tycker att det är mer öppet att man gör detta i centrala nämnder under löpande år och har en diskussion om det än att det är era budgetförhandlingar som ska avgöra.

Anförande nr 142

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Pengasumman är förvisso begränsad när det gäller investeringar. Så kommer det väl alltid att vara. Men då kanske stadsdelsnämnderna i alla fall kan prioritera vad man tycker är viktigast inom ramen för de medel som finns.

När det sedan gäller Humlegården, Kungsträdgården och de här stora parkerna centralt är det ju parker som egentligen används av alla stockholmare och även av många besökare utifrån. Jag har tvärtom uppfattat från mina partikamrater i den berörda stadsdelsnämnden att de gärna ser ett centralt ansvar just för att de tycker att det känns tungt och ganska oöverkomligt med ansvaret. Men naturligtvis kommer arbetet att ske i nära samarbete med de berörda stadsdelsnämnderna så att de kommer att kunna påverka utformningen och förändringar i alla fall.

Anförande nr 143

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Du talar dig varm för decentralisering och hur viktigt det är att lägga besluten närmare människorna i stadsdelsnämnderna, Ann-Marie Strömberg. Du borde läsa vad Folkpartiet säger i sin reservation till det här ärendet. Vi säger precis det du sade, att vi tycker att besluten ska fattas närmare medborgarna än som är fallet i dag. Det här beslutet handlar ju om marknämnden och de frågorna. Där är det en klar och tydlig centralisering. Det vi vill är ju att det ska

inrättas något som vi kallar områdesnämnder. De ska ha hand om just de här frågorna, lokala trafikfrågor, lokala plan- och byggfrågor, precis detsamma som du pläderar för.

Nej, anslut dig till vårt förslag! Det är bättre.

Anförande nr 144

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag har noterat skillnaden mellan er och Moderaterna. Men samtidigt som ni säger att ni vill inrätta områdesnämnder ska de ju vara färre än nuvarande antal stadsdelsnämnder. Då blir det ju större områden, och besluten kommer i alla fall längre ifrån medborgarna. Jag skulle nog snarare vilja se att vi hade lite fler stadsdelsnämnder, för en del stadsdelsnämnder har faktiskt väldigt stora områden.

Anförande nr 145

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Stockholms parker är viktiga, därför är det här en viktig diskussion. Om Ann-Marie Strömbergs partikamrater på Östermalm tycker att det är för svårt att sköta Humlegården, hur i all världen kan de då sköta äldreomsorg och barnomsorg?

Jag har fullt förtroende för att Helena Bonnier och det borgerliga gänget på Östermalm sköter Humlegården bäst av alla ur politisk synpunkt. Vad det här handlar om är resurser. Det är därför som dina partikamrater inte vill ha Humlegården i knät. De tror inte att du kommer att skicka med pengar i tillräcklig omfattning för att hålla den i stånd. Det är det som kommer att vara problematiken för hela parkskötseln.

Ni målar upp vackra bilder av att nu bestämmer stadsdelarna själva om att rusta parker. Det gör de inte, därför att de kommer inte att ha tillräckliga resurser för detta. Och det finns ingen majoritet som kan dela ut resurser till alla stadsdelar att samma år rusta upp alla parker. Man måste göra, just det, en övervägning centralt när man fördelar resurserna. Det ni ägnar er åt när ni delar ut några parker till stadsdelarna är ett spel för gallerierna, eller i sämsta fall att ni smiter från det verkliga ansvaret.

Anförande nr 146

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Hur ska du egentligen ha det nu, Sten Nordin? Om Helena Bonnier är bäst lämpad att sköta Humlegården kan du väl låta henne få ansvaret. Du borde snarare föreslå att Östermalms stadsdelsnämnd får ta hand om Humlegården.

Svårt är väl fel uttryck. Vad det handlar om är att mina partikamrater tycker att Humlegården respektive Kungsträdgården är centrala parker som används väldigt mycket av alla stockholmare och även av besökare. De tycker därmed att det är lämpligt att ansvaret ligger kvar centralt för sådana parker.

När det sedan gäller investeringar är det väl ingen som har sagt att allting måste göras samma år. Men det handlar om att vi ska kunna få prioritera själva i stadsdelarna vad vi tycker är viktigast i just vår stadsdel.

Anförande nr 147

Borgarrådet N o r d i n (m): Vilken investeringsbudget kommer Liljeholmens stadsdelsnämnd att få 2006 för grönområden och parker? Problematiken är ju inte att inte politikerna i stadsdelsnämnderna har den här kompetensen. Den ligger i att resursfördelningen likväl måste göras centralt. Då är det hederligare att man har en central nämnd som diskuterar detta och tar ansvar för det.

För stadens parkskötsel behöver man också en samlad kompetens. Ni försöker skriva in det genom att ni ska beordra stadsdelarna att utnyttja kompetensen hos de centrala nämnderna. Det är sådana formuleringar som finns i underlaget. Det är ganska kostligt att läsa egentligen. Någonstans inser också ni att en stadsdelsnämnd inte har möjlighet att anställa så många personer som kan jobba inom det här området att man kan bära upp en ordentlig kompetens. Det är skillnad i de verksamheter där man har en stor budget, som äldreomsorg och skola. Där kan man förvisso ha en mycket större kompetens. Men på det här området, som trots allt i en stadsdelsnämnds budget blir smalare, klarar man inte det. Ni vet hela tiden att resurserna måste fördelas centralt, och så beordrar ni dem att använda kompetensen centralt. Vad finns egentligen kvar åt stadsdelen?

Anförande nr 148

Å s a R o m s o n (mp): Jag är ändå tacksam för att Sten Nordin lyfter fram den här debatten. Jag håller med honom om att Stockholms parker är en ytterst viktig resurs. Jag tror att de flesta medborgare skulle hålla med om att en av de saker de skriver i andra meningen när de ska sälja sin bostadsrätt eller hyra ut sin hyresrätt är hur omgivningen ser ut. Jag tycker att du pekar på en bra sak.

Vad har vi för system i dag? Jo, systemet i dag är att vi har en central nämnd, en facknämnd, som så att säga har delat ut detta på möten som inte har varit öppna. Problemet är att det har varit väldigt diffust, och stadsdelarna har inte vetat varför framför allt tjänstemännen på kontoret i den här centrala nämnden har föreslagit vissa åtgärder som de inte har prioriterat och vice versa.

Ordningen vi får med att ta det här steget, att säga att det faktiskt är stadsdelarna som har investeringsansvaret, är ju att investeringar som de prioriterar på sjunde åttonde plats inte görs före de investeringar de faktiskt prioriterar på första och andra plats. Vilket år de här investeringarna kan göras är någonting som vi här kan bestämma mer demokratiskt och öppet på ett möte med fullmäktige.

Anförande nr 149

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag påstår inte att dagens ordning har varit i alla delar idealisk. Däremot hävdar jag fortfarande att för att ha en öppen debatt om prioriteringarna, när man sätter in resurser, när man rustar upp vissa parker är det ett mer transparent system för medborgarna också att ha detta centralt samlat. Resursfrågan måste ändå diskuteras centralt.

Sedan har vi den andra frågan som många som har engagerat sig i det här, forskare och andra, påpekar när det gäller den samlade kompetensen. Det blir svårt att ha den när man splittrar detta över staden på det här sättet. Då försöker ni som sagt lösa det

med att det ändå ska finnas kompetens på de centrala förvaltningarna, och stadsdelarna ska luta sig mot den. Risken blir i så fall att det återigen blir en gråzon när det gäller vem som egentligen har ansvaret. Jag tycker inte att det här ärendet på något sätt gynnar Stockholms parker. Hela resonemanget där ni faktiskt också vinglar mellan olika principer är ägnat att skapa problem.

Anförande nr 150

Å s a R o m s o n (mp): Jag måste bara fråga Sten Nordin vad du tycker är transparent i dagens system, där vi centralt hanterar de här investeringarna. Det görs i icke lika transparenta mötesformer, om man får säga så. Jag vet att du sitter för ett parti som inte har samma syn på stadsdelsreformen som jag har, där jag ändå uppskattar att man har gått utvecklingen till mötes genom att ha öppna möten på nämndnivå, vilket jag skulle välkomna även på central nivå. Men så länge vi inte har det har vi alltså slutna fackliga nämnder som fattar de här besluten, till skillnad mot vad vi får nu. Det du gör är att du får samma delning. I dag har du lokal kunskap, men hur utnyttjas den egentligen? Den lokala förvaltningen känner att de har väldigt lite inflytande. Med den här ordningen får den lokala kompetensen ett stort inflytande, men de får hjälp av den kompetens och expertis som vi ska hålla samlad på central nivå, för att upprätthålla en högklassig parkskötsel i Stockholm.

Sedan håller jag med dig när det gäller synpunkterna, därför att i de synpunkterna räknar vi upp undantagen. De flesta vet att alla regler har sina undantag. Just nu räknas undantagen från huvudprincipen att stadsdelsnämnderna har ansvaret upp i synpunkterna. De parker vi räknar upp där är undantag. Jag hoppas att man reder ut det under en övergångsperiod och återkommer med en hel ordning kommande år, där alla parker ligger under stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 151

Borgarrådet N o r d i n (m): Det är ändå mer transparent, tycker jag, när det finns ett samlat verksamhetsprogram som politikerna i en central nämnd diskuterar och där man visar vilka avvägningar man gör, både inom ett enskilt år och mellan de olika åren. Jag tycker att det är en bättre ordning än det ni nu inför.

Sedan sade jag tidigare att jag inte är helt övertygad om att det är idealt. Om jag får ha en personlig uppfattning här, för detta har vi inte bestämt hur vi ser på politiskt, är nog den personliga uppfattningen att en stad som Stockholm kanske skulle behöva en stark central parkförvaltning.

§ 21 Förslag till detaljplan för fastigheten Kattrumpstullen 6 inom stadsdelen Norra Djurgården (utl. 2005:89)

Anförande nr 152

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta rör alltså Svenska Bostäders projekt med 110 studentlägenheter vid Kattrumpstullen. Det är väldigt viktigt att vi nu bygger studentbostäder. Det är viktigt för att kunna rekrytera studenter till Stockholm. Vi vet att det väldigt ofta är så att om man studerar i en stad stannar man också och arbetar där. Det betyder alltså kunskap och kompetens till staden. Det är naturligtvis en viktig förutsättning för utvecklingen i vår stad.

När studenter väljer studentbostäder vill de väldigt gärna bo nära sin högskola eller sitt universitet. Det kan man väl säga att projektet vid Kattrumpstullen verkligen uppfyller. Här bygger vi alltså på mark där vi river gamla vårdpaviljonger som ersätts med tre-fyra-våningshus. Höjden ansluter till sjukhuset men blir lägre än övrig bebyggelse. Skälet till att jag nämner detta är att det här nu är ett bearbetat förslag som är väl anpassat till sin omgivning.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 153

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet välkomnar studentbostäder. Planområdet är dock beläget inom nationalstadsparken och Miljöpartiet hade gärna sett att den fördjupade översiktsplan som det arbetas med vore färdig innan man är inne och naggar på grönområdena inom nationalstadsparken.

Ett arbete är också på väg i länsstyrelsen som samordnar arbetet med skötsel och utveckling av parken. Det vore bra och rimligt om man inväntade de anvisningarna innan man beslutar om ytterligare byggnader.

Byggnaderna är tyvärr inte placerade där den tidigare bebyggelsen låg utan man har lagt bebyggelsen på annat sätt. Därigenom är man inne och tar en hel del grönmark. Det tycker vi är synd. Vi tycker som sagt att studentbostäder vore välkommet, men då ska de vara anpassade till platsen och inte ta grönmark inom nationalstadsparken i anspråk.

Det som är särskilt skyddsvärt i detta område är den naturbrant som går ned mot Roslagsvägen. För att bebyggelsen inte ska göra ett sådant visuellt intrång i upplevelsen av det historiska landskapet borde man ha trappat ned den. Det är bland annat därför vi önskar återremittera planen.

Vi yrkar på återremiss.

Anförande nr 154

L o t t a E d h o l m (fp): Ordförande! Stockholm behöver studentbostäder. Jag tycker att Cecilia Obermüllers språkbruk är ganska intressant. Hon säger att vi naggar nationalstadsparken i kanten när vi bygger de här bostäderna. I själva verket är det så att vi bygger dem i nationalstadsparken. Det är inte en nationalpark utan en nationalstadspark. Det innebär att de bostäder och de hus som vi bygger är sådana som ska ansluta till det som redan finns.

Därför är det alldeles utmärkt att man väljer att bygga just studentbostäder i det här området, som i så stor utsträckning i dag faktiskt berör universitet och KTH som har mycket verksamheter där. Det här är ett bra projekt. Jag tror att vi är väldigt farligt ute om vi säger nej till alla de bostäder och hus som finns runt omkring nationalstadsparken, att man inte ens får se om man befinner sig i Hagaparken några hus sticka upp över huvud taget. I så fall kan vi lika gärna flytta ut på kalfjället.

Anförande nr 155

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): En poäng med nationalstadsparken är att bebyggelsen anpassas till det historiska landskapet. Det är även kulturen som är viktig inom nationalstadsparken. Det är en kultur- och naturpark. Vad det handlar om är att vi naggar det gröna området med mycket värdefulla gamla lövträd i kanten. Det är det jag menar. Vi tar alltså delar av det som är en väldigt känslig zon av nationalstadsparken. Om vi hade lagt bebyggelsen på ett annat sätt hade vi kunnat undvika det här. Varför gjorde vi inte det?

Anförande nr 156

L o t t a E d h o l m (fp): Kultur är ju människor och mänsklig verksamhet, och det är detta det handlar om. Känsligt område – men snälla, det är en bergvägg som slutar i en trafikplats. Det är en av de mest belastade trafikplatserna i hela den här staden. Det går inte att vistas där över huvud taget utan att få hörselskador.

Anförande nr 157

T o r s t e n S a n d g r e n (v): Herr ordförande, fullmäktige! Jag ska fatta mig väldigt kort. Vi anser i Vänsterpartiet att den bebyggelse som sker runt omkring universitetet och som anknyter till universitetets behov är legal. Det som har varit grunden för själva nationalstadsparkens tillblivelse är att universitetet får utvidga sig inom de gränser som har satts. Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 158

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Jag kan inte låta bli att begära ordet. Om det är så fasansfullt odrägligt att vistas där kan man knappast bygga bostäder där, Lotta Edholm. Du motsäger dig själv.

*§ 26 Citybanan.**Principöverenskommelse rörande finansiering m.m. av Citybanan**Villkoret av kommunfullmäktiges godkännande senast den 31 maj 2005 (utl. 2005:94)*

Anförande nr 159

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Herr ordförande, fullmäktige! Eftersom det är ett så historiskt beslut som ska fattas känner jag att det är på sin plats att säga några ord om den principöverenskommelse som nu äntligen har träffats mellan banverket, Stockholms stad och landstinget. Den är villkorad av att vi tar ett beslut här i dag. Det beslut vi fattar i dag handlar inte bara om att lösa dagens akuta brist på kapacitet genom den så kallade getingmidjan genom staden, utan det handlar också om att möta framtiden och klara av ökad spårtrafik, både gods- och persontransporter, inför framtiden och i framtiden.

Det är väl ingen som har någonting emot det här ärendet. Det är väl på tiden och äntligen dags, då det sett ut som det gör nu i drygt hundra år. Är det någonting som har förändrats över de här dryga hundra åren är det resvanorna, men också transporterna har förändrats över åren. Det är en oerhört större mängd gods som transporteras på järnväg.

Lösningen är att separera pendeltågstrafiken och tågtrafiken. I och med det kommer järnvägstrafiken att kunna effektiviseras, vilket kommer att gynna vår stad oerhört mycket men också den regionala utvecklingen och tillväxten i hela Mälardalen och faktiskt i resten av landet.

De nya planerade pendeltågsstationerna kommer att leda till mycket bra utvecklingsmöjligheter för både kollektivtrafikanterna och lokaltågstrafiken. Det ger i sin tur förutsättningar att förbättra hela trafiksituationen i Stockholms stad. När Citybanan och de nya tågstationerna står färdiga, ungefär vid 2011 är det beräknat, kommer spåren att klara av en fördubbling av kapaciteten, från dagens ungefär 24 tåg upp mot 48. Vi kommer också att få se med anledning av det här inriktningsbeslutet att vi ska få stationsupprustningar för pendeltågstrafiken både vid Årstaberg och vid Stockholm Södra. Samtidigt kommer vi att få en helt ny pendeltågsstation i city och en vid Odenplan.

Med det, herr ordförande, vill jag med stort nöje yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 27 Exploatering av område vid Norra Bantorget för bostäder, kontor och hotell
Hemställan från gatu- och fastighetsnämnden
Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 30 juni 2005 (utl. 2005:95)*

Anförande nr 160

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Även det här är ett efterlängtat beslut, och det handlar om en hemställan från gatu- och fastighetsnämnden om att klara ut förutsättningarna för exploateringen av Norra Bantorget. Förutom att vi i dag beslutar om investeringsutgifter motsvarande 213 miljoner godkänns överenskommelser som är träffade med Jernhusen och Öyer Invest samt det fortsatta uppdraget om att slutförhandla de olika avtalen.

Det handlar om 120 lägenheter som ska byggas, 50 hyresrätter och 70 bostadsrätter. De här projekten ingår som en del i 20K-projektet, som är oerhört angeläget. 20 000 bostäder ska vi bygga. Varje projekt som tillför lägenheter är ett välkommet tillskott.

Det som också förtjänar att sägas är att exploateringen förutom bostäder innehåller gruppboendestäder och ett hotell. Det gamla stationshus som finns i dag kommer att rustas upp och bibehållas. Det kommer att bli möjligheter till en ny park eller en torgbildning framför.

Med anledning av debatten vi hade innan är det värt att nämna att Norra Bantorgsparken kommer att totalupprustas. Det blir både nya planteringar och nya belysningar i hela området. Det här är efterlängtat, eftersom det har varit en rörig trafikplats. Nu ges förutsättningar både för att bygga bostäder och för att stockholmarna ska kunna njuta än mer av Norra Bantorget. Också turisterna ska kunna göra det, i och med att det inte bara blir ett hotell, utan också de övriga husen i den nya kvartersstrukturen kommer att ha lokaler i bottenvåningen med sådana verksamheter som hör till ett levande folkliv, vilket faktiskt är en förutsättning för att ha ett levande folkliv.

Avslutningsvis: De historiska delarna av Norra Bantorget, Brantingmonumentet med tvärstråket och övriga delar av parken kommer självklart att bibehållas. Det Palme-monument som i dag står längst ned mot den gamla bensinmacken kommer att flyttas upp närmare LO-borgen och på så sätt få en mycket bättre placering, mer publik.

Med det, herr ordförande, vill jag även här yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 161

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är väldigt bra att det här kommer till stånd. Den här debatten hade vi för ett tag sedan också. Jag skulle vilja säga till borgarrådet att det inte bara är trafiksituationen som blir bättre med det här. I dag är det tyvärr bara knarkare och hundägare som utnyttjar den så kallade parken där.

Det välbehövliga tillskottet av lägenheter skulle kunna bli bättre. Den här platsen om någon skulle kunna ha högre exploateringsgrad. Den klarar definitivt ett högre hus på

höjden, och man skulle faktiskt mycket väl kunna ta en större del av parken i anspråk för att kunna klara av bostadsbebyggelse i detta område. Men det hade vi uppe förut. Det här är i alla fall ett bra steg på vägen.

Sedan till presidiet skulle jag vilja säga att vi instämmer i den reservation som finns i kommunstyrelsen och som bland annat tar upp vem som ska äga marken.

Anförande nr 162

U l f F r i d e b ä c k (fp): Det här ärendet initierades under den förra borgerliga mandatperioden. Det är naturligtvis väldigt bra att det nu fullföljs. Det är dock några synpunkter som vi har där. Nummer ett är att vi tycker att man borde sälja marken till de exploatörer för kontorsfastigheter som finns i området. Härigenom får man in mera pengar till staden. Det är ingen självklarhet att vi ska äga den där marken.

Jag vill yrka bifall till reservationen i kommunstyrelsen. Jag tror att det står fel i handlingarna, men jag tror att vi var med på den i kommunstyrelsen, men vi är med nu i alla fall.

§ 28 Ledarstrategi för chefer i Stockholms stad (utl. 2005:96)

Anförande nr 163

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är ett viktigt ärende som kommer upp till fullmäktige för beslut. De ledarskapssatsningar som görs i staden ser vi som en viktig del i satsningarna på personalen. Här kommer satsningarna bland annat på kompetensfonden.

Jag tycker att det är viktigt att staden dels fortsätter att arbeta med ledarstrategin, dels funderar en hel del på framtiden för att kunna finna nya ledare för Stockholms stads olika verksamheter. Jag vill speciellt lyfta den del som finns i mina synpunkter om att man bör kunna erbjuda delat ledarskap på vissa förvaltningar. Jag är rätt övertygad om att väldigt många människor tror att de inte är bra som ledare. De tror att ledarskapet innebär någonting annat än det de facto gör. För att kunna bredda möjligheterna att få in fler människor som visar intresse för att ta på sig ledaruppgifter i staden är det viktigt att man berättar och informerar om de olika möjligheterna att få den utbildning och det stöd som man behöver.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 30 Överenskommelse mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik Hemställan från socialtjänstnämnden (utl. 2005:98)

Anförande nr 164

Borgarrådet O l o f s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett väldigt roligt ärende. Det är nämligen första gången i Stockholms stad som man har nått en sådan här överenskommelse. Det har inte varit alldeles enkelt. Det har tagit sin tid, men nu har vi ändå ett förslag till en överenskommelse mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik.

Syftet med överenskommelsen är att utifrån den enskildes behov av vård och omsorg, oavsett om det är en eller fler huvudmän som är inblandade, hitta lösningar tillsammans där man behöver insatser både från psykiatrin och från socialtjänsten. Genom överenskommelsen regleras kostnaderna och ansvarsfördelningen, och det fortsatta syftet med överenskommelsen är att den också ska ligga till grund för lokala överenskommelser.

Parterna är överens om att bygga ut insatserna i närområde och erbjuda vård närmare patientens och klientens bostad samt att man åtar sig att samverka kring utbyggnad av exempelvis olika mellanvårdsformer, något som har diskuterats väldigt mycket mellan landstinget och Stockholms stad.

Vi har redan påbörjat gemensamma utbildningar och funnit att det är ett väldigt bra sätt att få förståelse för varandras verksamhetsområden, från landstinget respektive kommunen. Den här överenskommelsen säger också att vi ska ha gemensamma kompetensutvecklingsplaner som utarbetas lokalt men också mer gemensamma former för utbildning och praktik, det vill säga att också få känsla för det gemensamma ansvarstagandet för den enskilde personen och individen, som på detta sätt ska kunna få det bästa möjliga ut av de två huvudmännens ansträngningar tillsammans. Jag är väldigt glad för att vi ändå kan se det.

Vi är i stort sett eniga över partigränserna om det här förslaget. Det är speciellt glädjande. Jag hoppas att också landstinget fattar samma beslut över partigränserna så att vi äntligen kan få fram avtalet och börja jobba utifrån det. På vissa ställen har man redan börjat lite smått, men det här innebär ett totalt gemensamt grepp över hela verksamheten från båda huvudmännens sida. Det ska utvärderas och kontinuerligt följas upp för att kunna vidareutvecklas.

Med det, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 165

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Människor med psykiska funktionshinder och/eller missbruksproblem struntar fullständigt i om det är kommunen eller landstinget som har ansvar för den hjälp och vård som de har rätt till. Därför är det bra med den här överenskommelsen. Det är bra att det finns

överenskommelser. Det har vi också på många andra områden. Det är viktigt att de uppdateras och hålls aktuella. Men utan att måla sådan speciell figur på väggen kan jag säga att man kan vara lite orolig, med tanke på alla de andra överenskommelser vi har om bland annat äldreomsorg och handikappomsorg. Erfarenheterna är att det inte alltid fungerar så bra som vi skulle önska oss.

Vi skulle egentligen ha velat gå längre. Nu finns möjligheten att inrätta gemensamma nämnder. Vi tycker att det här skulle vara ett alldeles utmärkt tillfälle att prova möjligheten att inrätta en gemensam nämnd. Vi är alla klara över gränsdragningsproblemen. Även om vi är eniga i den här salen och även om vi är eniga i socialtjänstnämnden är det här frågor som sedan hamnar på stadsdelarna. Deras ekonomi är inte den allra bästa. Jag tror att vi är många som varit med om Svarte Petter-spelet. Speciellt är det landstinget som skjuter ifrån sig ansvaret. Kommunen är den sista instansen som ska hjälpa människorna när ingen annan hjälp finns. Vi har varit väldigt många gånger med om att det är vi som tar ansvaret även om det borde vara landstinget.

Därför vill vi ha ett inrättande av gemensamma nämnder och tycker att man skulle uppvakta landstinget. Det här vore ett alldeles utmärkt tillfälle att pröva det. Jag skulle vilja fråga Margareta Olofsson varför hon inte ställer upp på det.

Anförande nr 166

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Även om Ann-Katrin Åslund började sitt anförande med att säga att hon inte skulle måla på väggen, så målade hon ganska mycket. Jag tycker i själva verket att vi ska vara glada över den här överenskommelsen, sådan har aldrig funnits tidigare. Visst har vi dåliga erfarenheter av andra, men på det här området har man faktiskt börjat smått i vissa delar.

Det har varit mycket diskussion om gemensamma nämnder. Det är inte alldeles enkelt. Vi kommer att få en redovisning av vilka problem det finns, för det finns många problem. Det finns en lagstiftning som tyvärr inte följer med därför att man har två olika sekretesslagstiftningar som gör att det är ganska problematiskt. Man fortsätter att ha samma huvudman, men man får inte ha samma penningpåse. Det man i så fall skulle uppvakta är det väl statsmakten om att ändra regelverket så att det blir möjligt och rimligt med det som vi ser som en gemensam nämnd.

För övrigt anser jag att en krona plus en krona mellan varven kan blir tre kronor. Det är också syftet med överenskommelsen – att bättre utnyttja de resurser som finns från respektive huvudman.

Anförande nr 167

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag vill ändå säga att det är klart att jag tycker att det är bra med den här överenskommelsen när det inte har funnits någon alls tidigare. Det är väl bra om man kan få bättre utnyttjande av resurserna. Men det allra viktigaste är att människor ska slippa hamna mellan stolarna, som ju sker i dag.

Är det så att man behöver förbättra lagstiftning och sådant är det ett ytterligare steg på vägen. Men man kan åtminstone försöka få med sig landstinget på det här tåget, tycker jag. Det är ändå det första steget. Man måste vara två för en tango.

Anförande nr 168

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Margareta Olofsson, jag och Ann-Katrin Åslund har ju förmånen, eller hur man ska uttrycka det, att sitta i KSL:s vård- och omsorgsberedning och även i det speciella presidieutskott som träffar landstingspolitiker med jämna mellanrum för att försöka förbättra när det gäller de gemensamma problemställningar som vi har. Jag ska villigt erkänna att oavsett majoritet vare sig i detta hus eller längre upp på Hantverkargatan, som borgarrådet Billström brukar säga, har det varit problematiskt att få till stånd ett samarbete. Det har socialborgarrådet fått känna av inte minst under denna mandatperiod.

Nu har vi ett antal överenskommelser, och det här är en ny överenskommelse. Det är ett litet steg för mänskligheten att träffa en överenskommelse med landstinget, en överenskommelse som talar om att vi står för två tredjedelar av kostnaderna, medan landstinget tillskjuter en tredjedel av kostnaderna för hvb-placeringar. Vi var tvungna att ge oss där, för vi ville ändå komma till en överenskommelse. Men det visar den njugga inställning som dina partibröder och partikamrater har i det andra huset lite längre upp på Hantverkargatan.

Jag tycker att det är bra att den här överenskommelsen har kommit till stånd efter ganska lång tids diskuterande. Det var inte helt lätt att få landstingsansvariga politiker med på tåget. Hos tjänstemännen fanns det ett intresse av att sluta den här överenskommelsen, men på politisk nivå var det inte samma vilja.

Vad som är bekymmersamt är att vi, efter att ha haft ett vänsterpartistiskt socialborgarråd och ett vänsterpartistiskt landstingsråd med ansvar för psykiatrin, inte har kommit längre. De hemlösa, de som har bekymmer, som har missbruk, som är psykiskt sjuka bryr sig inte, som också Ann-Katrin Åslund tog upp, om våra administrativa gränser. De vill ha den hjälp som de känner att de behöver.

När det gäller den här överenskommelsen känner jag att det är lite grann som i sagan om skräddaren som inte kunde leverera någonting utom en tummetott. Det här är resultatet av det ganska trötlösa förhandlingsarbete som staden har haft med landstinget. Att vi inte har kunnat komma längre, att vi inte har kunnat få en gemensam nämnd mellan landstinget och Stockholms stad till exempel känns så oerhört frustrerande. Att vi inte kommer någonstans, vi som här i staden har ett ansvar för att hjälpa dem som har det sämst eller de i landstinget som har ett motsvarande ansvar, och att inte majoriteten på tre år har lyckats komma längre i att försöka få till ett gemensamt politiskt ansvar för att hjälpa dem som behöver vår hjälp känns bedrövligt.

Därför yrkar jag bifall till reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 169

Borgarráðet O l o f s s o n (v): Vi har trots allt på tre år nått längre än vad oppositionen hann under fyra år. Vi har nått mycket längre: det finns äntligen ett avtal.

Anförande nr 170

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande och borgarráðet Olofsson! Det ska vi väl gratulera oss för att vi har, men vi kan inte slå oss för bröstet och vara nöjda med detta. Jag är alldeles övertygad, tyvärr, om att en utvärdering kommer att visa att antalet hemlösa, psykiskt sjuka och missbrukare inte kommer att minska till följd av den överenskommelsen. Kanske tar landstinget lite av sitt ansvar när det gäller kostnaden, och det är bra. Jag inledde ju mitt anförande med att säga att det faktiskt är bra att vi har lyckats, oavsett majoritet, att få ett avtal. Men jag tror tyvärr intet att det är lösningen.

Anförande nr 171

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! Vi kristdemokrater tycker att det finns all anledning att öka insatserna inom psykiatrin och hjälpa de människor som har svårt att slåss för sina egna stödbehov, som ofta kan vara väldigt stora. Under de senaste åren har många börjat diskutera psykiatrin utifrån ett antal mord som har begåtts av personer som haft psykisk sjukdom. Flera av dessa personer hade sökt hjälp men inte fått tillräckligt stöd och hjälp.

Sedan våra stora vårdinstitutioner som Långbro och Beckomberga här i staden lades ned har många tvingats klara av en svår situation i öppenvårdsform. För många är det en svår situation då de tidigare, när ångesten kom, sökte sig till institutionerna. Där kände man sig säker under den tid man mådde dåligt. I dag vet dessa personer inte var de ska ta vägen – ett kort samtal på en psykiatrisk mottagning i landstinget regi kanske, och sedan hem i kommunens regi. Om då samverkan inte fungerar blir det förödande för individen, för kommunens personal har oftast inte hela den kompetens som krävs för att avgöra när det behövs vårdinsatser i landstingets regi. Då kan det bli förödande för den enskilde personen.

Den här överenskommelsen, som vi i dag ska godkänna, är ett bra steg på vägen, en samverkan mellan landsting och kommun där individen och hennes behov står i centrum. Överenskommelsen berör ju flera olika områden, som kostnadsansvar för hem, vård och boende, samverkansformer mellan tjänstemän, information till anhöriga, kompetensutveckling avseende psykiatri och beroendeproblematik med mera.

Det här är bra. Vi ska verkligen satsa på detta. Vi tycker att överenskommelsen är bra, men vi hade, som Ann-Katrin Åslund sade, gärna sett att man hade tagit steget lite längre. Vi vet att regeringen har gett kommuner och landsting möjlighet att bilda gemensamma nämnder för samverkan kring den här typen av verksamhet. Just här, psykiatrin, hade det varit ett jättebra steg för ökad trygghet för dem som är mest utsatta. Bifall till reservationen.

Anförande nr 172

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Det är fantastiskt att lyssna på Peter Lundén-Welden. Det är som om de senaste sju åren aldrig hade varit. Det är precis som om de misslyckanden som både landsting och kommun hade de senaste fyra åren, då det var fullständigt omöjligt att nå en överenskommelse med landstinget och vice versa, inte hade existerat.

Därför är det så fantastiskt att den här överenskommelsen nu är träffad, och målet är att samverkan ska utgå från den enskildes behov av vård och omsorg, oavsett vilken huvudman det handlar om.

I den reservation som är avlämnad från oppositionen pratar man om att en välfungerande öppenvård bygger på samverkan. Ja, det är precis vad den här underlättar och ger möjligheter till. Man pratar också om att det skulle behövas en gemensam planering, finansiering och personalteam till exempel inom psykiatrin. Ja, det är precis det vi håller på att bygga upp på en rad ställen runt om i vår stad just nu, tack vare att vi äntligen har klarat ut vem som ska betala vad, när och hur. Det var några enkla frågor som vi klarade ut med den här överenskommelsen.

I Moderaternas särskilda uttalande finns det gamla mantrat, som alltid återkommer men som också förklarar varför man misslyckades så kapitalt. Man säger: För övrigt anser vi att landstinget bör avvecklas. Det begriper jag. Man gjorde allt för att avveckla landstinget med självsvält. Man gick med 7, 8, 9 miljarder i underskott. Det är väl självklart att ingen vågar teckna avtal med ett sådant rättbo.

Man kan fortsätta att säga: För övrigt anser vi... Det blir ungefär som när Cato sade under de puniska krigen: *Praeterea censeo Carthaginem esse delendam*. Det är uttjat. Nu är vi på gång, nu gör vi saker. Vi klarar ut ansvarsfördelningen. Det kommer att bli bra.

Anförande nr 173

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Självsvält kanske landstinget ägnade sig åt, och det var kanske därför att riksdag och regering infört ett skatteutjämningsystem som innebar att ekonomin gick fullständigt i moras, utom vad gällde den verksamhet som vi själva skulle bedriva, landstinget.

Jag sade i mitt förra inlägg att det var svårt att förhandla med landstinget oavsett majoritet. Det blev en del överenskommelser även under förra mandatperioden, BUS-program, ädeluppgörelse och så vidare. Det är inte så nattsvart som jag i första inlägget kanske gjorde det till. Men det tog tre år från det ni tog över 2002 att komma till en överenskommelse om hvb, om psykiskt sjuka. Men vi har ganska många områden och beröringspunkter där ni inte har kommit till någon uppgörelse därför att det är så svårt att förhandla med landstinget. Jag är medveten om det. Jag tycker inte att ni behöver hymla om det heller.

Men landstinget bör avskaffas. Det är en onödig nivå i beslutsfattandet i Stockholm. Därför skriver vi så, och vi kommer att fortsätta att skriva det: Landstinget bör avskaffas!

Anförande nr 174

M o n i k a L i n d h (s): Jag bara konstaterar att nästan alltid när man förhandlar och kommer överens är de sista metterna ganska besvärliga och bökiga. Då ska de flesta detaljfrågor klaras ut.

Det är inte så att det tog tre år. Det tog två år, ungefär. Två år i en så här komplex och svår fråga är inte så lång tid. Det är också intressant att notera att just genom att vi jobbade på ett annat sätt, vi jobbade med både lokala och centrala överenskommelser parallellt, kom vi fram till den här uppgörelsen. Vi förhandlade både i stadsdelarna och i de geografiska beredningarna och på central nivå. Det var lyckosamt. Därför är det ytterligare ett bevis på hur bra det är med stadsdelsnämnder.

Anförande nr 175

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag ska inte förlänga debatten så väldigt mycket, men jag vill ändå göra ett påpekande. Jag är inte säker på att jag hörde rätt när det gäller Désirée Pethrus Engström, men det är inte fråga kommunerna, utan det handlar om kommunen, Stockholms stad och Stockholms läns landsting. Det är vi som har gjort den här överenskommelsen, inte de övriga kranskommunerna. Men det vore bra om de också träffade sådana överenskommelser. Annars kan det ibland bli ganska komplicerat. De övriga överenskommelser som man pratar om här är väl de som KSL har gjort, där naturligtvis staden har deltagit och andra också.

Monika Lindh påpekade att vi har påbörjat ett successivt arbete och på det sättet knutit upp landstinget. Det är möjligt att det är den vägen som man måste vandra. Vi har också tillhandahållit en gemensam utbildning för landstingsfolk och kommunfolk inom samma område för att öka förståelsen, och det har onekligen underlättat det vidare steget för att sedan nå en överenskommelse.

Vi har också tillsammans sökt pengar ur de så kallade Miltonpengarna. Vi har goda förutsättningar för att kunna få pengar därifrån för att utveckla verksamheten på bred front och se till att det också blir någonting av den. Då handlar det inte bara om vem som är ansvarig för att betala, utan det handlar om en vidareutveckling för att kanske komma fram till mellanvårdsformer och på andra sätt utveckla samarbetet mellan de geografiska beredningarna och stadsdelarna.

Så, ordförande, med ett klubbssving fattar vi detta beslut nu.

Anförande nr 176

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag vet inte om det var de sista meningarna som du hänvisade till när jag sade att det har getts möjligheter för kommuner och landsting att bilda gemensamma nämnder. Jag vet ju att den här överenskommelsen handlar om Stockholms stad och landstinget, det är självklart.

Det är synd att man inte tar den chansen. Vi tycker att man skulle ha gått ett steg längre. Det är bra med överenskommelsen, och det säger vi ju också, men man hade kunnat ta ytterligare ett steg och testa detta med gemensamma nämnder. Vad kan det ge? I dag finns den möjligheten, och vi tror att det kan vara bra just för den här gruppen som är så oerhört utsatt. Samverkan är ett steg, men gemensamma nämnder

hade kunnat vara ett ytterligare tydliggörande där man fattar beslut som alla sedan måste följa.

Anförande nr 177

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag försökte förklara problemen som ändå finns med gemensamma nämnder. Det är lätt att säga tulipanmaros, men det är inte lätt att få rosen att bli en tulpan, eller om det är tvärtom. Det finns ganska stora komplikationer. Det är lätt att fatta ett beslut om att man får göra någonting utan att man tar hänsyn till att det finns två olika slags sekretesslagstiftningar som inte kan tillämpas samtidigt i en gemensam nämnd. Man får fortfarande inte ha pengarna i samma påse, och det finns också en rad andra komplikationer.

Men det finns säkert anledning att återkomma till det. Jag tror att man genom ett utökat samarbete kan komma så långt det går till en nästintill gemensam nämnd, därför att man ändå fattar besluten tillsammans.

*§ 32 Uppsägning av markupplåtelseavtal om återvinningsstationer.
Hemställan från renhållningsnämnden. (utl. 2005:100)*

Anförande nr 178

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Herr ordförande! Jag ska inte bli så långrandig. Redan i den inledande debatten tog jag upp att vi nu är på väg att säga upp det avtal som kanske har varat alltför länge. Min förhoppning är att vi under tiden fram till den 31 december i år ska kunna få fram ett mycket bra avtal tillsammans med de ansvariga producenterna om en bättre hantering av producentansvarsavfallet.

Vi hade ju en diskussion om ansvaret. Det är så att producenterna är också ansvariga för själva städningen kring dessa stationer. Det ingår i det avtalet att man ska arbeta vidare med det. Men det kommer upp ytterligare ett ärende som handlar om vad ett nytt avtal ska ha för inriktning.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 33 Motion om stadens ateljéstöd (utl. 2005:185)

Anförande nr 179

C e c i l i a B r i n k (m): Ordförande! Ibland blir man förvånad. Jag hade precis börjat att planera det tårtkalas som jag skulle ha för att fira den femte bordläggningen av den här motionen. Men nu kom den upp i alla fall, och det är alltid trevligt.

Jag vet att det är sent, så jag tänker inte orda länge. Jag vill bara peka på några av de viktiga saker som jag tycker att man bör komma ihåg när man diskuterar ateljéstödet.

Som det står i motionen är ateljéstödet i grunden diskriminerande, inte bara mot de konstnärer som inte får ateljéstöd utan också mot alla andra kulturutövare som inte får den här typen av subventioner.

Vi har olika sätt att lösa detta problem. För somliga på den andra kanten är den naturliga lösningen att ge mer pengar i subventioner till fler människor. Då löser vi problemet med diskriminering. Det är varken praktiskt möjligt eller önskvärt att bete sig på det sättet, utan det rimliga är att låta konstnärer agera fritt från den här typen av snedvridande offentliga bidrag.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 180

A n n M a r i e E n g e l (v): Ja, Cecilia, det här är ett väldigt sorgligt förslag. Det enda positiva är väl att det inte är du som får bestämma över Stockholms kulturpolitik. Du visar faktiskt en generande okunskap när du tror att kompositioner enbart finansieras av dem som köper skivor, att film finansieras av biobesökare och att skulpturer bara finansieras av dem som köper skulpturerna.

Du ogiltigförklarar hela kulturnämndens verksamhet när du säger att subventioner till vissa konstnärer är diskriminerande. Kulturnämndens hela verksamhet handlar ju om att ge verksamhetsstöd av olika slag, projektstöd till kulturutövare, stöd till arrangörer och till dem som köper kultur.

När det gäller bildkonstnärerna och konsthantverkarna ger staden stöd i form av ateljébidrag, för det är deras viktigaste arbetsredskap. Utan det skulle många konstnärer inte kunna utöva sin konst. Om du läser i handlingarna ser du att en stor del av stadens konstnärer tjänar under 100 000 kr. Var fjärde konstnär tjänar under 40 000 kr om året på sitt konstutövande. Så det är ganska viktigt att de får ateljéstöd.

Det är inget enkelt system som det är utformat. Det infördes nya regler förra året, och man kan diskutera hur många det ska vara och hur mycket de ska få. Just nu är det 700 konstnärer som får dela på 9,5 miljoner.

Det är ett ganska billigt sätt för staden att få ut en stor konstnärlig verksamhet som gynnar hela staden. Vi kan också använda konstnärernas alster i vår offentliga miljö och på stadens gallerier och museer.

Men jag tycker att det här förslaget visar att det är tur att Moderaterna är ensamma här i salen om att inte tycka att konst ska subventioneras. De betraktar konst bara som en vara på en marknad och menar att konstnärer kan komma att jämföras med andra näringsidkare.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 181

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Även jag hade börjat att planera tårtkalas och liknande. Det kom lite hastigt det här.

Man får väl vara glad över att den här typen av skillnader i kulturpolitiken blir tydliga, att Fredrik Reinfeldt inte har tämjat er hela högen på den här falangen.

Ann Mari talade väl och länge – klockan är 22. Du, Cecilia, pratade om att befria konstnärerna från det kommunala stödet. Jag är inte helt säker på att konstnärerna i det här fallet vill bli befriade. Precis som Ann Mari sade är det bildkonstnärerna som har de svåraste förhållandena och de svåraste förutsättningarna för sitt skapande.

Anförande nr 182

C e c i l i a B r i n k (m): Ordförande! Det kan rimligen inte komma som någon överraskning för Ann Mari Engel eller någon annan i den här salen att jag ifrågasätter rätt mycket av det som kulturnämnden i dag gör och rätt mycket av det bidragsgivande som vi fattar beslut om på kulturnämndens sammanträden och i utskottet för kulturstöd. Jag trodde inte att det var någon hemlighet, men det var det tydligen.

Vi talar här om konstnärers svåra ekonomiska villkor. Somliga av dem tjänar inte 100 000 kr om året. Nej, men det vet jag väldigt många egenföretagare i andra branscher som inte heller gör. Det är tufft att vara egenföretagare. Och då frågar jag Ann Mari Engel: Tycker du att kommunen ska bygga upp ett bidragssystem för att hjälpa damfrisörer eller hantverkare som har startat eget därför att deras inkomster är så låga? Nej, det tycker vi naturligtvis inte. Vi tycker att det är självklart att de ska överleva på en marknad.

Om det nu är så att staden ska stödja konstnärer tycker jag i så fall att det är bättre att staden gör det genom att köpa deras konstverk, inte genom att subventionera deras lokaler.

Anförande nr 183

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, Cecilia, jag tror inte jag sade att jag blev överraskad. Tvärtom sade jag att det bara bekräftade den bild som vi har av Moderaternas kulturpolitik. Du förstärker den bilden genom att du ger dig på de här konstnärsgrupperna och anser att de inte ska ha något stöd. Du kan tydligen inte skilja på konst och andra varor när du tror att alla företagare ska subventioneras.

Det finns ingen motsättning i att staden ska köpa konst, tvärtom ska man göra det. 1 procent av all nybyggnation ska användas för konstnärlig utsmyckning. Men man måste också se till att hjälpa konstnärerna med hyrorna för ateljéerna som i många fall ägs av Stockholms stad. Det är staden själv som hyr ut dessa ateljéer.

Det behövs ett ateljébidrag, och det skulle behövas ännu mera stöd till konstnärerna. Det är ingen idé att vi diskuterar detta. Du kommer aldrig att förstå vad det är för skillnad mellan en konstnär och en hårfrisörska. Men jag tror att många andra känner till den skillnaden.

Anförande nr 184

C e c i l a B r i n k (m): Jodå, jag förstår vad det är för skillnad. Men i det här sammanhanget är den skillnaden inte relevant. Det argument som ni framför är att konstnärerna har det så svårt ekonomiskt. Javisst, men det är det också massor med företagare i andra branscher som har. Ska vi stödja dem också? Nej, säger Ann Mari Engel. Naturligtvis inte, säger jag. I det avseendet kan jag inte se att det är någon principiell skillnad mellan om man tjänar dåligt med pengar på att frisera människor eller om man tjänar dåligt med pengar på att måla tavlor.

Anförande nr 185

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Det är alltid fascinerande att lyssna på Vänsterpartiet när det kommer upp diskussioner om kultur och olika stödformer. Med det resonemang som Ann Mari Engel och övriga vänsterfalangen för borde man ju på något sätt göra ateljéstödet inkomstprövat.

Varför försvarar Ann Mari Engel, övriga vänsterpartister och uppenbarligen resten av majoriteten att väldigt kända konstnärer i den här stan som årligen tjänar miljoner på sin målning uppbär ett antal tusenlappar varje månad från stadens skattebetalare för att subventionera sin ateljéhyra? Kan du förklara det för mig? Om du inte kan det borde du åtminstone föreslå att man inför en inkomstprövning när det gäller konstnärernas ateljébidrag, eftersom du använder dig av argumentet att de ju tjänar så dåligt.

Jag tycker att det är omoraliskt att vi har ett kulturstöd i den här staden som inte alls är kopplat till vare sig kvalitet på konst eller om det går bra eller inte att leva som konstnär, utan det är bara fritt för alla inom ett visst ramverk. Det är fritt för alla som är skrivna på en Stockholmsadress.

Det som ni på den där kanten – eftersom du använder dig av sådana etiketteringar – inte förstår är att konstnärer och kulturutövare är småföretagare, precis som andra i den här staden. De borde också ges de rätta möjligheterna att leva på sin hobby, utbildning eller vad de nu än är. En del av konstnärerna i den här staden är jätteduktiga. Varför förtjänar inte de som andra människor att få tjäna sitt levebröd genom att sälja sina konstverk? I stället har ni gjort som på precis alla andra områden i staden, ni har även gjort konstnärerna bidragsberoende. Det tycker jag är synd och skam.

Anförande nr 186

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, snälla Kristina, jag tror inte att någon skulle missunna alla stadens konstnärer att leva på att sälja sin konst. Tyvärr fungerar den marknaden inte riktigt så.

Vi ska ju inte stödja konstnärerna för att det är en grupp som tjänar dåligt, utan därför att vi behöver konstnärer och deras konst i samhället. Vi lever i en marknadsekonomi där man är beroende av marknaden, men på konstområdet har den inte samma villkor. Man behöver stödja konst i samhället. Om man inte gav samhälleligt stöd skulle det nästan inte finnas någon professionell konstform här i landet, varken opera, bildkonst eller någonting annat. Du ifrågasätter inte att man ger stöd till stora institutioner, men om det gäller bildkonst måste man ge stödet på ett annat sätt, nämligen i form av stöd till de enskilda konstnärerna för deras arbetsutövning, och då är ateljéstödet ett vettigt stöd.

Anförande nr 187

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Så du hävdar på fullt allvar att det inte skulle finnas någon kultur i den här staden om inte staden gick in och subventionerade med skattebetalarnas pengar? Har du sett dig runtomkring i den här stan? Det skulle inte se ut så här om din vision blev verklighet, det vill säga att ingen kultur som inte får skattestöd kan överleva.

Du svarade inte på frågan. Är du beredd att införa en inkomstprövning för ateljéstödet i Stockholm? Ditt enda argument hittills har varit att konstnärerna inte kan leva på sitt hantverk. Då borde du införa en inkomstprövning. Tycker du att det är rimligt att konstnärer som tjänar miljoner varje år får flera tusen kronor i månaden i stöd för sin ateljéhyra?

Anförande nr 188

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Kristina Alvendal frågar varför vi försvarar det här systemet. Det är väl tämligen enkelt. Vi gör det inte nödvändigtvis för att det är perfekt, utan för att det leder till att vi får ett brett kulturliv i Stockholm.

Jag vill ställa motfrågan: Hur tänker du dig att Stockholms kulturliv skulle se ut helt utan offentligt stöd på det sätt som du målar upp det? Jag skulle hemskt gärna vilja att du förmedlar en sådan bild till oss. Jag tror att vi aldrig kommer att få veta det eftersom du vill styra ihop med två andra partier som har en mycket mer nyanserad syn på kulturen.

Anförande nr 189

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Vi pratar inte om kulturstöd i stort, utan vi pratar just nu om ateljéstödet. Det går till högpresterande höginkomsttagare som målar en del av vår mest kända konst i den här staden.

Och jag vill fråga dig: Vad tror du att dina grannar i Högdalen och i Rågsved som är låginkomsttagare tycker om att höginkomsttagande konstnärer i den här staden får flera tusen kronor i bidrag för att de ska finansiera sina ateljéer? Det är omoraliskt.

Anförande nr 190

A n n M a r i E n g e l (v): Kristina Alvendal, det vore intressant om du gav mig en lista på alla konstnärer som årligen tjänar miljoner på sin konst. Det är nämligen väldigt få. Jag tror att dessa konstnärer kan räknas på ena handens fingrar.

Staden ger i dag ett kulturstöd på sammanlagt över 1 miljard om man räknar med Stadsteatern och kulturnämnden. Om vi inte gjorde det skulle den här stan vara väldigt mycket fattigare, och kulturutbudet skulle vara väldigt mycket fattigare. Om kulturen skulle klara sig helt på de kommersiella villkoren skulle mycket färre människor ha möjlighet att få kontakt med kulturen, och det vet ju du också.

Sedan har ni en stor okunskap i ert parti när ni skriver att kompositioner finansieras av dem som köper skivor och film av biobesökare. Så är det ju inte. Känner ni inte till att det mesta av kulturen produceras genom finansieringssystem såsom Svenska Filminstitutet, kompositionsstöd och så vidare. Jag tycker att detta speglar en okunskap som är lite sorglig – det var därför jag inledde med att säga att det här förslaget är sorgligt. Men jag är glad över att ni verkar vara ensamma i salen om att stå för det här.

Det kriterium som gäller för att få ateljéstöd är kvalitet. Det är alltså de mest framstående konstnärerna som får det. Det är en viktig princip att detta inte är något försörjningsstöd, utan ett stöd för den konst som man utövar. Det viktigaste skälet är inte att konstnärerna tjänar dåligt – som du har tillskrivit mig flera gånger – utan det är att vi behöver konsten. Vi behöver därför se till att den har möjligheter att produceras och att några har möjligheter att ha detta som sitt levebröd. Annars skulle vi ha mycket mindre konst i staden. Det skulle vi förlora på, både du och jag och alla andra stockholmare.

Anförande nr 191

K r i s t i n a A l v e n d a l (m): Det är ju så, Ann Mari Engel, att 75 procent av kulturkonsumtionen i det här landet privatfinansieras av gemene man, av alla här inne, alla ute på stan och alla i det övriga landet. Det är en kultur som du helt förbiser.

Min poäng med mina inlägg och det som du uppenbarligen inte har förstått, eftersom vi enbart pratar om ateljéstöd och inte kultursubventioner i stort, är att regelverket för ateljéstöd inte fungerar. Det är inte anpassat för den målgruppen. Du säger att konstnärer är låginkomsttagare. Kan du förklara för mig varför Peter Dahl som häromdagen sålde konstverk för 5 miljoner – det stod i tidningen att han kände sig förföljd – får ateljéstöd som finansieras av låginkomsttagande stockholmare? Det är ett exempel som visar att regelverket för ateljéstöd är omodernt.

Anförande nr 192

A n n M a r i E n g e l (v): Jag tänkte faktiskt nämna Peter Dahls namn tidigare, för han är den enda konstnären i Stockholm som bevisligen kan leva på sin konst. Han är undantaget som bekräftar regeln.

Du säger att 75 procent av kulturen är privatfinansierad. Men i det ingår till exempel köp av TV-apparater och prenumerationer på dagstidningar. Det beror alltså lite på hur man räknar. Detta är Kulturrådets siffror på det som är privat kulturkonsumtion. Men det måste ju också finnas ett innehåll i detta. De flesta som producerar det konstnärliga innehållet klarar sig inte på att bara sälja sina alster, utan de behöver stöd från samhället och det måste vi ge dem, om vi tycker att det är värdefullt.

Om vi frågar konstnärerna och deras organisationer undrar jag om de håller med dig när du säger: Det stödet fungerar inte, så det är lika bra att vi avskaffar det. Jag tror inte att det finns en enda konstnär i den här staden som håller med dig, även om det är – och det håller jag med om – ett knepigt utformat system. Men jag tror inte att det finns någon konstnär som tycker att det fungerar dåligt och därför ska avskaffas.

Anförande nr 193

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Om Ann Mari Engel fick bestämma fick väl inte heller Peter Dahl möjligheter att leva på sin konst. Om ert lyckorike skulle ha förverkligats skulle alla få betala 100 procent av sina inkomster i skatt. Men det var inte därför som jag begärde ordet, utan det var för att Ann Mari Engel älskar att läxa upp olika högerledamöter för att de har en så enormt stor okunskap.

Då vill jag bara informera fullmäktige och förre fastighetsborgarrådet Mogert om att skälet till att vi har ett ateljéstöd i Stockholms stad, som en del är ganska förvånade över, är ju att Socialdemokratin ivrigt påhejad av vänsterpartister och andra rev stora delar av Klarakvarteren och city. Det är inte något allmänt bidrag som har uppstått i Socialdemokratins högbeskattning av våra medborgare, utan det är kom till väldigt konkret därför att man rev ned samtliga hus i centrala Stockholm där det fanns ateljéer. Det var bra, välfungerande ateljéer som Socialdemokraterna skämdes över och tyckte var fula och inte passade en storstad som Stockholm. Det var bakgrunden.

Därför, herr ordförande, kommer jag nu att tillsammans med Cecilia Brink och Kristina Alvendal att lämna in en motion där vi föreslår att man i samtlig nyproduktion i framtiden även inrättar ateljéer i byggnaderna.

Anförande nr 194

A n n M a r i E n g e l (v): Det ska bli väldigt intressant att läsa den motionen. Hoppas bara att konstnärerna har råd att hyra ateljéer i nyproduktion, för där brukar det ju inte vara de billigaste hyrorna.

Hur Mikael Söderlunds tankebanor går är inte alltid helt lätt att begripa. Jag vet inte om din tanke är att konstnärer bara ska sitta i ruckel och måla – det var rucklen som man rev i Klara – eller hur du tänkte.

Jag tror faktiskt att Peter Dahl och du skulle vara väldigt lugna om Vänsterpartiet skulle få bestämma hur samhället ska utformas. Jag tror att vi skulle vara ganska överens med Peter Dahl.

Anförande nr 195

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Nu var det ju inte några ruckel, det vet ju alla, utan det var välfungerande, bra ateljéer som på olika sätt skapade möjligheter för konstnärer att på egen hand med egna pengar klara sin försörjning och sitt konstnärskap.

Det är ett enormt dåligt samvete som präglar andra sidan av salen. Det är ju därför som den här debatten förs. Ni målar upp detta som något slags allmän väldigt generös subvention. Grunden för ateljéstödet var att politikerna rev ned alla hus i centrala Stockholm där ateljéerna fanns. Det är alltså politikernas ansvar.

Anförande nr 196

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska be att få påpeka för före detta stadsbyggnadsborgarrådet Söderlund att det rådde en viss enighet över blockgränserna om rivning av Klarakvarteren.

Du vill alltså av skaffa ateljéstödet. Vill du då återuppbygga de nedgångna Klarakvarteren för att återskapa de billiga ateljéerna? Eller hur ska jag tolka detta?

Rent principiellt har jag för min del inget dåligt samvete över rivningen av Klarakvarteren, dels för att jag inte var född då, dels för att jag tycker att det var en rimlig åtgärd för att skapa ett modernt city i Stockholm.

Anförande nr 197

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är alldeles utmärkt att det fortfarande finns några i staden som vill verka i Hjalmar Mehrs anda. Precis som du började med att säga finns det något sorts försök från Socialdemokratin, Vänsterpartiet och andra att nu med något slags nostalgi prata om att det var ett misstag och att man kanske inte borde har gjort så. Jag tror inte alls att det är så. Jag tror att ni innerst inne är ganska stolta över vad ni har gjort, men det går liksom inte att säga till en reporter eller till allmänheten.

Det som är oerhört irriterande att höra varenda gång den här frågan är uppe, oavsett om man gillar ateljéstöd eller inte, är att ni är så generösa, men det är inte vi. Sanningen är att stödet inte skulle ha funnits om vi hade fått behålla Klara och de vackra ateljéer som Stockholm hade i centrala stan.

Anförande nr 198

H a r d y H e d m a n (kd): Herr ordförande! Jag vill inte lägga mig i debatten om ateljéstödet särskilt mycket, men jag hörde Peter Dahl nämnas här. Det var faktiskt inte han som sålde en målning. Jag pratade med Peter Dahls för flera år sedan, och då sade han: Hade jag inte skrivit böcker hade jag inte kunnat försörja mig.

Det finns alltså en sak som är värre än ateljéstödet, och det är att det inte finns någon bra lagstiftning för hur konstnärer ska kunna fördela sin inkomst över åren. De kan jobba i tio år för en utställning och sedan sälja massor, men då kan de inte fördela inkomsten på tio år. Det är snarare den lagstiftningen som man behöver ändra på än detta med att vi ger pris åt somliga för att de målar bra.

Anförande nr 199

C e c i l i a B r i n k (m): Jag tänkte uppmana Ann Mari Engel att läsa innantill i motionen eftersom du uppenbarligen inte ser distinktionen mellan att beskriva verkligheten som den är och verkligheten som man tycker att den borde vara. För mig är det stor skillnad. Men det handlar om visioner och sådant, och det är kanske svårt på vänsterkanten.

Sedan påstod du att ateljéstödet fördelas enbart efter kvalitetskriterier. Så är det ju inte alls. Det finns massor av andra kriterier i det utomordentligt omfattande och krångliga regelverk som styr hur ateljéstödet ska fördelas.

När vi diskuterade detta i kulturnämnden senast – och det har diskuterats många gånger och reglerna har ändrats många gånger – var vi ju alla eniga om en del av de mycket stora problem som fanns i det tidigare systemet. Vi hade också en rätt lång diskussion om att många av dessa problem finns kvar i det nu gällande systemet. Det finns stora inlåsnings effekter. Den som en gång har kommit in i systemet stannar inne i det för evigt. Det är nästan omöjligt för nya konstnärer att ta sig in eftersom antalet ateljéer och pengarna är begränsade, och jag vet vilken lösning du har på det.

För att någon ska kunna komma in i systemet måste en gammal åka ut. Eftersom ateljéerna är värdefulla både ekonomiskt och på andra sätt värnar man om dem med näbbar och klor. Folk är inte särskilt benägna att lämna det här systemet. Har man en gång kommit in i det håller man sig kvar med all kraft. Det gör att systemet blir oerhört stelt. Det finns över huvud taget nästan ingen flexibilitet i det. Det tycker jag är ett problem.

Ett annat stort problem är ju det som Kristina Alvendal pekar på. Systemet gynnar dem som har en besvärlig ekonomi och som har svårt att få pengarna att räcka till.

Oavsett vem som säljer Peter Dahls tavlor har jag svårt att tänka mig att han inte får en stadig bit av intäkterna från dessa tavelförsäljningar. Det är så det brukar gå till när auktionshusen säljer på provision.

Det är ju också möjligen så att man faktiskt inte har någon av kommunfullmäktige given självklar rätt att göra vad man vill om man inte kan försörja sig på det.

Anförande nr 200

Ann Mari Engel (v): När det gäller visioner, Cecilia, är det uppenbart vad som är en vision, och det är att kulturen ska ut på marknaden – punkt.

Det finns en hel del komplikationer med ateljéstödet, och det finns det i alla stödssystem. Vi har ändrat det och det har blivit bättre. Det är ett något minskat antal som

får lite mer pengar, och det är inte längre knutet till lokalen utan det är knutet till personen. Därför är det fel som du säger att alla håller sig kvar vid lokalen till varje pris eftersom stödet är knutet till den. Men personen kan hyra vilket lokal som helst därför att stödet är detsamma.

Men lösningen på de problem som finns är att man försöker att förbättra systemet. Man diskuterar med konstnärsorganisationerna. Man anstränger sig för att tillsammans med andra organ i staden hitta fler och billigare ateljéer. Lösningen är inte att lägga ned systemet och ställa alla dessa konstnärer utan möjlighet att försörja sig själva.

Det finns problem på många områden i staden. Men lösningen är inte att vi slutar att utbetala stöd.

Anförande nr 201

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag tänkte egentligen säga samma sak. Det är ingen som påstår att systemet i sig är perfekt. Vi kan gärna föra en diskussion om att förbättra det, men det är ju inte det som är ditt förslag.